National Library Bibliothèque Nationale
APR 10 1981
PERIODICAL SECTION

B103/d/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 14 **SESTDIENA, 1981. GADA 4. APRĪLIS** **31. GADS**

SATURDAY, APRIL 4, 1981

SECOND CLASS MAIL **REGISTRATION NUMBER 2249** **CENA 75 centu**

Dievam — tēvzemei

Š. g. 28. un 29. martā Toronto DV namā notika 31. Kanadas Daugavas Vanagu delegātu sanāksme. Tajā paša laikā atsevišķā salidojumā pulcējās arī Kanadas Daugavas vandzes. Mūsu lielākās nacionālās organizācijas pārstāvji no visas Kanadas divu dienu lietiskās pārrunās izvērtēja padarīto darbu un radīja vadlīnijas turpmāko mērķu īstenošanai. Par notikušo salidojumu DV KV priekšsēdis Varimants Plūdons mums izteicās:

„Ar gandarījumu jākonstatē, ka arī aizvadītā gadā mūsu organizācijas darbs visas Kanadas apjomā ir bijis panākumiem bagāts. Esam pielikuši savu roku ikvienā nozīmīgā sabiedriskā pasākumā. Mēs esam centušies atbalstīt gan ar līdzekļiem, gan ar pašaizliedzīgu darbu mūsu galvenos mērķi — cīņu par brīvības atgūšanu mūsu apspiestai tautai un valstij.

Ciešāka kontakta uzņemšanā ar mūsu likteņbiedriem — poļu patriotiem esam bijuši pirmie celmlauži. Mūsu nacionālpolitiskā aktīvitātē mēs nedrīkstam novirzīties no Daugavas Vanagu ideoloģijas pamatprincipiem.

Mēs turpināsim gādāt par mūsu jaunatnes saglabāšanu latvietībai un mēģināsim meklēt ceļus jaunās sardzes maiņas sagatavošanai. Protams, ka aprūpes darbā mūsu palīdzīgā roka centīsies sasniegt ikvienu tautas brāli un māsu.

Lai iecerētos mērķus īstenotu, mums nepieciešama visas latviešu saimes uzticība un atbalsts.

Izlūdzoties Dieva palīdzību un svētību, nešaubīgi turpināsim mums uzlikto sūtību savas tēvzemes gaišākai nākotnei!"

Salidojuma atreferējums sekos laikraksta nākamā numurā.

Kanadas DV 31. delegātu sapulces dalībnieki Toronto DV namā. Pirmajā rindā no kreisās: majors A. Ameriks, V. Īzaks (Ročestra), DVM red. R. Čaks, E. Krūka, virsplkv. A. Silgailis, DV KV pr-ks V. Plūdons, ASV DV ārējās inf. noz. vad. A. Braunfelds, Z. Masīte, E. Pulciņš un A. Kalupnieks. **Foto J. Liģers.**

Bez piecām divpadsmit . . .

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Gadījās, ka Otrā pasaules kara priekšvakarā šo rindu autors atradās uzdevumā hitleriskā Vācijā un 1939. g. augusta liktenīgajās dienās Karaļaučos bija viens no nedaudziem ārzemju žurnālistiem, kas intervēja Hitlera ārlietu ministru Ribentropu pēc tam, kad pēdējais Maskavā bija parakstījis zināmo bēdīgi slaveno Ribentropa un Molotova paktu. Atceļā no Maskavas lietainā vakarā Ribentropa lidmašīna nolaidās Karaļaučos, un reichsministrs bija ar mieru vēlā nakts stundā jaunceltajā Parka viesnīcā pieņemt uz īsu brīdi ārzemju preses pārstāvjus. Šajā intervijā Ribentrops melīgi noliedza jebkādu slepenu vienošanos, kas varētu ietekmēt kādu mazu valstu nākotni.

Chicago Tribune Austrumeiropas korespondents Donalds Deijs neatlaidās un ar amerikāņu žurnālistiem raksturīgo agresiju padarīja vareno reichsministru gauži nervozu. Ribentrops intervijas beigās Donaldam Deijam un pārējiem žurnālistiem paredzēto interviju pārtrauca ar norādījumu: „Oficiālā ziņu aģentūra DNB rītdien sagatavos jums pilnīgu informāciju. Pavadiet pāris patīkamas stundas mana adjutanta sabiedrībā bārā. Heil Hitler!"

Pāris dienas vēlāk Hitlers jau bija paziņojis ultimātu Polijai un, atrodoties Dancigā, es redzēju avīžu zēnus ielās pārdodam Volkischer Beobachter speciālizdevumu, kuŗā titullapā bija rakstīts: „Die Polen haben nur zwei Tage zu überlegen." Centīgie avīžu puikas, Hitlera jaunieši, šo virsrakstu Dancigas vāciešiem par lielu prieku pārfrazēja, saukdami: „Die Polen haben nur zwei Tage zu leben."

Patiesi, pēc pāris dienām Hitlera ordas iebruka Polijā un, lai Polijas nelaime būtu vēl lielāka, tā paša Ribentropa un Molotova pakta ietvaros Kremlis savukārt iegrūda dunci poļu militāro spēku mugurā ar invāziju Polijas austrumu robežās. Tieši pēdējo faktu poļu patrioti nekad neaizmirsīs. Ģenerāļa Andersa traģiskā loma, Nikolaičika valdības liktenis, ģenerāļa Sukorska mīklainā nogalināšana atentātā — lidmašīnas avārijā, objektīvs vēsturnieks atradīs tur Kremļa melnās rokas klātieni.

Un tagad poļu tauta atrodas varbūt vēl lielāka un traģiskāka pārbaudījuma priekšvakarā.

(noslēgums 20. lp.)

Kanadas vanadzes tikās 29. vanadžu salidojumā Toronto. Attēlā 13 vanadžu kopu — 38 delegātes un nodaļu pārstāves. Otrās rindas vidū Kanadas vanadžu pr-ce Ilga Breikša (kas šo darbu veikusi jau 6 gadus), ASV vanadžu pr-ce Aida Ceriņa un citas.
Foto J. Liģers.

Atentāts pret Rēgenu

Pagājušās pirmdienas agrā pēcpusdienas stundā visu pasauli satrauca ziņa par Vašingtonā notikušo atentātu pret prezidentu Ronaldu Rēgenu.

Brīdī, kad prezidents plkst. 14.25 atstāja Hiltona viesnīcā notikušo arodbiedrību konferenci, uz viņu pie viesnīcas durvīm tikai 3 vai 4 metru attālumā sešus šāvienus raidīja 25 gadu vecais bagāta Kolorado uzņēmēja dēls Džons Hinklijs.

Šāvieni smagi ievainoja prezidenta preses sekretāru Bradleju un divus drošības sargus. Viena lode skāra pašu prezidentu krūšu kreisajā pusē (skat. zīm. 20. lp.). Rēgenu nogādāja uz tuvējo slimnīcu, kur sekmīgā vairāku stundu ilgā operācijā ārsti izņēma plaušās iestrēgušo lodi un novērsa asiņošanu. Prezidenta dzīvībai briesmas nedraud un nav šaubu par pilnīgu veselības atgūšanu. Domājams, ka Rēgens slimnīcā paliks pāris nedēļas un normālā pilnā darbā varēs atgriezties pēc 2 mēnešiem. Arī veselošanās laikā viņš, un ne viceprezidents Bušs, paliks augstākā valsts vadībā izšķirīgu lēmumu pieņemšanā.

Prezidents Rēgens ievainošanas brīdī.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 4. APRĪLIS, 14. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālija Ed. Smugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neatglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

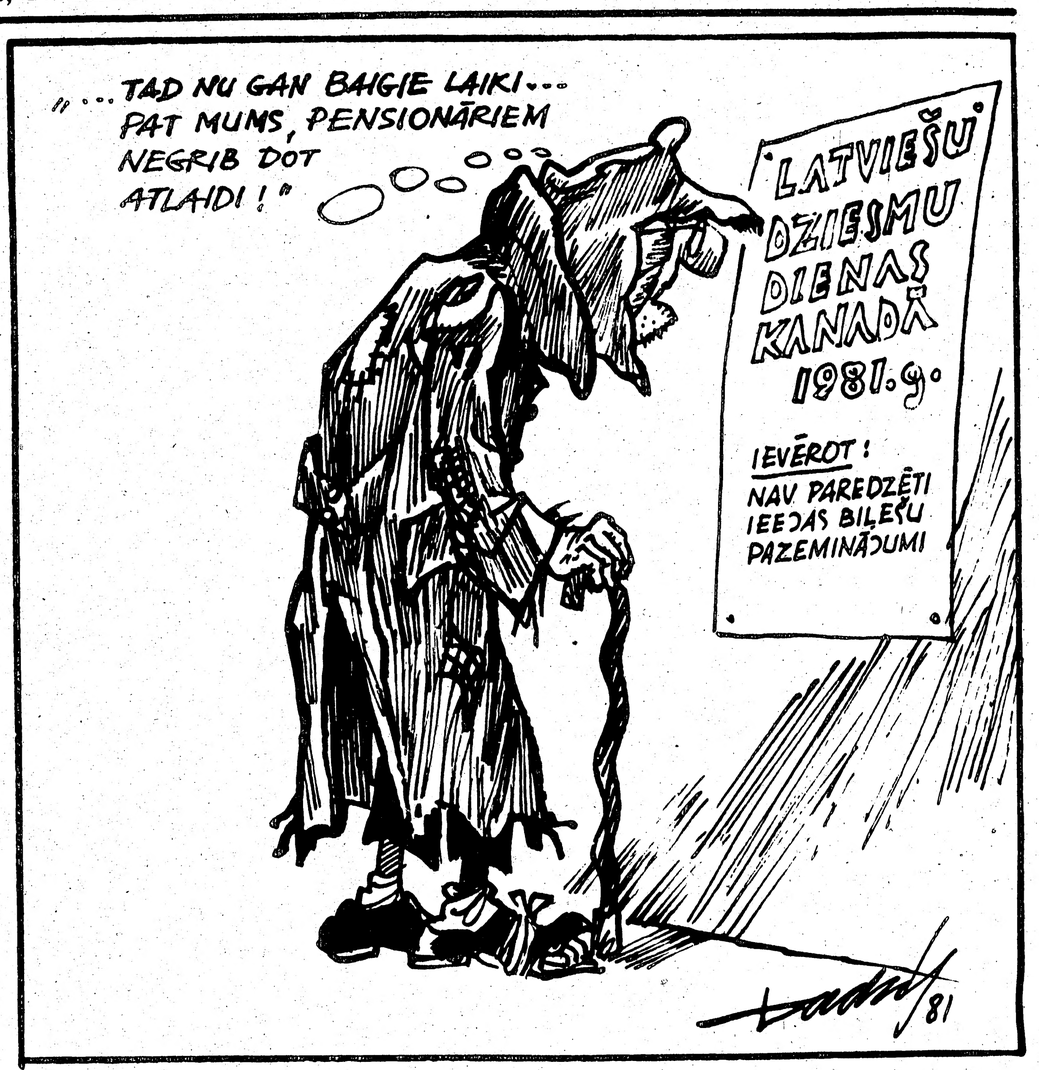

Sekot notikumiem Polijā

Amerikas Latviešu Apvienības Ārējās Informācijas biroja vadītājs Visvaldis Klīve norāda:

„Notikumiem Polijā var būt ļoti svarīgas sekas mūsu brīvības cīņās. Mēs varam būt droši, ka visām šīm attīstībām var būt atskaņas okupētajā Latvijā. Šajā sakarībā Amerikas Latviešu Apvienības valde pieņēmusi sekojošu svarīgu rezolūciju:

Amerikas latvieši atbalsta poļu tautas, īpaši strādnieku un zemnieku brīvības centienus un vēlēšanos izveidot savas neatkarīgas arodbiedrības. Notikumi Polijā parāda komūnistiskās kārtības iekšējo sabrukumu.

ALA valde atzīst, ka šāda neatkarīga strādnieku kustība ir izveidojama un atbalstāma Padomju savienībā un okupētās zemēs. Īpaši Latvijā šāda kustība ir nozīmīgs solis brīvības virzienā.

Šajā sakarā ALA aicina tautiešus izlietot visus iespējamos veidus, lai informētu tautiešus dzimtenē par šādas brīvas strādnieku kustības nozīmi un iespējām.

ALA nosoda Padomju savienības militāros draudus Polijai. Padomju militārās invāzijas gadījumā ALA aicina visus tautiešus un organizācijas nekavējoties griezties pie ASV valdības, prasot visradikālākos soļus — diplomātisko sakaru pārtraukšanu,

(Turpinājums 20. lp.)

Lasītāju Vēstules

DARDEDZE

Pārpratumu novēršanai attiecībā uz latviešu kultūrsakarnieku organizācijām ir jākonstatē fakts, ka Ontario patērētāju un tirdzniecības sakaru ministrijā (Ontario Ministry of Consumer and Commercial Relations, Company Branch) ir zvēr. adv. Anša Semenova 1978. g. 28. janv. divdaļīgs iesniegums reģistrēt Dardedzi kā biedrību bez paju kapitāla.

Iesniegumam pievienots biedrības dibinātāju (the first directors) saraksts. Tā pareizību 1977. g. 15. septembrī ar savu parakstu apliecinājusi Antoņina Karčerovskis. Uzskaites kārtībā par dibinātājiem minēti: Vilnis Āpše, Edīte Āpše, Roberts Freimuts, Anita Liepiņa, Guntis Liepiņš, Ināra Matīss, Uldis Matīss un Velta Toma.

Iesnieguma sarakstes reģistrācijas numurs augšminētajā ministrijā C377231. Pievienotais statūtu projekts norāda uz darbības mērķiem, apjomu un norisēm.

Visas Dardedzes dibinātāju sarakstā minētās personas ir bijušas un vēl arvien ir aktīvas Toronto latviešu sabiedriskajā darbā, un daži arī globāla apjoma pasākumos un institūcijās, jo sevišķi tādās ar iesaistīšanos jaunatnes audzināšanā un sabiedriskās domas attīstīšanā un veidošanā.

Ir jau ļoti iespējams, ka šīs ir tikai tādas nejaušas sagadīšanās.

Modris Lorbergs
Islingtonā

„KAS PAR DAUDZ, TAS PAR SKĀDI"

A. Zaubes un V. Pelēča disputā par prezidentu Dr. K. Ulmani un mūsu tautas 1940. g. likteni LA lasītāju vēstuļu nodaļā pēdējā laikā pievienojies arī J. Ezergailis no ASV. Savā vēstulē LA š.g. 11. n-rā viņš raksta: „Tā paaudze, kas ir šo notikumu dzīva lieciniece, nebeigs runāt un domāt, kas vainīgs mūsu dzimtenes pazušanā."

Pirmkārt, jājautā, kas būtu viņu aicinājis runāt minētās paaudzes vārdā.

Otrkārt, runāt, it sevišķi par mirušiem, kas paši nevar disputos piedalīties, demokratiskā pasaules daļā var, protams, gari un plaši, bet ja to dara pārmērīgi, tad jāpievienojas A. Zaubem: „Kas par daudz, tas par skādi." Lai labāk brēc akmeņi un klusē Pelēcis!

E. Š. Hamiltonā

TENCINU

Esmu sevišķi iepriecināts, ka A. B. (A. Bērziņš) atradis par iespējamu ziedot savu dārgo laiku un reaģējis uz manu lasītāju vēstuli (iespiesta 21. febr. n-rā) un atbildējis 14. marta numurā. Nebūt nenosodu bibliotēkas lietotājus un neesmu teicis, ka tās ir tikai nabagiem. Ir gan ļoti turīgi, turīgi un pārtikuši tautieši un tādi, kas saņem pieticīgas pensijas, bet neviens no tiem nav nabags, kādu vārdu lieto A. B. Sevi gandrīz gribu pieskaitīt pie pēdējās grupas. Neesmu arī pret bibliotēkām vispār. Lai cilvēki lasa un apmeklē tās, par ko var tikai priecāties. Grāmatas taču garu pacilā, kā teicis Vecais Stenders, bet man gan ir noteikti iebildumi, ja grāmatniecības nākotni mēs gribētu dibināt tikai uz bibliotēkām. Tad grāmatas kļūtu nesamērīgi dārgas un individuāliem pircējiem tās vairs nebūtu pieejamas. Gribu vēl uzsvērt, ka grāmatas ne tikai jāpērk un jālasa, bet grāmatniecība arī jāatbalsta, nopērkot vienu otru izdevumu, bez kāda varbūt varētu iztikt. Nav arī ko baidīties, ka latviešu mājās tām pietrūktu vietas, kā to apgalvo A. B. Es pieņemu, ka A. B. vēstules pēdējās 7 rindas attiecinājis arī uz mani, kādēļ paldies par viņa atklāto valodu. Ieteicu tomēr, ja A. B. rodas iespēja būt Mičigenā, iegriezties manā sētā, ko gandrīz varētu nosaukt par būdu, un justies kā manam ciemiņam. Tad viņš varētu pavērot arī manu apm. 2,500 lielo grāmatu krātuvi, kas novietotas plauktos un izlasītas. Baidos šo krātuvi saukt par bibliotēku, jo A. B. lieto vārdus, ka man par tādu neesot nekādas jēgas.

Valters Zirnītis ASV

VAI MĀCĪTĀJS DRĪKST MAKŠĶERĒT?

Nesen latviešu laikrakstā bija redzams uzņēmums, kurā mācītjās priecīgi smaida par izvilkto zivi. Es te gribētu jautāt, vai arī medības (atņemt otram dzīvību) būtu piemērots sports mācītājiem. Es neceru, ka šis raksts parādīsies Latvijā Amerikā.

Voldemārs Augusts Čikagā

V. Dambergs

Purvītis šodienas gaismā

(turpinājums) Rīgas publika uztraucas, ka Purvīša gleznojumi esot ,,savādi... rupji... šausmīgi ...'' Nākošā gadā viņš apmetas uz dzīvi Rīgā un cītīgi skicē vietējos skatus, vakaros nododamies kompoziciju veidošanai.

Visas Purvīša sekmes bija neatlaidīga darba rezultāts. Viņš rūpīgi vēroja dabas noskaņas dažādos gada laikos, gan saulē, gan lietū, sevišķi pavasarī, kas likās tik īss un untumains. Dažreiz kājās bija gaŗi ūdenszābaki. Stāvot līdz ceļiem strautā vai peļķē, viņš skicēja kūstošos sniegus. Katru gadu pavasarim bija savādāks raksturs. Saka, ka no 1898. līdz 1906. gadam Purvītis pastāvīgi bijis dabas vidū. Aizsniedzis sava mūža 60tos gadus, viņš it bieži esot atgriezies pie šī perioda skicēm un veidojis jaunas kompozicijas. Ziemā Purvīša galvenā tema ir sniegs, agri pavasarī — palu ūdeņi, aprīlī — pēdējais sniegs un maijā — ziedoši koki. Kāds kritiķis A. D. raksta, ka Purvīša darbos ,,dominē priecīga noskaņa... darbi veidoti ar maigu liricismu un poētisku dvesmu...

Purvītim, protams, bija arī pelēkās dienās darinātas gleznas, bet tās nebūt nepauda Rietumeiropā kultivēto drūmo pesimismu. 1900. g. Rīgas Mākslas salonā atklāja viņa pirmo patstāvīgo izstādi. Kāds recenzents rakstīja par Purvīša patīkamo kolorītu, lietājot salīdzinājumu ,,krāsu dzejoļi''.

Nākošā gadā mākslinieks sāka vairāk piedalīties ārzemju izstādēs. Francijā, Lionā, par darbu ,,Marta saule'' viņu apveltīja ar zelta medaļu un Nopelnu krustu.

Bet katram kalnam seko ieleja. Slavai — atslābums. Purvīša attēlotie sniegi izceļas ar savu ,,plastiskumu'' maigajiem toņiem. Vienreizējā bija attēlotā grumbuļainā virsma, pēdu iespiedumi vai lāpstas metumi. Tās efekts pievilka publikas aci. Taču pasaule aizvien ilgojas pēc kā jauna. To saprata Purvītis it labi. Viņa mākslai bija pienācis laiks veidoties tālāk, laiks domāt par daudzveidību, citu ievirzienu.

Ap 20. gadu simteņa sākumu Vācijas mākslas izstādēs populāritāti iemantoja franču impresionistu un postimpresionistu darbi. Purvīša puslīdz reālistiskais tēlojums šķitās zaudējis pievilcību. Viņš aizsāka eksperimentēt ar impresionistu sīkiem, dalītiem triepieniem un jugendstila izteiktām līnijām. Purvītis it labi apzinājās mums tagadējā laikmetā pazīstamo rūgto patiesību — ārzemēs izcilas zvaigznes uzspīd un tikpat ātri nodziest... Bija laiks meklēt stabilitāti. Lai uzturētu slavu, nākas pastāvīgi ceļot un uzturēt kontaktus ar mākslas organizātoriem. Purvītī brieda atziņa, ka Latvijas dabas skaistums ir daudz tuvāks par Eiropas daudzinātajiem jaukumiem.

Viņš izšķiras apmesties Rīgā. Kā J. Rozentāls raksta savā apcerē: ,,... Purvītis ir viens no tiem retajiem, kas nav ļāvies maldināties... kas savu mākslinieka pirmdzimtību nav pārdevis par lēcu virumu... Daža viņa glezna, kas izskatās tā, it kā būtu pāris drošiem pindzeles vilcieniem uztriepta, ir veselu gadu studija un desmitu skiču un mēģinājumu rezultāts.

Rīgas vācu sabiedrības ,,Kunstverein'' grupa bija nolēmusi cīnīties pret banālitāti mākslā. Purvītis te iesaistījās par vadītāju gleznotāju un direkcijas locekli. Tas atļāva zināmu financiālu bazi un iespēju nodoties gleznošanai. Viņa otrā patstāvīgā izstāde notika Rīgas salonā 1904. g. 12. janvārī. Bija redzami 125 darbi. Tagad te, likās, caurstaroja skumīga noskaņa. Pazuduši bija arī iepriekšējie poētiskie nosaukumi. Vai Eiropas iespaids? Skati vēl papildināja mazi, izjusti pasteļi. Varēja jaust zināmu trauslumu, vijību. J. Rozentāls saredzēja ,,simfoniskas kompozicijas... bērzi it kā svinīgā procesijā ceļā uz nopietnu apspriešanos...'' Jugendstila iespaids? Gleznas ,,Priedes jūrmalā'' izklausās kā Rozentāla kritikas šedevrs: ,,... pēc negaisa iestājas svētsvinīgs klusums un priedes, sastingušas kā gotiski slaikpīlāri, rēgojas debesīs, kur lielu mākoņu blāķi cietās, heraldiskās kontūrās izstiepušies guļ vai patētiski virzās augšup...''

Ar laiku Purvītis atraisījās no ārzemju stila ietekmēm un izveidoja pats savu subjektīvi nacionālo interpretāciju. ,,...Tie, kas ir sapratuši mākslas būtību, tie nerunās ne par virzieniem, nedz modernismiem, bet lūkosies tikai, vai pārrunājamā lieta ir patiess mākslas darbs...'' (J. Rozentāls, ,,Vērotājā'')

1905. g. revolūcija saduļķo arī Purvīša dzīvi. Viņu ievelk divkosībā; it kā esot parakstījis kādu petīciju valdībai. Tas satrauc ,,Kunstverein''. Sašutis Purvītis paziņo, lai viņa vārdu nemeklējot latviešu mākslinieku sarakstā. Viņš atrod zīmēšanas skolotāja vietu Rēvelē, vācu reālskolā. Nu parādās pilsētas ainas, taču šie motīvi neskaŗ viņa sirdi.

Purvīša gleznojumos var novērot smalkāku pieeju, sīkāku formu parādīšanos. Tas acīm redzot franču impresionistu ietekmes rezultāts. Eiropā populāritāti gūst Van Gogs, Munks, Kokoška un vēl citi gleznotāji, kas ,,zīmē ar otu'', jeb ,,cietām dūrēm'', kā kāds latviešu kritiķis raksta. Tiešām, drīz arī Purvītis paveic vairākas dinamiskas ainavas ekspresionistu garā.

1909. g. viņš ir atpakaļ Rīgā, iecelts par Rīgas pilsētas mākslas skolas direktoru. Tas nozīmē lielu autoritāti mākslas laukā. Purvītis ceļo uz ziemeļzemēm. Glezno ledus kalnus Spicbergenā un citur, tomēr paidagoga darbs aizkavē to brīvi nodoties daiļradei. Nu ir jāizlīdzas, zīmējot pēc atmiņas. Tā izveidojas vispārēja pieeja — dekorātīvi sacerējumi, kuŗos atkārtojas iepriekš studētie dabas elementi — sniegotie lauki, palu ūdeņi, bērzu birztalas, kā arī neiztrūkstošās ūdens atspulgas. Pēdējās vispārliecinošāk izteic dabas skaistumu. Ūdens virsmas rotaļa piešķiŗ mistērisku noskaņu. Kaut ainavas pauž statisku mieru, dziļāks vērotājs var izjust apslēptu patosu, dabas cīņu.

(Turpinājums sekos.)

Vilhelma Purvīša diplomdarbs Pēdējie stari (1897. g.).

Garīgais koncerts un solisti 7. latviešu dziesmu svētkos Kanadā

Garīgie koncerti ir kļuvuši par neatņemamu sastāvdaļu latviešu dziesmu svētku programmā. Interese par šiem koncertiem ir tik liela, ka dažkārt vēlīniem nācējiem ir grūtības iekļūt koncerta telpās.

Virsdiriģents Arvīds Purvs, kas diriģēs tos garīgā koncerta skaņdarbus, kuŗu atskaņošanā iesaistīts orķestris, sniedz sīkāku informāciju.

Garīgā koncertā dziedās 220 dziedātāju apvienots koris, kuŗā ietelp 3 ev. lut. un 5 baptistu draudžu koŗu dalībnieki. Spēlēs stīgu orķestris, papildināts ar flautu un timpaniem, piedaloties ērģeļu mākslinieciei Anitai Rundānei. Diriģēs arī Rūdolfs Kalnmals. Programmā būs gan trīs mūsu mūzikas klasiķu koŗa dziesmas, bet galvenais uzsvars likts uz plašāka rakstura vokāli instrumentāliem skaņdarbiem. Viens no tiem — dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtināts — būs Arvīda Purva Laiks — korim ar orķestri un ērģelēm. Tāpat jaunums būs Jāņa Kalniņa pagājušā rudenī komponētā Jūsu sirdis lai neizbīstas — līdzīgam sastāvam. Plašāka klausītāju saime vēl nebūs dzirdējusi arī J. Kalniņa 2. sonātu ērģelēm, kā arī lielāko skaņdarbu programmā — Viktora Baštika sešdaļīgo Pateicības kantāti korim, divi solistiem, orķestrim un ērģelēm. Kantātes solisti būs Melita Mičule — mecosoprāns un Alberts Vītols — baritons.

Diriģents Roberts Kalnmals

Vispirms lai iepazīstinām ar otru garīgā koncerta diriģentu — Robertu Kalnmali. Pirms vairākiem gadiem neparedzētu apstākļu dēļ Čikagas baptistu draudzes koris palika bez diriģenta. Neredzot iespēju atrast tūlīt citu, korists Rūdolfs Kalnmals ieteicās pamēģināt vadīt kori, kamēr atrod pastāvīgu diriģentu. Mēģinājums bija tik sekmīgs, ka pēc kāda laika mūzikāli apdāvinātais Rūdolfs Kalnmals kļuva arī par otra koŗa — Čikagas ev. lut. Ciānas draudzes koŗa diriģentu un ieguva labu reputāciju kā diriģents un cilvēks. Ciānas koŗa dalībnieku skaits viņa laikā dubultojies.

Solisti

Latviešu jaunās paaudzes mecosoprāns Melita Mičule, kas studējusi dziedāšanu ASV un Vācijā, ir izveidojusies par vienu no latviešu labākām dziedātājām.

M. Mičule ir Oldenburgas operas soliste Vācijā, kur viņa dzied galvenās mecosoprāna partijas, gūstot jūsmīgas vācu recenzentu atsauksmes. Tajās īpaši pasvītrāts dziedones dramatiskais tēlojums un skatuviskais šarms. Viena no viņas spožākām lomām ir Karmena. Dziedone pieder pie tām operdziedātājām, kuŗām lieliski padodas arī dziesma uz koncertskatuves. Mičule ir dziedājusi Losandželosas dziesmu svētkos un 1978. gadā koncertējusi Toronto. Dziesmu svētkos Kanādā viņa būs viena no visvairāk nodarbinātām solistēm.

Alberts Vītols ir galvenokārt pazīstams Toronto, bet viņš koncertējis reizēm arī ASV. A. Vītols savu vokālo izglītību iesācis bēgļu laikā Vācijā, bet vēlāk papildinājās Marisa Vētras dziedāšanas studijā un pie kanadiešu paidagogiem Toronto. Alberts Vītols dzied arī jaundibinātā Sv. Jāņa draudzes vokālā ansamblī un ir solists DV vīru korī.

Ērģelvirtuoze Anita Rundāne ir viena no latviešu internacionāli ievērojamākām skaņu mākslinieciem — ērģelniecēm. Viņas ērģeļu spēle ir bieži dzirdama CBC ērģeļu koncertu programmās. Viņa ir pirmā Ziemeļamerikas ērģelniece, kas spēlējusi Sidnejas operā Austrālijā, Sidnejas koncertzālē — Town Hall un Melburnas Toorak Uniting Church, Melburnā. Viņas koncertu saraksts ir ļoti plašs un aptveŗ Ziemeļameriku, Kanadu un Eiropu. Mākslinieces ieguvusi Parīzē ,,Diplome de Virtuosite, Schola Cantorum''. M.A. grads iegūts Toronto 1969. gadā, bet ,,Meistara klasi'' ērģelēs beigusi arī Haarlem, Holandē. Anita Rundāne ir vairākkārt apbalvota par savu lielisko spēli. Mākslinieces ļoti bieži piedalās arī latviešu mūzikas dzīvē Kanadā un ASV.

Interesanti sastādītā garīgā koncerta programma un izcilu solistu piedalīšanās katrā ziņā sekmēs koncerta labo izdošanos. Koncerts notiks piektdien, 3. jūlijā, plkst. 20.00 York Minster Park Baptist Church.

Ž. Zentiņš

Anšlavs Eglītis

KĀPIENS Mt. HŪDĀ

(turpinājums)

Kaskādi neatgādina drāmatiski saspiestos Alpus, kur sniegotās galotnes slaistās visapkārt kā mežs. Liekas, Amerikā visiem pieticis telpas, kā cilvēkiem, tā kalniem, visi izpletušies ērti un plaši. Līdz nākošajai sniega galvai Mt. Džefersonam gaisa līnijā veselas 50 jūdzes. Starpā tikai mežainas muguras un reti kāda klinšu sekste. Šveicē, pārlūkojot tik plašu apgabalu, redzētu pilsētas, ciemus un neskaitāmas ganu būdiņas, bet šeit tikai biezokņus, bez mazākām cilvēka klātienes pazīmēm. Ja gadās šepat uz Hūda sāna miglā nomaldīties no takas, tad atrast nejaušu palīdzību nav ko cerēt. Ne visai sen kāds labs slēpotājs un Hūda apvidus pazinējs Džefrojs, laizdamies lejup no apmēram tās pat vietas, kur tagad stāvam, ieskrējis blizardā un — četras dienas vēlāk atrasts nosalis kādā kanjonā tālu lejpus viesnīcas. Arī kāds Edlefsenu laulāts pāris, kāpdami kopā ar lielu partiju, pie krāteŗa klints piekusuši un mēģinājuši uz savu roku atgriezties viesnīcā. Bet uznākusi migla, un Edlefseni sameklēti tikai pēc veselām divi dienām, šoreiz gan vēl dzīvi. Ļaunāk izdevies kādas Braunlijam, kas miglā pazudis bez vēsts.

Gluži pēkšņi mūsu taka iznirst no gruvešu kaudzēm dziļas aizas malā, kuŗas dibenā mežonīgi sakapātas guļ Baltās upes glečeŗa ledus masas. Aiza dziļi iegriezusies kalna ķermenī līdz pašam krāterim, un pretējā mala, dēvēta par Stīla klinti, dzeltenbrūna izburbējusi tagad pēkšņi paceļas augstu pāri mūsu galvām. Kalnu gaisa dzidrumā attālumi mānīgi. Aizas pretējā mala liekas laba akmens sviediena tālumā, un mēs mēģinām iebelzt Stīla klintij pa sāniem ar kādu šķembu. Bet mūsu akmens neizprotami pazūd izplatījumā. — Tikai vēlāk, pagriezienā, redzams, ka aiza vismaz ceturtdaļjūdzes plata.

Nav nekāda izprieca negantā vējā iet gar bezdibens malu. Cilvēks, neraugoties uz mugursomu, jūtas it kā bez svara, netīkami nestabils. Taka vēlreiz sviežas augšup. Arī glečeris izslejas no aizas dibena kā apaļa ledus piere. Tagad ērtāk soļot pa ledu nekā rāpties pār akmeņiem, tikai jāuzmanās nepaslīdēt, jo ledus upes slīpā plāksne nobeidzas fantastiskā ledus kritumā kādas tūkstoš pēdas zemāk. Pamazām mums ataust gaisma, kāpēc ziemas ceļš uz galotni ērtāks un ātrāks: blizardu nocietinātais sniegs glīti un līdzeni apklāj gruvešus, atļaujot soļot augšup kā pa parketu. Saprotams, ziemai citas nelaimes: aukstums, īsā diena, pēkšņās vētras, kas pūšot tik stipri, ka jālaižoties rāpus. Sniega lavīnas turpretim neesot bīstamas. Zināms tikai viens vienīgs gadījums, kad kāds Ralfs Kalkins kopā ar trim biedriem iekļuvis pulvesniega lavīnā un nogāzti no 75 pēdas augstas radzes.

Gar krāteŗa klints milzīgo vaļējo gruvešu piramidu iejam krāteŗa katlā. Ir sasniegts vairāk nekā 3000 metru augstums, manāmi pārsniedzot Cugšpici, kas mums pazīstama no Vāczemes. Visapkārt slienas noledojušas sienas. Uz kādas šķautnes glečeŗa vidū atrodas betona būdiņas drupas, — akmeņu lavīna to sagāzusi. Brūkošie akmeņi ir nepatīkamākā lieta uz Mt. Hūda. Lavas sienas, saulē karstot un naktīs sasalstot, neiedomājami izburbējušas. Mums tieši pretim paceļas lieliska raupja siena, kā radīta ,,ekspertiem'', un tieši pāri tai arī iet viens no ,,sportiskajiem'' ceļiem uz galotni. Bet patlaban nav ko domāt sienai tuvoties. Pa to nepārtraukti grabēdami un džinkstēdami ripo lejā visa lieluma akmeņi, brīžam veselām straumēm. Var redzēt, kā veidojas akmeņu ceļi: rikošeti, sienas slīpumi un leņķi sit tos zināmos virzienos. Kad šie ceļi sīki izpētīti, labs meistars var riskēt kāpt — agrā rītā, kad akmeņu ledus ietvari vēl nav atkususi. Tad līdz šejienei jāatnāk naktī ar lukturi vai jāpārlaiž nakts būdiņā. Liekas, ka tieši šīs sienas dēļ būda savā laikā celta. Bet arī pretējā krotes klints neizskatās daudz labāk, kolosālā gruvekļu piramida ir tik stāva, ka, liekas, pietiktu niecīga trieciena, lai izkustinātu milzu lavīnu.

Krāterī sastopam pirmo partiju, kas, sasniegusi galotni, dodas lejup. Gīds sarāj mūs, ka staigājam vieni paši un zvērina nekāpt galotnē, jo esot par vēlu. Patiesi, pulkstens jau četri, laiks paskrējis pavisam nemanot. Atlikušiem 300 metriem līdz galotnei, pēc gīda aprēķina, vajagot stundu, mums, kāpjot bez kaķiem, pusotras. Mēs nonāktu augšā pussešos. Nokāpšana pa noledoto nogāzi veicas vēl

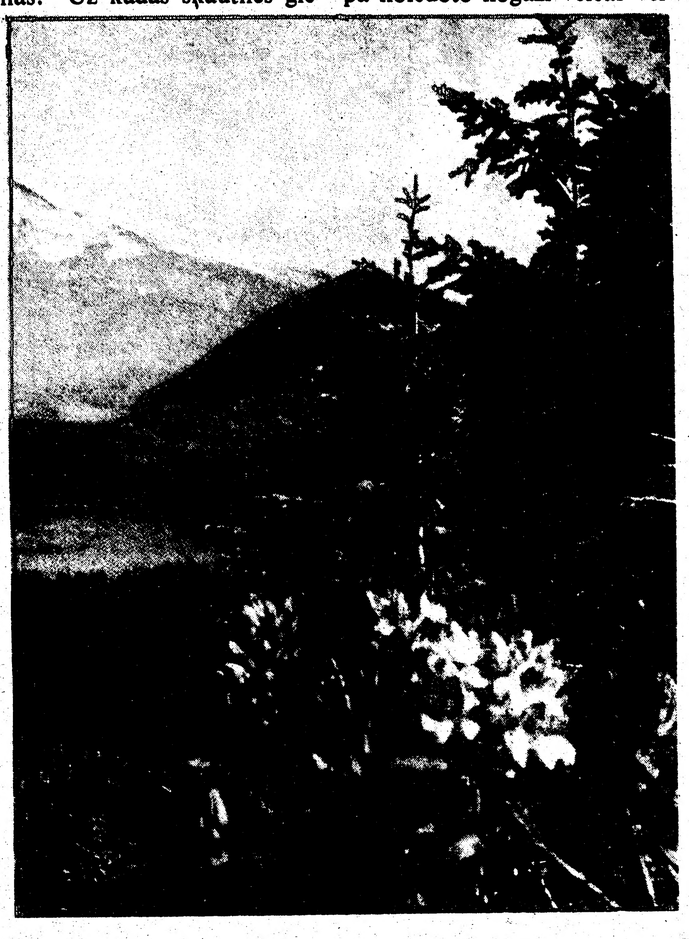

Mt. Hūds

lēnāk: mēs atgrieztos krāterī pilnīgā naktī. Lai mūs iebiedētu vēl vairāk, gīds pastāsta dažu negadījumu, kas noticis apmēram šepat, kur sēžam.

Kāda partija nokāpjot pēkšņi izdzirdusi sprādzienam līdzīgu troksni un ievērojusi varenu klints bluķi ripojam lejup pa sniegaino nogāzi. Kāpēji metušies katrs uz savu pusi, aizmirsdami, ka savienoti ar virvi, un tāpēc nogāzušies tieši akmenim ceļā. Bluķis ietriecies grupas vidū, neķerdams nevienu tieši, pārsitis virvi un ar uzjauktā sniega mutuli iesviedis Fēju Killingsvorti glečeŗa aizā. Nedaudz vēlāk kāds Portlandes tirgonis Frederiks Kerns, pēc dzimuma šveicietis, devies viens pats kalnā, bez gida, jo teicies daudz kāpelējis dzimtenes kalnos. Kad Kerns naktī neatgriezies, viesnīca izsūtījusi glābēju komandu, kas, gaišā mēnesnīcā iedama, atradusi Kernu akmens nosistu glečeŗa vidū.

Saulē dzidri zila vizuļo platā plaisa, kas atdala krāteŗa glečeri no pēdējās noledotās nogāzes. Sakarā ar to tiek pieminēts Dr. Straikera gadījums. Doktors kopā ar diviem biedriem izslīdējuši un sākuši braukt pa nogāzi lejup, pretim plaisai. Par laimi slīdēšanas spars pieaudzis tik liels, ka visa partija pārlidojusi plaisai pāri. Tikai atsitienā doktoram nelaimējies, — viņš uzdūries savam alpu spieķim kā vabole kollekcionāra kniepei. Dzirdam arī par kādu Glenu Gulliksonu, kas devies augšā viens pats bez virves un drīzi vien nobraucis lejā, lai nosistos pret kādu radzi. Laimīgāk izdevies kādai lielai, 13 dalībnieku grupai, kas šķērsojusi glečeri, nodrošinājusies, kā pienākas, ar virvi. Taču pēdējie trīs gājēji neuzmanīgi sanākuši pārāk tuvu kopā un zem viņu kopējā svara ielūzusi kāda pārledota plaisa, kādas glečeŗos ir parasta lieta. Virve uz asās ledus malas pārgriezusies, un visi trīs pazuduši dziļumā. Uzticīgie līdzgājēji, pēc stundām ilgas un riskantas piepūles, tomēr izmakšķerējuši visus trīs atkal laukā, smagi cietušus. Stāvokli sarežģījis pēkšņs nikns blizards un putenis, kas darījis gaŗo nokāpienu uz viesnīcu neiespējamu. Vienīgais glābiņš izrādījusies klinšu būdiņa, kas saslieta pašā kalna galotnē. Turp arī devusies visa grupa, nesdami līdzi cietušos. — Rets gadījums alpinisma vēsturē, kad jāglābjas uz augšu. Vētras dēļ visi trīspadsmit pavadījuši galotnē divas dienas un tikai trešajā izdevies nolaisties lejā un izglābt sasistos.

Kad gids ar savu partiju aizgājis, redzam, ka pa minēto nogāzi lēnām un piesardzīgi sāk nolaisties arī otra partija — 7 cilvēki. Tas mūs pārliecina, ka šoreiz galotni neredzēsim. Sevišķi sapīkuši ir mani gados jaunie līdzkāpēji. Viņi sāk iztirzāt plašu nākotnes programmu, kā pieveikt ne vien Mt. Hūdu, bet arī pārējos Oregonas sniega kalnus. Redzu, ka alpinisma nākotne Oregonā ir droša...

Vēl uzkāpjam gar krāteŗa malu, palūkoties daudzinātajās tvaika plaisās, no kuŗām nepārtraukti izvirst sēra gāzes, jo Hūds vēl nav gluži apklusis, un indiāņu leģendas praviešo, ka vecais ,,Vai'' atkal reiz spers gaisā akmeņus un lavu.

Gāzes plaisās dabūjuši galu daudzi ziņkārīgie. Kāds Vašingtonas students neizprotamā vieglprātībā nolaidies vienā no plaisām bez maskas un nepiesējies un zaudējis samaņu. Deviņi vīri, kas pēc kārtas mēģinājuši studentu glābt, smagi saindējušies un izvilkti nesamaņā. Tikai kad no viesnīcas uznesti skābekļa aparāti, students izdabūts no cauruma jau miris. Kā dodot zīmi mājās iešanai, vējš sāk triekt nekrietni smirdošos gāzes mākoņus mums tieši virsū. Tā tiekam no krāteŗa burtiski izkvēpināti.

Laiks kalnā pagājis brīnumātri, ielejas jau iegrimušas tumšzilā krēslā. Vilametes plašā leja ietinusies biezos baltos mākoņos, tur droši vien līst. Saulrietā sārtais Mt. Džefersons tālu pie apvāršņa lēnām izdziest un pazūd. Bezgalīgā telpa līdz ar tumsu it kā saraujas. Vēlreiz pēdējos staros sarkana, ka norūsējusi uzdzirkstī Stīla klints, zili nozibsnī ledus lūzumi un, nerimstošās plakšķēšanas un drupšanas pavadīti, dodamies lejā.

Tagad irdenie pamati nāk par labu; ietēmējot kāju sīkajos gruvešos un pumiķa kupenās, katrs solis pagarinās par metru vai pat diviem un reizēm prāvu nogāzi izdodas nobraukt pāris lēcienos. Tomēr krēsla kāpj augšup apbrīnojami ātri, un, kad sasniedzam Palmersa glečeri, ir jau pavisam tumšs. Ja dziļi ielejā nemirgļotu viesnīcas logi un mašīnu starmeši viesnīcas priekšā, tad patiesi nezinu, kā mēs atrastu ceļu. No takas esam sen nomaldījušies un rāpjamies pa dīvainām, pavisam stāvām milzu akmeņu kaudzēm un nolaižamies dziļos šauros kanjonos, pilnos izburbējušu, izmirkušu sniegu.

Dziļā naktī līki un greizi izkuļamies pie viesnīcas. — Vai tiešām mēs Amerikā būtu kļuvuši tik ,,mīksti'', ka nieka 11 stundu pastaiga tik smagi gulstas kaulos?

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

5. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress

Straumēnos, Anglijā, 1981. gadā, no 12. — 17. augustam.

Tuvāka informācija pie: Karinas Mieriņas
155 Rosslin Avenue
Toronto, Ont. M4N 1Z3

Obligāta pieteikšanās vēlākais līdz 1. jūnijam pie:
Gundegas Muchķas
Dvargvagen 5
S—175 70 Jarfalla
Zviedrijā

Kongresa dalības maksa: 55.- angļu mārciņas.

RAIBĀ NEDĒĻA

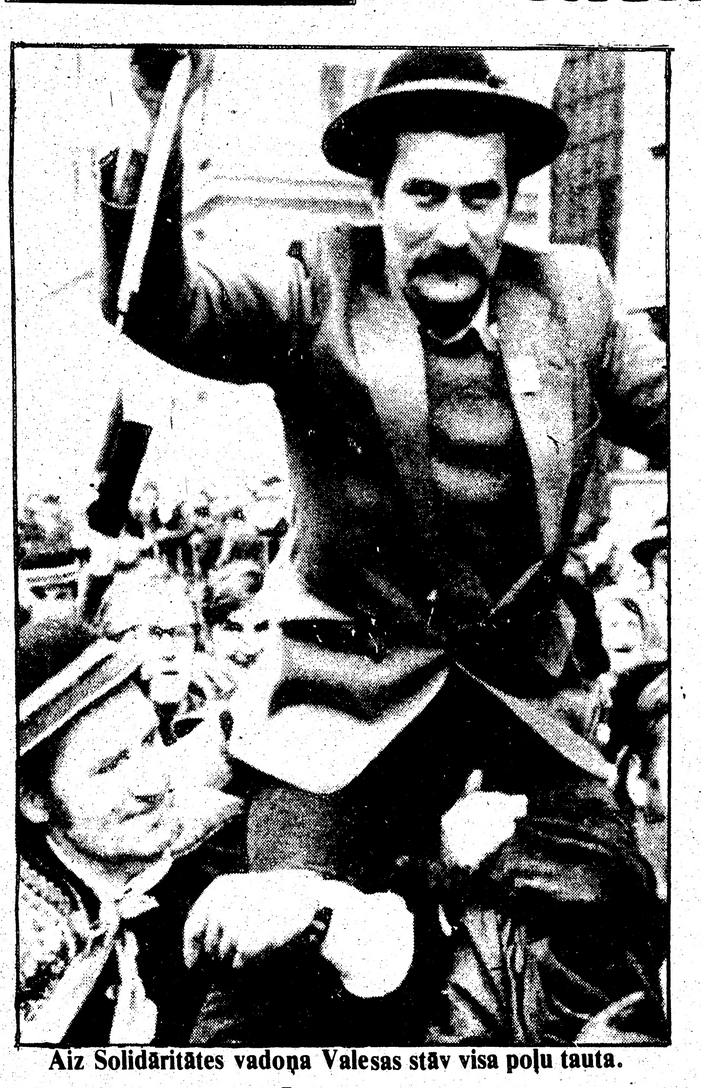

Aiz Solidāritātes vadoņa Valesas stāv visa poļu tauta.

VAI IZDOSIES NOVĒRST ĢENERĀLSTREIKU ?

Politiskais augstspriegums aizvadītajā nedēļā Polijā atkal tuvojas visbīstamākam krizes līmenim.

Brīvo arodbiedrību vadonis Valesa gan izmisīgi mēģināja vēl pēdējā brīdī novērst izšķi-

Kanias liktenis svaru kausos.

rīgo konfrontāciju, bet turpat desmit milj. poļu strādnieku četru stundu ilgā simboliskā protesta streikā pagājušā piektdienā vārda tiešā nozīmē nospieda uz ceļiem kā poļu kompartiju, tā arī valdības funkcionārus.

Zīmīgi, ka šo visu valsti aptverošā streika sākšanos bez fabriku sirēnām pavēstīja arī baznīcu zvani. Aiz streikotājiem stāvēja visa poļu tauta, un jāpatur prātā, ka piektdienas brīdinājuma streiks uzskatāms tikai par priekšspēli Solidāritātes piedraudētam ģenerālstreikam, kuŗa sekas nav nemaz pilnībā aptveramas. Piekāpšanās vietā Valesa pastāv, lai ievērotu Solidāritātes prasības čekas piekauto arodbiedrību aktīvistu lietas izmeklēšanā, apcietināto disidentu atbrīvošanā un arī poļu zemnieku taisnīgo prasību respektēšanā.

Sarunas par ģenerālstreika novēršanu vēl turpinās, bet pašā poļu komūnistu partijā radusies nopietna šķelšanās starp mērenā spārna pārstāvjiem Kaniu un ministru prezidentu Jeruzeļski no vienas puses, un partijas prestiža aizstāvjiem ortodoksāliem ko-

Četru stundu protesta streikā dzīve Polijā apstājās.

mūnistiem Olzovski un ģenerāli Moczaru no otras puses.

Katra diena, pat katra stunda jau tā nopietno iekšpolītisko konfrontāciju var pievirzīt vēl tuvāk eksplozijai. Te jāņem vērā, ka šai eksplozijai nopietni nav sagatavojusies ne Eiropa, ne arī pagaidām ASV.

DĒVIDA ROKEFELLERA IELAVĪŠANĀS

Kopš Eizenhauera laika ārlietu ministra Allena Fostera Dallesa ASV ārlietu resora vadībā nav bijis tik spējīgs piedzīvojis un reizē arī tālredzīgs diplomāts, kāds nenoliedzami ir tagadējais ASV ārlietu ministrs Aleksandrs Heigs. Nepielūdzamā skaudrībā viņš ne vien amerikāņiem, bet visai pasaulei ir nepārprotami pateicis tieši sejā, ka komūnisma ekspansija ir lielākais drauds mieram un ka šīs ekspansijas apturēšana vairs nav atliekama.

Vašingtonas varas gaiteņos, kā to rāda pagājušās nedēļas notikumi, vēl arvien savu iespaidu mēģina svaru kausos likt zināmas interešu grupas. Varbūt ka pats prezidents Rē-

Dēvida Rokefellera pārstāvis viceprezidents Bušs.

gens nav pilnīgi novērtējis šo kluso, bet vareno spēku svaru.

Tas taču bija pats prezidents Rēgens, kas apliecināja, ka ārpolītiskos jautājumos viņš paļausies tikai uz sava ārlietu ministra Heiga padomu. Ar to viņš nepārprotami deklarēja, ka neatkārtosies Kārtera valdīšanas laika nenormālais stāvoklis, kuŗā bez paša prezidenta ārpolītiskos lēmumos liela nozīme bija Bzežinska, Vēnsa un arī prezidenta kancelejas priekšnieka gauži pretējiem politiskiem uzskatiem. Rēgena padomdevējs valsts drošības jautājumos Ričards Allens respektē ārlietu ministru Heigu, tāpat tuvākais personiskais prezidenta padomdevējs Mīsijs nav izrādījis nekādu tieksmi apvainot Heiga prestižu.

Kā gan lai izskaidro negaidīto paziņojumu, ka starptautiskos krizes gadījumos turpmāk izšķirīgais vārds būšot viceprezidentam Bušam. Nav nekāds noslēpums, ka viceprezidents Bušs ir tā dēvētās Trilitārās komisijas tēva — kapitālistu politbiroja šefa baņķieŗa Dēvida Rokefellera dzeguzēns Rēgena administrācijā. Mēs zinām arī to, ka Rokefellera politiskā ģenerālstābā liela nozīme bijusi bijušam ārlietu ministram Henrijam Kisingeram un viņa domu biedriem. Tā saliekot kopā divi un divi, mēs varam secināt, ka ar Buša starpniecību sācies pirmais mēģinājums iespēlēt Henriju Kisingeru Rēgena administrācijas smadzeņu centrā.

Heigs droši vien būs par daudz stūrgalvīgs un lepns, lai pieļautu jebkādu pret sevi vērstu intrigu izveidošanos. Viņš neļaus nevienam sev kāpt uz galvas, un jau tagad ir pateicis, ka starptautiskas krizes izveidošanās pakāpi noteiks viņš pats, ne Bušs. Ir zināms, ka Rēgens personiski pagātnē noraidījis visus baņķieŗa Dēvida Rokefellera draudzības piedāvājumus, jo Rēgens pasaules kapitālistu politbiroju uzskata par bīstamu utopiju brīvo demokratiju pastāvēšanai. Mums neatliek nekas cits kā konstatēt, ka Rēgens Buša un Heiga politiskā konfrontācijā acīm redzot bijis piekāpies pret citiem iespaidīgiem republikāņu partijas politiķiem, un tas ir noticis prāgmatiskā plāksnē, lai saglabātu partijas galējo spārnu līdzsvaru. Mēs darītu pareizi, ja ikviens nosūtītu pašam prezidentam Rēgenam 1600 Pennsylvania Ave., Washington, DC., lūdzot prezidentu paturēt Heigu un nevienu citu jaunās pozitīvās amerikāņu ārpolītikas vadīšanā un īstenošanā. To pašu mēs varētu darīt arī, rakstot vēstules pašam Heigam un apliecinot viņam savu atbalstu un cieņu.

MARŠALS USTINOVS NEGARANTĒ

Aizvadītajā nedēļā Vašingtonā runāja, ka Maskavas politbirojs jau esot izšķīries par Valesas brīvo arodbiedrību nožņaugšanu. Ja to nedarīšot poļu komūnistu funkcionāri, tad iedzīvināšot Brežņeva doktrīnu par brālīgo palīdzību sociālistiskām valstīm, kas nozīmētu Pad. savienības bruņoto spēku iesoļošanu Polijā. Ir zināms, ka Pad. savienības aizsardzības ministrs maršals Ustinovs, kas seko pašreiz notiekošajiem Varšavas pakta bruņoto spēku manevriem, esot politbirojam norādījis, ka Polijas militārai okupācijai būšot nepieciešami apmēram 1 milj. liels sarkanarmiešu kontingents, tas ir, ceturtā daļa no visiem Sarkanās imperijas spēkiem. Maršals Ustinovs vēl norādījis, ka Polijas nomierināšana varot vēl ilgt vairākus gadus, un poļu prestestības rezultātā iespējami lieli dzīvā spēka zaudējumi. Acīm redzot Ustinovs poļu nacionālistu uzupurēšanos gatavību ir pareizāk novērtējis nekā viens otrs valstsvīrs vai militārists rietumos. Varbūt tieši tādēļ sarkanarmijas invāzija Polijā vismaz pagaidām vēl nenotiks.

Maršals Ustinovs baidās.

AUGSTA CENA PAR NESLAVAS CELŠANU

Amerikāņu sabiedrībā lielu interesi radījusi pazīstamās televīzijas aktrises Karoles Burnetas prāva pret sensāciju

Uzvarētāja Karole Burneta.

lapu National Inquirer. Šī tenku lapa bija publicējusi izdomātu rakstu par Burnetas parādīšanos iereibušā stāvoklī kādā prominentā restorānā, kur tai gadījusies sadursme ar tā laika ārlietu ministru Kisingeru. Pēc daudzu liecinieku noklaušināšanas zvērināto tiesa konstatējusi, ka žurnāls ar aplamo informāciju cēlis neslavu Karolei Burnetai, un tiesnesis rezultātā piespriedis tai „sāpju naudu" 1,6 milj. dolaru apmērā. Aktrise šos 1,6 milj. dolarus nodos labdarīgiem mērķiem, un uzvaru prāvā uzskata par nozīmīgu panākumu tā dēvētā dzeltenā žurnālisma apkaŗošanā, kas kā pagātnē, tā vēl tagad sensāciju kāres dēļ ar melīgu informāciju ceļ neslavu daudzām ievērojamām amerikāņu sabiedriskā dzīvē pazīstamām personībām.

Pēkšņā nāvē Saldū mirusi žēlsirdīgā māsa

Vallija Štelbaums

Apglabāta ģimenes kapos Ventspilī 1981. g. 7. februārī

Sēro

svaine Dr. M. Salna ar dēlu Toronto un radi Emmiskilinā, Ričmondhilā un Latvijā.

Mūžīgā mierā aizgājis manis mīļais vīrs, mūsu tēvs un vectēvs

Otto Driķis

dzimis 1905. gada 9. decembrī Trapenē,

miris 1981. gada 18. martā Toronto.

Mīlestība mūžīgā
Nešķir mirušos no dzīviem.

Mīlestībā piemin

SIEVA, MEITA AR ĢIMENI OKVILĒ,
DĒLS AR ĢIMENI TORONTO.

Dieva mierā aizgājusi mūsu labā Māmulīte

Marija Svekris

dzim. Labzāle

dzimusi 1887. gada 14. novembrī Dzērbenē, Latvijā

mirusi 1981. gada 10. martā Toronto

Tā nu paliek ticība, cerība un mīlestība,
šīs trīs, bet lielākā no tām ir mīlestība.
1. Korint. 13,13.

Mīlestībā un pateicībā viņu piemin

meitas, znoti, mazbērni un mazmazbērni Kanadā un ASV.

Negaidīti aizsaules ceļos aizgājis

Alfrēds Jaunzems

dzimis 1912. gada 28. maijā Alūksnē

miris 1981. gada 25. februārī St. Petersburgā, Floridā

Piemiņā paturēs

sieva, dēls ar ģimeni un radi.

SAVIENOTAS VALSTIS

GRAND RAPIDI

● Pēc ilgu gadu slimošanas Kent Community slimnīcā 27. februārī miris 74 g. vecais Kristaps Zīverts. Dzimis Jelgavā, mācījies turienes ģimnazijā un turpat vadījis savu mēbeļrūpniecības uzņēmumu. No Vācijas izceļojis uz Angliju, pēc tam uz Kanadu, beigās apmetoties uz pastāvīgu dzīvi ASV, Grand Rapidos. Līdz pensijas izkalpošanai strādājis fabrikā. Viņam veltīts piemiņas dievkalpojums notika 1. marta vakarā Egebines apbedīšanas namā, ko vadīja māc. J. Mednis. Nelaiķi pārpelnoja. Par viņu sēro dzīvesbiedre, kas ilgāku laiku atrodas slimnīcā, dēls Pad. savienībā un divi brālēni ASV.

● 80 g. vecumā savā dzīves vietā pēkšņi mirusi Alida Lauce, dzim. Bērzone. Viņa dzimusi Barkavā, strādājusi Rēzeknē pašvaldības dienestā, kur apprecējusies ar 9. Rēzeknes kājnieku pulka virsnieku. Vēlāk dzīvojusi Daugavpilī, Liepājā un Rīgā sakarā ar vīra darba vietas maiņu. Pēdējais Baigajā gadā deportēts. Viņa no jauna apprecējusies ar Lkok. inž. mežkopi Jāni Lauci, kas mira pirms daziem gadiem. Aizmūža ceļiniecei veltīts piemiņas dievkalpojums notika 2. martā vakarā Egenines bēru namā, kurā piedalījās māc. J. Mednis un māc. V. Fricsone, kas viņu arī izvadīja uz Vūdlavna kapsētu.

● Latviešu katoļu draudzes sabiedrisko lietu komitejas dāmu grupa 22. februārī Aglonas Dievmātes sanāksmju zālē pēc dievkalpojuma bija noorganizējusi pankūku brokastis. Bija arī priešnesumi — Vanda Daukste un Elizabete Mukāne dziedāja tautasdziesmas, pie klavierēm D. Zadvinskis. Piedalījās ap 100 personu. Nākošais draudzes sarīkojums ar dzejnieces Paulīnes Zalānes piedalīšanos, kuŗa stāstīs par rakstnieku A. Kupaini.

● Latviešu draudzes lauku īpašumā Mežvidu pārvalde šī gada vasarā izplānojusi sekojošus sarīkojumus: 17. maijā vasaras sezonas atklāšana, no 27. — 28. jūnijam garīgais saiets, no 12. — 28. jūnijam bērnu vasaras nometne Daugava, 1. augustā — „Sauliets Mežvidos", 13. septembrī rudens izbraukums un 27. septembrī vasaras sezonas noslēgums. Runājot par aktīvitātem Mežvidos un dažāda veida sarīkojumiem, kas tur notikuši aizvadītajos gados, Mežvidu pārzinis Emīls Avots piebilst: „Domāju, ka tas viss pilnīgi attaisno Mežvidu iegādi, tāpat tur ieguldītos līdzekļus un darbu. Taču nākamie gadi var mums sagādāt arī problēmas attiecībā uz nokļūšanu tur, jo arvien vairāk sadārdzinās degviela un visas dzīves nozares skaŗ inflācija. Taču darbi Mežvidos neapstāsies. Esam jau pavasarī paredzējuši iztīrīt peldētavu, remontēt ūdens sistēmu, nokrāsot sabiedriskajā ēkā grīdu un veikt daudz citu remontu un darbu. Tas prasīs ne tikai līdzekļus, bet arī talcinieku sviedrus."

● 20. februārī savā dzīves vietā mirusi 97 g. vecā Paulīne Dābola, dzimusi Muceniece, viena no visvecākām latvietēm Grand Rapidos. Dzimusi Līvānos 1883. g. 7. oktobrī, vēlāk dzīvojusi Krustpilī, Rīgā un Igaunijā. P. Dābolai izdevās saņemt izceļošanas atļauju un atbraukt pie meitas un znota Grand Rapidos. Šeit viņa nodzīvoja visus šos gadus, būdama vēl ar samērā labu veselību. Nelaikei veltīts piemiņas dievkalpojums notika Reyers North Valley bēru namā 24. februāŗa vakarā, ko vadīja māc. J. Lazda un ar dziesmām kupliņāja E. Patvaldniece, ērģeles spēlēja E. Zušmanis. Mirušo pārpelnoja, lai pelnu urnu guldītu zemes klēpī Rīgā, Pārdaugavā, Lāčupes (agr. Lācara) kapos, blakus 1950. g. mirušajam vīram. Par aizgājēju sēro meita ar znotu ASV, dēls ar ģimeni dzimtenē, mazbērni, mazmazbērni u. c. tuvinieki Latvijā, Vorkutā un Karagandā.

● Latviešu pensionāru kārtējo saietu 23. februārī Latviešu biedrības namā atklāja un vadīja priekšnieks J. Sulaims. Savas atmiņas par dzīvi uz laukiem un darbiem ziemas periodā stāstīja skolot. Vold. Libants. Viņš vēl atgādinaja, ka februāŗa mēnesī dzimis gen. J. Balodis un dzejnieks Auseklis, un pieminējā, ka tikai nesen apritējušas neatkaribas pasludināšanas dienas mūsu brāļu tautām — igauņiem un lietuviešiem. Dr. inž. techn. V. Aseriis runāja par Austrumeiropu. Viņš saistoši attēloja situāciju pec 1. un 2. pasaules kaŗa, kādas izveidojušas robežas un kādas valstis ieguvušas neatkarību. Galveno uzsvaru referents veltīja Baltijas valstīm un tiesi mūsu zemes stāvoklim. Pirms kopejām pusdienām godināja februāŗa mēneša jubilārus, un to bija liels skaits. 85 mūža gadus bija sasniedzis rugājietis Aloizs Uzulinš. Saietā bija klāt 59 dalībnieki. Pensionāru biedrības gada sapulce 30. martā pl. 13, pirms tam pl. 12 kopējas pusdienas.

V. Z.

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu draudzes Džamaikas rajonā 8. martā ap 60 apmeklētāju noklausījās Noras Valteres referātu par Valdas Moras dzeju krājumu „Apburtais laiks", kas mēneša laikā izpārdots. Izdevējs sagatavo otro iespiedumu.. Dzejniece ar savām izjūtām un skaidro, klasisko stilu ir tuva lasītājiem. Viņai plaša tematika, dzeja nav mākslīgi radīta, bet tā jāpārdzīvo. Aktrise Adrijenne Apsīte-Maļinovska deklamēja Valdas Moras darbus, bet sarīkojumu beidza autore ar divu dzeju lasījumu. Pie dāmu komitejas sagādātā cienasta galda sarīkojuma dalībnieki nodziedāja V. Moras sanāk sarakstīto „Zilo lakatiņu".

● Māc. R. Zariņa un A. Ozola vadītajā Kalpaka dievkalpojumā 8. martā Jonkeros piedalījās korporāciju pārstāvji ar saviem karogiem, dziedāja Jānis Kļaviņš. Altāri bija greznojusi studenšu korporāciju kopa, kas pēc dievkalpojuma bija sagādājusi kafiju ar cepumiem lejas zālē. Latvijas sūtniecības padomnieks Vašingtonā V. Kreicbergs referēja par Kalpaka dzīves gājumu un militāriem panākumiem. Dievkalpojumā bija vairāk nekā 150 apmeklētāju, lejas zālē mazliet mazāk.

● Ņujorkas latviešu draudzes Iekšpilsētas dāmu komitejas sarīkojumā 7. martā draudzes namā apmeklētājus iepazīstināja ar tikko iznākušo māc. O. Gulbja svētrunu un apceru grāmatu „Sekot Kristum", ko sakārtojis māc. R. Zariņš. Sarīkojumu atklāja dāmu komitejas priekšniece A. Audriņa, runāja draudzes priekšnieks I. Vijums un Salas novada pārstāve S. Trautmane, kas cildināja iznākušo grāmatu. Māc. R. Zariņš pateicās darbiniekiem, kas strādājuši pie grāmatas sakārtošanas, it sevišķi E. Gobiņai par manuskripta sagatavošanu un I. Kaņepam par mākslinieciisko ietērpu. Pianiste Arianna Goldiņa uz jauniegādātām klavierēm atskaņoja cittautu un latviešu komponistu darbus. Nobeigumā dāmu komitejas saimnieciskās vadītājas O. Krūzes sagatavotā kafija ar cepumiem.

Vk

Atcerēsimies - mums ir vēl sava gaismas pils

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAI 35 GADI

Minsteres latviešu ģimnazijas nākotne ir visas trimdas tautas daļas cerības un ilgas. Bez šīs skolas mēs būtu nabagi un panīkuši, jo nebūtu savas skolu jaunatnes. Vai to mēs vēlētos skolas 35. gada dienas pieminā? Laikam taču ne!

Paklausīsimies MLĢ vēstures soļos. Pašreizējās MLĢ pamatšūna ir 1946. gada 15. februārī Detmoldā dibinātā latviešu ģimnazija. Tās dibinātājs un pirmais direktors bija Dr. Heronims Tichovskis, bet jau ar 18. jūniju — Arturs Lesnieks.

1946. gada novembrī skolu pārcēla uz tuvējā Augustdorfas ciema baraku novietni kalnainā un mežainā apvidū. Sākums bija grūts: nebija mēbeļu, grāmatu un macīblīdzekļu. Paši izgatavoja solus, un skolas darbs sākās ar 30 skolēniem.

Četrdesmito gadu beigās radās iespēja izceļot. Cita pēc citas darbu izbeidza ap 60 trimdas latviešu ģimnazijas. 1950. gada pavasarī Augustdorfas latviešu ģimnazijai pievienoja Blombergas un Grēvenes latviešu ģimnazijas. Tad skolēnu skaits sasniedza 140; skolotāju — 10. Direktors A. Lesnieks izceļoja uz Zviedriju; 1949. gada 15. decembrī viņu aizstāja Grēvenes latviešu ģimnazijas direktors Ansis Dreimanis, pēdējais Talsu ģimnazijas direktors. Skolas darbs nostabilizējās; vairākus gadus bija apm. 130 skolēnu, tomēr materiālās grūtības bija lielas: Bēgļu un Sociālministrija atalgoja tikai direktoru un 4 skolotājus. Atalgojumu sadalīja visiem skolotājiem — pēc mācīto stundu skaita. Stāvoklis uzlabojās ar skolas inspektora LKOK inž. Egona Āboliņa pienākšanu — viņa uzsāktā ziedojumu vākšana deva mēbeles un mācības līdzekļus.

Augustdorfas baraku novietni pārņēma jaunās Rietumvācijas armijas vajadzībām. Skolai un internātam Bēgļu un Sociālministrija pārbūvēja Minsteres bēgļu novietnes 3. blokmāju. Skola uzsāka darbu Minsterē 1957. gada aprīlī ar 63 skolēniem. Pēc direktora A. Dreimaņa pensionēšanās ar 1962. gada aprīli skolas vadību pārņēma prof. Dr. Zigfrīds Vītens, Rīgas Valsts technikuma paidagogs, LU un Baltijas universitātes Pinebergā mācībspēks.

Septiņos gados skolas telpas un mēbeles nolietojās; vairākās vietās izdrupa griestu apmetums, jo vecās blokmājas jumts laida cauri mitrumu. Skolai vajadzēja jaunu telpu. To saprata Ziemeļreinas-Vestfāles Darba un Sociālministrija un Minsteres pilsētas valde. Pilsēta deva apbūves gabalu skolas un internāta ēkām un valdība — nepieciešamos līdzekļus. Skolas ēku būvēja Minsteres pilsēta; internātu ar valsts atbalstu — vietējās pavalsts evaņģeliskās baznīcas iekšējās kuģniecības garīgās aprūpes iestāde (Perthes-Werk). Kopš 1963. gada 20. februāŗa skola darbojas modernās telpās ar plašiem kabinetiem un gaišām klasēm. Skolas paspārnē izveidojusies plaša bibliotēka, kas vēl vienmēr paplašinās, sameklējot visus latviešu trimdas izdevumus. Skolas telpās atrodas Jāņa Jaunsudrabiņa, Pētera Ērmaņa, Dr. Zentas Mauriņas un Dr. Konstntīna Raudives mūzeji. Skolas lietošanā ir arī plašais A. Stāka archīvs, ko izveido par Latviešu archīvu. Bibliotēku, mūzējus un archīvu iekārtoja un vada bijušā skolotāja Dr. Austra Rudzīte, kas jau 1977./78. mācībgadā ir pensionējusies.

Prof. Dr. Z. Vitenam pensionējoties, ģimnazijas vadību ar 1975. gadu pārņēma literāts Eduards Silkalns. Izbeidzoties bezalgas atbrīvojumam, Silkalns atgriezās savā darba vietā — par mācībspēku skolotāju institūtā Melburnā. Kopš 1978. gada 1. aprīļa MLĢ darbojas māc. Artura Liepkalna vadībā.

Pašreiz MLĢ vēl darbojas pēc 1949. gada Vācijas valdības bēgļu skolu izkārtojuma. Tas tomēr vairs nav izdevīgs. Ziemeļreinas-Vestfāles izglītības ministrijas ierosmē izstrādāts jauns skolas uzbūves un pārbaudījumu projekts. Tuvākā laikā to apspriedīs Izglītības ministrijā un lems par apstiprināšanu.

Skola domāta visu trimdas zemju latviešu jauniešu vajadzībām. Šādā izpratnē to arī palīdz uzturēt visu zemju trimdas sabiedrība. Tomēr skolas uzturēšanu nodrošina Rietumvācijas valsts un Ziemeļreinas-Vestfāles pavalsts valdību pabalsti. Tādējādi skolas darbība arī turpmāk nodrošināta, kamēr mums būs atbilstošs skolēnu skaits. Pastāvēšanas laikā skolu beiguši 252 abitūrienti un 60 trīspadsmitās klases beidzēji, kuŗi vidusskolas kursu beiguši citās zemēs. Tie ievērojami skaitļi mūsu trimdas situācijā. Tāpēc mums visiem spēkiem jāpūlās, lai šī trimdas ģimnazija arī turpmāk tikpat raženi darbotos latviskā jaunatnes audzināšanā. -xy.

Gatavojas vispasaules jaunatnes kongresam

Kongress notiks Anglijā no š.g. 12. — 17. augustam. Pirms kongresa atklāšanas, kas notiks 12. augustā, ELJAi notiks 28. pilnsapulce. Tanī pašā laikā notiks arī reģistēšanās un eventuāli kādas citas nodarbības tiem, galvenokārt no pārējām apvienībām, kas pilnsapulcē nevēlas piedalīties. Pēc kongresa atklāšanas Iepažīšanās vakars.

Kongresa programma sākas ceturtdienā plkst. 10 ar „Latviešu izglītības paneli". Piedalīsies mācībspēki un vadītāji no vairākām vasaras nometnēm, latviešu skolām un vasaras kursiem no visiem kontinentiem.

Izglītības panelim pieslēgsies diskusijas — „Bērnu latviskā audzināšana", Laumas Zvidriņas vadībā. Piedalīsies trimdas otrā ģenerācija, latviešu jaunie vecāki, kam bieži grūtības audzināt latviskā garā savus bērnus, trimdas trešo ģenerāciju. Kā jaunajiem vecākiem piepalīdz pārējā trimdas sabiedrība? Kādā stāvoklī atrodas latviešu bērnu dārzi, papildskolas, bērnu vasaras nometnes? Vai mūsdienu jaunie vecāki spēj vispār savus bērnus izaudzināt par latviešiem trimdas šīsdienas apstākļos? Pēc tam referāts — „Latviešu valodas attīstības paveidi". Baiba Muzikante salīdzinās, kā latviešu valoda attīstījusies trimdā.

Trimdas jaunatnes preses panelis, kuŗā debatēs, kā piesaistīt izdevumiem jaunu lasītājus un rakstītājus? Ar šo paneli beidzas kongresa pirmais posms — izglītība, audzināšana, latviešu valoda, prese. Sākas nākamais kongresa posms — mūsu politiskie uzskati un nogrupējumi.

Ceturtdienas vakarā pēc vakariņām referāts: „Kas tika panākts Madridē". Pēc referāta diapozitīvu izrāde par Madridi līdz ar stāstiem par demonstrācijām un ieslodzījumu — PBLA Informācijas daļas vadītājs Jūlijs Kadelis kopā ar Annu Muchku. Ceutrtdiena beigsies ar politisko kabarē un literāro cirku — Teņa Liepiņa vadībā.

Piektdiena sāksies ar paneli par t.s. „Trešo trimdu", ko vadīs Rita Brūvere, dzimusi un uzaugusi Latvijā, un tagad dzīvo Vācijā. Piedalīsies pēdējo gadu izbraucēji no Latvijas, kuŗiem arī savā starpā atšķirīgi uzskati. Referātu par krievu invāziju Afganistānā lasīs Atis Lejiņš. Sakaru meklēšana vienmēr latviešu sabiedrībā izraisījusi domstarpības visās paaudzēs. Šis temats ir bieži debatēts, tomēr nav zaudējis savu aktualitāti. Par referentu sakaru jautājumā aicināts Vilnis Zaļkalns no Zviedrijas. Iecerēts arī kāds koreferents.

Sestdienas priekšpusdienā sporta sacencības, pēc tam Jāņa Sapieša referāts par Poliju. Vai Polijas pēdējā gada strādnieku nemieri un notikumi arī varētu notikt Latvijā? Panelis: „Pārliecību nogrupējumi konfliktā" — panelī piedalīsies dažādu trimdas politisko uzskatu pārstāvji. Paneļa vadītājs Atis Lejiņš centīsies noskaidrot, kā trimdas jaunietis izvēlas savu ideoloģiju un kā viņš to saista ar latvietību. Jura Rozīša no Zviedrijas referāts par Latvijas kultūras vēsturi un nākotnes izredzēm.

Svētdiena sāksies ar oikumēniska rakstura dievkalpojumu jaunās paaudzes mācītāju vadībā. Iecerēts arī dievtuŗu daudzinājums. Svētdienas priekšpusdienā jaunatnes apvienību panelis. VLJK ir trimdas latviešu jauniešu plašākais tikšanās un diskusiju forums. Arī atsevišķo jaunatnes apvienību starpā bieži valda uzskatu atšķirības par dažādiem jautājumiem. Paneļa uzdevums gūt plašāku ieskatu dažādo jaunatnes apvienību darbībā un uzskatos, jo tanī piedalīsies visu apvienību pārstāvji. Kongresa beigās 5. VLJK pilnsapulce.

Kongresā nav tikai darbs vien, tāpēc paredzētas visādas jautrākas dabas nodarbības.

Visas iespējamās (un neiespējamās) rokgrupas aicinātas uzstāties kongresa rokunaktī. Teātŗa izrādes — piedalīsies vairāki trimdas latviešu teātŗa ansambļi. Katra apvienība aicināta uzstāties ar savu īsuzvedumu kabarē stilā. Kongresa tradicionālā balle, zaļumballe. Starp referātiem un brīvos brīžos visādi sīkkoncerti. Nobeigumā svētdienas vakarā Vispasaules latviešu jauniešu atjautības pārbaude.

Kongresa laikā darbosies arī bērnudārzs, lai jauniem vecākiem dotu iespēju piedalīties debatēs, referātos un izpriecās. Iznāks kongresa avīze ar pēdējām kongresa ziņām un tenkām.

Kongresa dalības maksa: 55 angļu mārciņas, ieskaitot ELJA 28. pilnsapulci, 70 angļu mārciņas.

Dzīvošana Straumēnos būs 12 — 15 cilvēku teltīs — kuŗas vairāk dēvējamas par mazām mājām ar visām ērtībām, kā dušām, elektrību, grīdām, utt. Citiem vārdiem — baumas, ka Straumēnos būs jādzīvo pļavā, ir tikai baumas! Straumēnu 120 gultas telpās būs pirmkārt rezervētas ģimenēm ar bērniem un tiem, kas uz kongesu piesakās pirmie. Pieteikšanās kongresā obligāta un izdarāma pēc iespējas laikus, pārsūtot bankas čekus 30 angļu mārciņu vērtībā kā pieteikšanās iemaksu:

Gundegai Muchkai
Dvārgvägen 5
S-175 70 Järfälla
Sverige
SWEDEN

GRAND RAPIDI

● DV apvienības gada sapulci 22. februārī Latviešu biedrības namā atklāja apvienības priekšnieks A. Balodis, vadīja J. Sproģis, protokolēja B. Maine, piedaloties 34 biedriem. Ar klusuma brīdi godināja visus pag. gadā mirušos apvienības biedrus. Biedru skaits 101. Par kases stāvokli ziņoja kasieris A. Mačs. Darbības gads beidzies ar nelielu atlikumu. 12 biedri nav nokārtojuši savus biedru maksājumus par vienu vai vairākiem gadiem, lai gan izsūtīti speciāli atgādinājumi..

Par šaušanas sportu informēja apvienības priekšnieka vietnieks un šaušanas sekcijas vadītājs M. Jansons. Izcīnītas vairākas balvas. Vanadžu kopas veikumos ieskatu deva priekšniece E. Brūna. Vanadžu darbs izpaudies jo plaši, ko pieminēja arī revīzijas komisijas priekšnieks U. Kalējs. Grāmatas un dokumenti atrasti kārtībā. Budžets sabalansēts vanagiem uz 3.500 dol., vanadzēm uz 1.200 dol. organizācijas līdzekļos, bet vanagiem uz 1.000 dol. aprūpes līdzekļos — ienākumos un izdevumos. Ar aklamāciju par apvienības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo A. Balodi. Revīzijas komisijā savukārt izraudzīja U. Kalēju, A. Māleru un V. Riepnieku. V.Z.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Svētdien,
12. aprīlī, pl. 20
Sv. Andreja baznīcā
Toronto
Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 29. gadskārtējais
SV. ANDREJA EV.LUT. DRAUDZES KORIS TORONTO
GARĪGS KONCERTS
DIRIĢENTS ARVĪDS PURVS
Piedalās:
Ērika Beitāne (sopráns),
Alberts Vītols (baritons),
Anita Rundāne (ērģeles),
DV sieviešu koris Zīle,
Stīgu orķestris.
Programmā latviešu komponistu skaņdarbi, pirmatskaņojumi. Ieeja 7.00 dol., pensionāriem 5.00 dol., studentiem 4.00 dol.
Apmeklēt lūdz Sv. Andreja dr. koŗa saime

TORONTO ZIŅAS

● Toronto universitātes latviešu studentu kopas pēdējā šā gada sanāksmē 19. martā Internacionālā studentu centrā Austrālijas konsultāta tirdzniecības atašejs Kanadā M. Purmalis referēja — „Kā bija vienam latvietim uzaugt Ķīnā". M. Purmals, kas dzimis Ķīnā, pakavējās pie savām bērnības atmiņām. Viņa tēvs inženieris mechaniķis ar ģimeni dzīvojuši Tientsinas pilsētā, kur referents sācis savas skolas gaitas. Pilsētā dzīvojuši daudz ārzemnieku: eiropieši un amerikāņi, to vidū tikai astoņi latvieši. Mazā latviešu saime kopīgi svinējusi Jāņus, Ziemsvētkus. Bērnībā kopā ar tēvu apmeklējis arī Latviju. Kad nācis pie varas Mao, ģimene izbēgusi no Ķīnas uz Austrāliju. M. Purmals brīvi runā sešas valodas: latviešu, angļu, vācu, ķīniešu, poļu un krievu valodu. Viņš pateica arī dažas pieklājības frazes ķīniešu valodā. Ar referentu iepazīstināja un pateicās Baiba Rubesa. Toronto universitātes latviešu studenti šajā mācību gadā sarīkojuši 6 referātu vakarus katra mēneša ceturtdienās. Semināru vadījuši Karīna Mieriņa, Andris Briedis un Inese Briede. Caurmērā pulcējušies ap 30 jauniešu, kā arī viesi. Sanāksmes atsāks septembrī.

● Pensionāru apvienības 26. marta sanāksmē Latviešu namā ap 200 dalībnieku noklausījās advokātes Sarmītes Bultes referātu par testamenta izgatavošanu, izpildītājiem un kā palicēji sadala mirušā atstāto mantojumu, ja testaments nav rakstīts. Pēc referāta bija daudz jautājumu. Apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs, kas piedalījies Ontario Pensioners' Concerned sanāksmē, informēja par pensiju likumu pārkārtojumiem privātās darba vietās. Ekskursiju vadītājs M. Prikulis ziņoja, ka no 22. — 27. maijam paredzēta ekskursija uz ASV galvaspilsētu Vašingtonu un Arlingtonu. Pārnakšņošana viesnīcā. Piedalīšanās maksa, braucienā ieskaitot arī viesnīcu, vakariņas un brokastis, 350 dol. vienai personai, bet ja vienā viesnīcas istabā apmetas vairākas personas, tad attiecīgi lētāk. Pieteikšanās pie M. Prikuļa pensionāru sanāksmēs. 9. aprīļa sanāksmē „Šis un tas", jautri skeči Margas Kociņas sagatavojumā.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības sarīkojums ar vakariņām 28. martā Latviešu centrā bija pulcinājis pāri par 100 apmeklētāju. Bija ieradies arī viesis no Ročestras Juris Čmels ar ģimeni. Ar īsu uzrunu viesus sveica apvienības valdes priekšsēdis A. Budrēvics, bet valdes locekle Alma Bumbure uzjautrināja ar Kuraša Kriša ventiņu vārsmām. Deju mūziku spēlēja Hamiltonas Runči.

● Gaujas gaidu vienības sarīkojums „Lieldienas brauc" 5. aprīlī pl. 5.30 Sv. Andreja baznīcas zālē ar gaidu uzvedumu Zaķa Piča Lieldienas. Paredzētas olu medības, olu stafetes un krāsošana. Bufetē būs pērkamas tortes un tēja.

● Māc. A. Briedis izvadīja 28. martā uz Bramptonas kapsētu 25. martā Bramptonā mirušo 78 g.v. Elvīru Ramani, dzimusi Vinteri. Nelaikā atstāj dzīvesbiedru Kārli, meitu Ritu, znotu Tālivaldi Bachu un mazmeitu Indru. Dēls Andris miris pirms 10 gadiem, atstājot divus mazbērnus un sievu kanadieti.

● Burtnieku draudzes Lielās dienas daudzinājumā 22. martā Latviešu Centra bibliotēkas telpās 60 dalībnieku noklausījās Andreja Brumeļa dižrunu par Dieva izpratni latviešu reliģijā, dibinoties uz savāktajiem zinātniskajiem rakstiem, draudzes priekšnieka Arvīda Memeņa pašsacerētu pasaku par Lieldienām un Zinta Pērkoņa un Lailas Vilkas dainu skandējumus. Koklētāji Aelita Brīviņa, Atis Freimanis, Viviana Vasarāja un Laila Vilka iepriecināja ar kokļu mūziku. Sekoja olu ripināšana un azaids. Nākamais saiets — Ūsiņu diena 9. maijā, Preisa ģimenes lauku īpašumā pie Simko ezera.

● Pulkveža O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņu latviešu skola Valodiņa atzīmēja 6. marta aktā Latviešu centrā. Vecāko skolēnu grupas dalībnieki bija sagatavojuši rakstu darbus par tēmatiem — Pirmais pasaules karš, Latviešu karavadoņi, Brīvības cīņas un Otrais pasaules karš, ko arī nolasīja aktā. Šādu tematu sadalījumu pa grupām bija izkārtojis vēstures skolotājs Dr. V. Gulēns. Skolēni saviem sacerējumiem bija izmantojuši arī savu piederīgo atmiņu stāstus.

● Gleznotājas Ārijas Ozolas-Alksnes gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas telpās atklās 24. aprīlī pl. 20 LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstādes klāstā būs 40 jauni, pēdējā laikā gatavoti darbi akrilika technikā. Izstāde būs atvērta sestdien, 25. aprīlī, no pl. 12 — 20 un svētdien, 26. aprīlī, no pl. 14 — 20. Mākslinieces pēdējā patstāvīgā izstāde notika 1978. g. aprīlī Ņudžersijā.

● Sv. Jāņa draudzes liturģijas mūzikas pusstundā pēc 29. marta dievkalpojuma baznīcā bija ap 100 dalībnieku, kas māc. I. Gaides un ērģelnieces Anitas Rundanes vadībā mācījās dziedāt ciešanu laiku korāļus. Piedalījās arī draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā, atskaņojot trīs Bacha korāļus no Sv. Mateja pasijas. Pirmajā liturģijas stundā 22. februārī māc. I. Gaides un ērģelnieces A. Rundanes vadībā tuvu pie 100 dalībnieku mācījās dziedāt vairākus korāļus par Dieva varenību.

● Cummerhouse aprūpes mājā 88. g. vecumā mirusi Ieva Kuplā, dzimusi Kaņepone. Nelaikā atstāj meitu Lidiju Diksoni, mazdēlu Alni un vedeklu. Aizgājēju no Kēnes bēru nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide.

● LNJAK rīkotajā Holivudas ballē 28. martā Latviešu Centrā piedalījās 100 apmeklētāju. Tos, kas bija atdarinājuši kādu filmu aktieri, vērtēja īpaša žūrijas komisija — Ingrīda Mukāne, Gundars Tannis un Einars Kārkliņš. Piesprieda vairākus apbalvojumus. Pirmo vietu ieguva Balvis Rubess, otru vietu Anda Avena par Almas Mačas attēlojumu. Bija arī vairāki citi apbalvojumi. Arī deju mūziku atskaņoja no skaņu filmām.

Gaujas (14.) gaidu vienības

„Lieldienas brauc"

1981. gada 5. aprīlī pl. 16.30

Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās.

Uzvedums Zaķa Piča Lieldienas, olu krāsošana, olu stafete, zaķu pasts, rotaļas, loterija un atspirdzinājumi. Visus laipni ielūdz

Gaujas gaidu vienība

Divi duči lasītāju Dziesmu svētkos

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas 23. marta paplašinātā valdes sēdē Latviešu namā Toronto kopas valdes priekšsēdis Rūdolfs Norītis paziņoja, ka preses kopā uzņemti jauni biedri — Elmārs Dambergs, Krišjānis Puriņš, Sniedze Grante (Natālija Puriņa) un Edgars Krūmiņš.

Galvenās pārrunas bija par divu rakstnieku cēlienu rīkošanu 7. Kanadas latviešu dziesmu svētkos, aicinot katrā paducim lasītāju. Pēc pirmā rakstnieku cēliena, ko rīkos piektdienas vakarā, 3. jūlijā, pl. 22 ar nosaukumu „Ar smaidu uz lūpām", pēc lasījumiem notiks arī literātu draudzīga satikšanās. Šo vakaru vadīs Ingrīda Vīksna. Ar lasījumiem piedalīsies Aija Auziņa, Baiba Bičole, Valda Dreimane, Indra Gubiņa, Jānis Kļaviņš, Elza Ķezbere, Aina Kraujiete, Lalita Muižniece, Inta Purva, Gunārs Saliņš, Arturs Voitkus un Aina Zemdega.

Modra Lorberga vadītā cēlienā „No tēvu avotiem" 5. jūlijā, pl. 10 piedalīsies šādi autori: Ernests Aistars, Ilmārs Batraks, Janīna Babre, Rita Gāle, Lolita Gulbe, Guna Ikona, Ojārs Jēgens, Nikolajs Kalniņš, Kārlis Ķezbers, Zenta Liepa, Biruta Senkēviča un Jānis Sudrabiņš.

Abi cēlieni notiks Royal York viesnīcā. Autoru lasījumus papildinās ar slīdīšu izrādēm uz ekrāna no autora dzīves, parādot ģimetnes un rokraksta paraugus. Tos rakstniekus un dzejniekus, kas atradīsies publikā tikai kā klausītāji, izsauks un iepazīstinās.

Par Kanadas preses kopas delegātu LNAK sesijā 9. un 10. maijā izraudzīja H. Tichovski.

Tā kā kopas kasiere R. Sabanska (Ruta Atvasara) aiziet atpūtā, kopas priekšnieks R. Norītis viņai pasniedza grāmatu „Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs", bet J. Briedis — Toronto Latviešu biedrības nozīmi. Sēdes dalībnieki vēl brīdi pakavējās pie jubilejas klinģera un kafijas.

V. S.

Latviešu nams strādājis ar peļņu

Pēc pērnā gada darbības pārskata Latviešu nama akciju sabiedrība ieņēmusi 54.329 dol., budžets izpildījies ar 8488 dol. uzviju. Saimniecības gada peļņa bijusi 10.161 dol. Nama kapitāls šā gada sākumā bijis 214.307 dol. ar 200.000 dol. visu pārdoto 2000 akciju vērtību. Nams šo darbības gadu sāka ar 40.344 rīcības kapitālu.

Pārskats rāda, ka par pastāvīgi izmantotām telpām ieņemts 14.276 dol., par telpu īrēm sarīkojumiem 17.223 dol., auto novietošanu 6498 dol. un trauku, galdautu un skaņu ierīču izīrēšanu 2400 dol. No naudas noguldījuma procentiem iegūts 2500 dol.

Lielākie izdevumi bijuši: 11 772 dol. nekustamā īpašuma nodoklis, 9822 dol. atalgojumi, 7594 dol. ēkas apkure, elektrība, gāze, ūdens; ēkas uzturēšana un kārtējie remonti 2462 dol. un citi apdrošinājumi 2112 dol. Sarīkojumu izdevumi bijuši 5231 dol. un 2021 dol. administratīvie izdevumi.

Latviešu nama akcija turētāju 21. marta gada sapulcē valdes priekšsēdis E. Nāgelis cildināja dāmu komitejas darbu, kas devis valdei 3525 dol. un dažādus dāvinājumus nama izdaiļošanai.

Saimniecības daļas vadītāja E. Koka pārskats rādīja, ka telpas namā latviešiem izīrētas 373 reizes, no tām bezmaksas (ģimnazijai, sestdienas skolai, sēdēm un sapulcēm) 148 reizes; cittautiešiem par pilnu īres maksu telpas izīrētas 48 gadījumos, bet par pazemināto maksu — 19. Nama dāmu komitejaas pārskatu nolasīja dāmu komitejas pārstāve nama valdē I. Stagava. No sarīkojumiem ieņemts 7207 un loterijas 2027 dol., bet kopā ar citiem ienākumiem dāmu komiteja pagājušā gadā ieņēmusi 10 932 dol., kam pieskaitot iepriekšējā gada atlikumu, kopējā summa dod 13 016 dol. Latviešu skolas atbalstītas ar 550 dol. Revīzijas komisijas ziņojumā priekšsēdis R. Bērziņš aicināja izteikt pateicību dāmu komitejai un valdei par sekmīgu darbību.

Sapulcē spraigas pārrunas radās par Sv. Andreja draudzes Latviešu nama akciju turētāju vienības izraudzīto divu pārstāvju — U. Ķiesnera un V. Dreifelda pilnvarām, jo bija iebildumi, ka balsošana nav notikusi pēc noteikumiem. Pilnsapulce aizklātā balsošanā ar 1371 akciju turētāju balsīm pret 362 balsīm, atturoties 14, draudzes vienības pārstāvju izraudzīšanu neatzina par pareizu un no Sv. Andreja draudzes nama valdē atstāja līdzšinējo E. Koku.

Sv. Andreja draudzes latviešu nama akciju turētāju sapulce bija arī ierosinājusi, lai Latviešu nams ar savu peļņu atbalstītu jauno Latviešu centru, jo Latviešu namam no iepriekšējo gadu atlikumiem iekrājušies ap 60 000 dolaru. Nama pilnsapulcē šis jautājums nemaz nepacēlās.

Nama valde pēc ievēlēšanas konstruējās šādi: priekšnieks E. Nāgelis, priekšnieka palīgs un saimniecības daļas vadītājs E. Koks, sekretāre M. Lejiņa, viņas palīgs J. Galējs, kasieris J. Ozols, sarīkojumu daļas vadītājs V. Tikiņš, viņa palīgs J. Tērauds, informācijas daļas vadītājs J. Grodnis, tehniskās daļas vadītājs O. Lepše, viņa palīgs A. Šterns, saimniecības daļā J. Ruģelis un E. Puķītis. Revīzijas komisijā izraudzīja R. Bērziņu, Andr. Ozoliņu un P. Plīsi. Dāmu komitejā darbojās priekšsēde S. Zaķe, I. Stagava (pie valdes), V. Bebre, Z. Simanovska, E. Volmere, L. Pauzere, I. Ezerniece, I. Freimane, M. Halivela, Ž. Roberga, E. Kuzņecova un S. Tērauda.

Sapulce, ko vadīja priekšnieks E. Nāgelis un protokolēja sekretāre M. Lejiņa, salīdzinot ar pagājušo gadu, bija mierīga.

V.S.

Aicinājums iestāties sporta veicinātāju klubā

Šo klubu dibināja LSAK paspārnē, lai sagādātu līdzekļus šādu mērķu veicināšanai:

- Segt izdevums sportistiem, kas mēros gaŗu ceļu uz 1984. g. apspiesto tautu olimpiadu.
- Ar latviešu vienību piedalīties kanadiešu futbola līgā.
- Izbūvēt tenisa laukumus Sidrabenes īpašumā.

Iemaksa ir tikai $10. Katru mēnesi tiks izvilkti trīs numuri, un katram numuram piešķirs 10 proc. no attiecīgā mēneša kopsummas ienākumiem.

Tuvākai informācijai var zvanīt 429-5518.

SV. KATRĪNAS

● Mednieku un makšķernieku klubs rīkojis martā divas asaru žibulēšanas sacīkstes Simko ezerā (Gilfordā), piedaloties 28 pieaugušiem makšķerniekiem un diviem jauniešiem. Lomi bija ļoti labi. Visvairāk asaru izvilka V. Reinfelds (131), I. Zenka (104) un V. Rozentāls (97). Jauniešu balvu ieguva Silvija Rozentāle. Sacīkstes vadīja makšķernieku sekcijas vadītājs P. Odiņš ar palīgu R. Kalniņu.

V.S.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

24. aprīlī pl. 20 Ārijas Ozols-Alksnis gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas izstāžu zālē Toronto atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs.

Lietprātīgi maisīti dzērieni un kokteiļi,
ja jūsu nākošās viesībās vajadzīgs
profesionāls bufetnieks
(bartenders). Lūdzu zvanjet (416) 233-9627.

Latviešu techniskās terminoloģijas vārdnīca

Jau ilgus gadus veidojas latviešu valodas kapitāldarbs — Latviešu techniskās terminoloģijas vārdnīca. Tajā vāc un sakopo technikā un zinātnē lietotos terminus. Tie parādīti trijās valodās: latviešu, angļu un vācu. Vārdnīcā ietverti ne vien tie termini, kuŗus lietoja Latvijā kopš tās nodibināšanas, bet arī termini pa nozarēm, kas uzplauka pēc Otrā pasaules kaŗa.

Beidzamo 50 gadu laikā techinikas un zinātnes attīstība ir bijusi ļoti strauja, līdz ar to strauji augusi techniskā terminoloģija. Latviešu zinātnieki un techniskie darbinieki strādā par mācībspēkiem, pētniekiem, darbu vadītājiem visdažādākās modernās zinātnes un technoloģijas nozarēs. Daudzi no viņiem ir LTTV līdzstrādnieki, un viņu zināšanas un atziņas īpaužas modernas techniskās latviešu terminoloģijas veidošanā un dokumentēšanā.

Apjoma un latviskās kultūras ziņā LTTV ir viens no vislielākiem un nozīmīgākiem literāriem pasākumiem, kāds jebkad ir veikts latviešu kultūras laukā. Tā cienīgi var stāvēt blakus Kr. Barona Latviešu tautasdziesmām un Mīlenbacha - Endzelīna Latviešu-vācu vārdnīcai. LTTV ir simbols cīņā par latviskas kultūras pastāvēšanu.

Pašreiz ir iznācis LTTV trešais sējums, kuŗā ietelp tādas svarīgas nozares kā elektronika, architektūra, dzelzceļa satiksme, televīzija, cementrūpniecība, gaisa satiksme u. c. Kopā ar diviem iepriekšējiem sējumiem vārdnīcā ir jau ietverti apmēram 50,000 termini, katrs no tiem trīs valodās. Vārdnīcas pirmajā sējuma metiens bija 600, un no tā ir palikuši pāri tikai neđaudz eksemplāru. Otrs un trešais sējums ir iespiesti 800 eksemplāros.

Mazā eksemplāru skaita dēļ vārdnīca drīz kļūs par bibliografisku retumu, un tās cena strauji pieaugs. LTTV tagadējā cena ir nomināla un sedz tikai iespiešanas pašizmaksu. Visi vārdnīcas līdzstrādnieki dod savu darbu bez atlīdzības. Trešā sējuma cena ir 35 dol. (Kanadas). Pirmais un otrs sējums maksā 30 dol. katrs.

LTTV ir neaizstājams palīgs vidējās un jaunākās paaudzes latviešu techniskiem darbiniekiem, sagatavojot rakstus un referētus. Tā var palīdzēt ikvienam, kam vajadzība izteikties latviešu valodā technikas jautājumos.

Vārdnīcu var pasūtināt, piesūtot samaksu Latviešu inženieŗu apvienības kasierim ar sekojošu adresi: Mr. L. Koppels, 5375 Doherty Ave., Montreal, Que., Canada, H4V 2B5. Čeki un naudas pārvedumi rakstāmi uz „Association of Latvian Engineers" vārda. Anglijā dzīvojošie var pasūtināt Z. Blezūra kundzei: Mrs. Z. Blezurs, 247 Vicarage Road, Kings Heath, Birmingham, B14 7LZ, England.

J. Popelis

KLĪVLANDE

● Pulkveža Oskara Kalpaka atceres dievkalpojumu Apvienotās draudzes dievnamā vadīja māc. L. Grendze, piedaloties ar svētrunu māc. H. Jurjānam. Piedalījās tautiešu organizācijas un korporāciju kopa. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja baritons J. Barbins. Studenšu kopa dievkalpojuma dalībniekus cienāja ar kafiju un cepumiem.

● Koncerta apvienības 3. koncertā piedalījās čellisti B. Alļe un Michaels Bachs. Programmā klasiskā un modernā mūzika. Koncerts bija labi apmeklēts, un klausītāji par sniegumu bija iepriecināti.

● Tautas deju ansamblis Pastalnieki Ievas un Kārļa Daukšu vadībā uzstājās KLB sarīkojumā, iegūstot apmeklētāju cildinājumus un atzinību. Ansamblis piedalījies arī Kanadas dziesmu svētkos.

● Pēc ilgas slimošanas no tautiešu saimes 66 g. vecumā šķīries Ēriks Ceļmalnieks, dzimis rīdzinieks. No Parabeka bēŗu mājas uz Riversidas kapsētu viņu izvadīja māc. L. Grendze. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre, māsas, brāļi un tuvinieki. Pie kapa atvadījās no DV apvienības V. Zemesarājs, KLB K. Karnītis un Pensionāru apvienības J. Celmiņš.

J. E.

ATVĒRSIM VĪNU
IZIRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

Vīta vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATESU VEIKALI
Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

Miers uz skaidu spilventiņa

SKOLOTĀJAS MINNAS SOSTES PIEMIŅAI

Skumji ieceļot citā novadā, ja jāsaskaŗas ar dzīvības un mūžības jautājumiem — aiziešanu Dieva lielajā mierā. Tāds pārdzīvojums man gadījās šogad, ielidojot Sv. Petersburgas latviešu kolonijā. Bija tikai pagājusi viena diena, kad man paziņoja, ka mūžības slieksni pārkāpusi mīļā pašaizliedzīgā audzinātāja pēc gaŗa daba mūža un grūtām ciešanām. Balta ka ābele viņa dusēja rožu smaržas piesātinātā telpā, kur ērģeles klusi dūca: „Saulīt tecēj tecēdama, Maziņš biju neredzēju!"

Krēslas pilnajā telpā, kur valdīja klusums un krēslaina mistērija, daudzes mācītājs Helmuts Lapiņš cildināja viņas skolotājas un audzinātājas gaišo personību — cilvēka saskarsmē ar citiem cilvēkiem Dieva piešķirtā gaŗajā mūžā, turpat 87 gados. Dzimusi Sēces pagastā un jau maziņa zaudējusi māti, kā bārenīte viņa mīlējusi mūsu dzimteni Latviju, mūsu tautu un zemi un par visu vairāk savus audzēkņus skolas gaitās. Savas sāpes izraudājusi pie Staburaga un spēku un stiprumu smēlusies tēvu, tēvu ticībā, kuŗa viņas sirdī visu mūžu degusi gaišās liesmās — mūžīgās dzīvības cerībai. Mūža dusā un slimības laikā ar lielu mīlestību par viņu gādājusi māsas meita Angēlika Klaviņa. Aizkustinoši no viņas atvadījās latviešu biedr. priekšnieks Dr. Kalniņš, cildinot aizgājējas nacionālo stāju, kam svēti bijuši vārdi: Latvija, tauta un latviešu valoda. Tāpat sirsnīgus atvadu vārdus savai draudzes loceklei teica draudzes priekšnieks Vīksne, pasvītrojot Minnas Sostes mīlestību un cieņu Dieva vārdiem un latviešu baznīcai.

Skaista tradicija šeit ir tautiešiem mirušos pavadīt visiem, kam vien iespējams — tā muža mierā dusošās audzinātājas izvadītāju rinda bija jo gaŗa un tuvojās 100. Aizkustinošs bija brīdis, kad ērģeles klusi pēc Dieva vārdu dziesmām spēlēja mūsu valsts himnu, kas noslēdza audzinātājas mūža gaitas un ko visi dziedājām. Arī bagātīgais ziedu klāsts lielāko daļu bija sarkanbaltsarkanās krāsās.

Miers būs uz skaidu spilventiņa! Vieglas svešās zemes smiltis urnai Brāļu kapos Katskiļos, kur atdusas jau viņas vīrs.

E. Alka-Gaigala

PĀRVĒLĒTA KALAMAZŪ LATVIEŠU BIEDRĪBAS VADĪBA

Latviešu biedrības gadskārtējo biedru sapulci 22. februārī biedrības namā atklāja un vadīja biedrības priekšnieks V. Miķelsons, protokolēja V. Aistare. Ar klusuma brīdi pieminēja pagājušā gadā mirušos 5 biedrus. Par pag. gada darbību ziņoja visi 10 valdes locekļi, dāmu komiteja, kopu un sekciju vadītāji. Nams izmantots caurmērā 4 reizes nedēļā, kas īrēs ienesis $1 785, bet prasījis $3 588 uzturēšanas izdevumus, iztrūkumu samaksājot ar sarīkojumu atlikumu. Rīkoti 12 dažādi sarīkojumi un biedrības 30 gadu darbības atcere. Pašreiz 246 aktīvi biedri.

Pārskata gadā ieņemti 9 177 dol. Lielākais izdevuma postenis $2 953 ir bijis nama remontam.

Darbīga bijusi dāmu komiteja H. Poles vadībā, piedaloties ar savu atsaucību un atbalstu. Ar naudas līdzekļiem biedrība atbalstījusi Minsteri, Gaŗezeru, Latviešu skolu, skautus un gaidas, radio latviešu raidījumu, Madrides akciju un vēl citus pasākums. Par novusa kopas darbību ziņoja A. Gīrupnieks, par deju kopu „Raibie cimdi" V. Ārums, par rokdarbu kopu L. Bērziņa, bēŗu kasi un kreditsabiedrību — V. Lietapurs. Revīzijas komisijas priekšsēdis J. Venners, ziņoja par izdarīto revīziju. Visus pārskatus pieņēma un apstiprināja ar visām balsīm. Nākošā gada budžets 7 545 dol. apmērā, ar biedra naudu 10 dol. no vīrieša un 3 dol. no sievietes.

Par biedrības priekšnieku, aizklāti balsojot, ievēlēja līdzšinējo Vili Miķelsonu, un valdē, kas vēlāk konstruējās, sekojošā sastāvā: vicepriekšsēdis Ā. Artmanis, vicepriekšsēdis saimniecībā A. Bārzdelis, kasieris V. Lietapurs, sekretāre V. Aistare, biedrzine un sekretāres palīdze M. Pētersone, sarīkojumu lietu vadītāja H. Pole, viņas palīgs A. Dravnieks, nama pārzinis A. Gīrupnieks un grāmatvedis A. Elksnis.

Revīzijas komisijā — J. Venneri, O. Reinvaldu un P. Sīku. Dāmu komitejas priekšniece H. Pole. Sapulcē bija ieradušies 58 biedri.

Latviešu biedrības bēŗu kases gada sapulce notika 22. februārī. Apstiprināja pag. g. darbību un pieņēma šā gada budžetu. Bēŗu kasē ir 127 dalībnieki, un kases stāvoklis stabils. Sapulce par amatpersonām izraudzīja: priekšsēdi V. Miķelsonu, kasieri — grāmatvedi I. Ritumu, kasiera palīgu — J. Lapiņu, sekretāru — V. Lietapuru un valdes locekļi — E. Pavasari. Pagājušā gadā miruši 3 bēŗu kases dalībnieki — Alma Rudzīte, Ruta Vīnere un Milda Kuškevica, kuŗus sapulce godināja ar klusuma brīdi.

V. Bokis

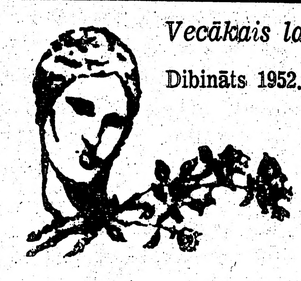
Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMĀTNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 17.
Māra Gugāns-Lūsis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

5. aprīlī, pl. 11:30 — 15 azaids Latviešu Centrā; pl. 15 vidējā zālē E. Lejiņa referāts ar slīdītēm „Ceļojums uz Svēto zemi".

5. aprīlī Gaujas gaidu vienības „Lieldienas brauc" Sv. Andreja baznīcā sarīkojumu zālē pl. 16.30.

9. aprīlī pl. 14 Latviešu namā pensionāru saietā — Šis un tas, M. Kociņas sagatavojumā. Deklamācijas.

12. aprīlī pl. 11:30 — 15 pēdējais azaids šajā pavasarī Latviešu Centrā. Uz redzēšanos atkal azaidos rudenī!

12. aprīlī pl. 20 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

25. aprīlī pl. 20 DV namā, 125 Broadview Ave. Latviešu karŗa invalidu apvienības Kanadā saviesīgs vakars, Spēlēs Zakuļa kapella.

26. aprīlī, pl. 16 Latviešu namā Tērpu skate kafejnīcas stilā, TLB dāmu komitejas izkārtojumā.

30. aprīlī pl. 19.30 TLB Inženieŗu un tehniķu kopas referāts Latviešu namā par tematu „Gāze un tās lietošana". Referēs inž. Jūlijs Toms.

10. maijā pl. 18 DV Toronto sieviešu koŗa Zile 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā. (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

3. jūlijā Dziesmu svētku buršu balle.

31. oktobrī pl. 19 komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncerts 75 gadu jubilejas zīmē.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

SIDRABENE

30. maijā sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

9. maijā pl. 19 DV koŗa Senatne jautrs vakars „Vai atceries" Multicultural Centre 185 Bunting Rd., St. Catharines. Soliste — Dace Kārkliņa. Deju mūzika — Imants Ķipis.

BĒRZAINE

25. aprīlī pl. 10 Bērzainē tītaru šaušanas sacensības. Visus aicina LMM klubs.

KESVIKA

16. maijā pl. 18 DV Kesvikas nodaļa rīko Kesvikas pilsētiņas Arēnas telpās Kurzemes krišanas atceres vakaru ar īsreferātu un Latv. pensionāru apvienības Toronto teātŗa izrādi — Rutkutēva viencēl. komēdiju „Sievietes mīlas ieroči". Pēc tam maija balle ar ziedu karalienes vēlēšanām. Deju mūzika A. Silava vadībā.

Metieniņam Milvokos 25 gadi

Milvoku DV apvienības tautas deju kopa Metieniņš savu 25 darbības gadu atceri atzīmēja ar tautisku kāzu uzvedumu „Ģērbies, saule, sudraboţa". Uzvedums notika Latviešu namā, februāŗa beigās, un tanī bez mājiniekiem piedalījās arī kaimiņi — Čikagas dzelmieši. Dejas Metieniņam bija iestudējušas I. Rudzīte, I. Inveisa un M. Andersone, bet dzelmiešiem V. Dzelme, U. Roze un S. Budeniece. Klavieŗpavadījumus spēlēja E. Brusubārdis III un I. Šimane.

Jubilārus sveica Latviešu tautas deju apvienības priekšniece L. Zariņa, nododot arī Detroitas tautas deju kopas dāvanu. Milvoku DV apvienības priekšnieks V. Aparjods uzsvēra, ka Metieniņš daudz darījis Latvijas un latviešu popularizēšanā, un nodeva aploksni. Tāpat aploksnes un ziedus pasniedza vanadžu priekšniece M. Cukura un Milvoku draudžu un organizāciju pārstāvji. Apsveicējiem pateicās Metieniņa vadītāja I. Rudzīte un apveltīja ar ziediem pirmo Metieniņa vadīţāju L. Pētersoni.

Metieniņš nodibinājās 1955. gada oktobrī, un to vadīja Lija Pētersone, gan ar īšu pārtraukumu, līdz 1974. gadam. Pašreiz to vada Ilze Rudzīte un Ilga Inveisa ar palīdzi Māru Andersoni. Katru gadu Metieniņš ir dejojis DV apvienības gada svētkos un citu organizāciju sarīkojumos. Tāpat arī Milvoku Tautību svētkos ik gadus ir dejojuši latviešu jaunieši un vairākkārt par to ir godalgoti.

Metieniņš piedalījies visos ASV un Kanadas dziesmu svētkos un pašreiz pošas uz 7. Kanadas dziesmu svētkiem Toronto. Pašreiz Metieniņa abās grupās, vecākā un jaunākajā, ir kādi 70 dejotāji, bet pa šiem 25 gadiem latviešu tautas dejas ir dejojuši daudzi simti latviešu jauniešu.

V.J.

Milvoku DV apv. tautas deju kopaş Metieniņš vecākā grupa. Augšējā rindā vidū vad. I. Rudzīte. Foto. V. Jaunkalnietis

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu draudze Jonkeru baznīcā kopš Lielās Lūdzamās dienas 11. martā bez kārtējiem svētdienas dievkalpojumiem sākusi Ciešanu laika dievkalpojumus trešdienu vakaros. Tie ilgs līdz Lieldienām. Visos Ciešanu laika dievkalpojumos dzied dažas mazāk pazīstamas dziesmas vai pazīstamām dziesmām jaunās melodijas. Trešdienu dievkalpojumos spredikņo viesu mācītāji.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Kongresa gaidās

Amerikas latviešu apvienības 30. kongress šogad sanāks no 30. aprīļa līdz 3. maijam Losandželosā, lai pārrunātu veiktos un veicamos darbus. Debatēs par dažādiem jautājumiem, pārvēlēs ALA priekšsēdi, priekšsēža vietnieku un kasieri ar vietniekiem, tāpat revīzijas komisiju trīs cilvēku sastāvā. Šogad divi ALA valdes locekļi, kas reizē ir arī biroju vadītāji, nāk no Rietumkrasta. Tie arī veica Dienvidrietumapgabala un Ziemeļrietumapgabala pārstāvju pienākumus.

Šī gada kongress varētu būt īpatnējs un atšķirīgāks no iepriekšējo gadu kongresiem. Parasti kongresa delegātu skaits pārsniedzis 100, bet varētu būt, ka šī gada dalībnieku skaits simtu nesasniedz. Dzirdams, ka šogad sūtīšoţ mazāk dalegātu. No Grand Rapidiem pat dzird, ka delegātus nesūtīšot lielo ceļa izdevumu dēļ. Arī Ņujorkā runāja, ka pārstāvji uz kongresu varētu būt mazākā skaitā.

Notikumi Ņujorkā tomēr rāda, ka delegātu būs vairāk nekā sākumā varēja domāt. Parasti ALA kongresā lielākais delegātu skaits bijis Ņujorkas draudzei, vismaz pusducis. Draudze lēmusi, ka ceļa izdevumus maksās tikai vienam delegātam. Pēkšņi radās brīvprātīgie delegāti, kas paši solījās maksāt izdevumus. Šādi kandidāti delegātu pienākumiem bija vairāk nekā draudze varēja izlietot, tā kā bija jābalso. Draudzes sapulcē vienojās, ka ceļa izdevumus pilnā apmērā nemaksās neviens, kaut iespējams mazs atbalsts.

Iespējams, ka dažas organizācijas no tālākām vietām pārdeleģēs savus mandātus rietumkrasta tautiešiem. Ierobežoto līdzekļu dēļ tām nav iespējams sūtīt pašām savu delegātu.

Rodas jautājums, kā šādi pārdeleģētie vai brīvprātīgie delegāti kongresā balsos? Vai tie aizstāvēs organizācijas izteiktos uzskatus un vēlējumus, vai arī balsos pēc savām interesēm? Latviešu vecākā paaudze nav tik mantīga kā vidējā, tai nav līdzekļu pašiem maksāt lidojuma izdevumus, tāpēc domājams, ka kongresā Kalifornijā delegātu vecuma caurmērs būs zemāks par iepriekšējiem kongresiem. Vēlēšanu rezultāti arī varētu būt citādi nekā sagaidīts.

Jau pagājušajā kongresā Ņudžersijas Priedainē bija manāms, ka radušās jaunas strāvas, kas sevišķi skaidri izteicās Ulža Gravas „nominācijas" runā, kas bija bagāta ar emocijām. Šī tendence klusībā turpinās arī šogad, bet U. Grava šogad nesaņēma Ņujorkas draudzes mandātu, viņu pat neminēja par kandidātu.

Kongresā izveidojusies arī jauna balsošanas tehnika, kas ne katrreiz dod rezultātus, ko sagaidīja kongresa vairākums. Par 8 ALA vicepriekšsēžiem balso aizklātās balsošanās reižē. Tas nozīmē, ka katram balsotājam ir 8 balsis. Pagājušā gada vēlēšanas rādīja, ka daudzi šo privilēģiju neizmanto, bet balso tikai par vienu (savu) kandidātu vai par diviem. Tādā veidā mazāk populārs kandidāts var saņemt nepareizu balsu samēru un iekļūt valdē. Ja radusies vēlēšanās balsot par vienu kandidātu, kāpēc neminēt katram amatam kandidātus un balsot par amatiem? Tā novērstu vēl kādu citu neērtību. Balsojot par 8 vicepriekšsēžu vietām, gandrīz vienmēr gadījies, ka kādam birojam pietrūkst vadītāja, bet citam vadītāja postenim ir divi spējās līdzīgi kandidāti.

Pašreiz ir divi speciālisti ārējā informācijā, bet tikai viena biroja vadītāja vieta. V. Klīve ALA valdes sēdēs nāk ar skanīgām rezolūcijām politiskajā darbā, kas latviešu avīžu slejās izskatās brīnišķīgi, bet praktiskajā darbā

(Turpinājums 11. lp.)

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgāko pateicību dievturu Burtnieku draudzei par skaisto izvadīšanu, mākslinieku vienībai Latvis un Daugavas Vanagu saimei par bēŗu mielastu, Pensionāru apvienībai, radiem un draugiem par ziediem un piedalīšanos Alfrēda Jaunzema izvadīšanā uz aizsauli.

Sieva un dēla ģimene

7. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

TORONTO 1981. GADA NO 1. — 5. JŪLIJAM

Sarīkojuma biļetes var iegādāties:

1. Pasūtinot pa pastu, izpildot biļešu pasūtināšanas lapu, ko var pieprasīt informācijas daļā, vai arī izlietojot laikrakstos iespiestos biļešu pasūtināšanas sludinājumus un to samaksu nosūtot:

   7th Latvian Song Festival in Canada
   P. O. Box 486
   Postal Station "A"
   Mississauga, Ontario
   L5A 3A2

2. Personīgi iegādājoties
   LATVIEŠU CENTRĀ
   TORONTO
   4 Credit Union Drive
   Ceturtdienās un piektdienās no plkst. 14.00 — 20.00, svētdienās (līdz aprīļa vidum) no plkst. 10.00 — 15.00

   LATVIEŠU NAMĀ TORONTO
   491 College Street
   Otrdienās no plkst. 14.00 līdz 20.00

Vispārēja 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā informācija:

Alexander Budrevics
170 The Donway West,
Suite 215
Don Mills, Ontario
M3C 2G3

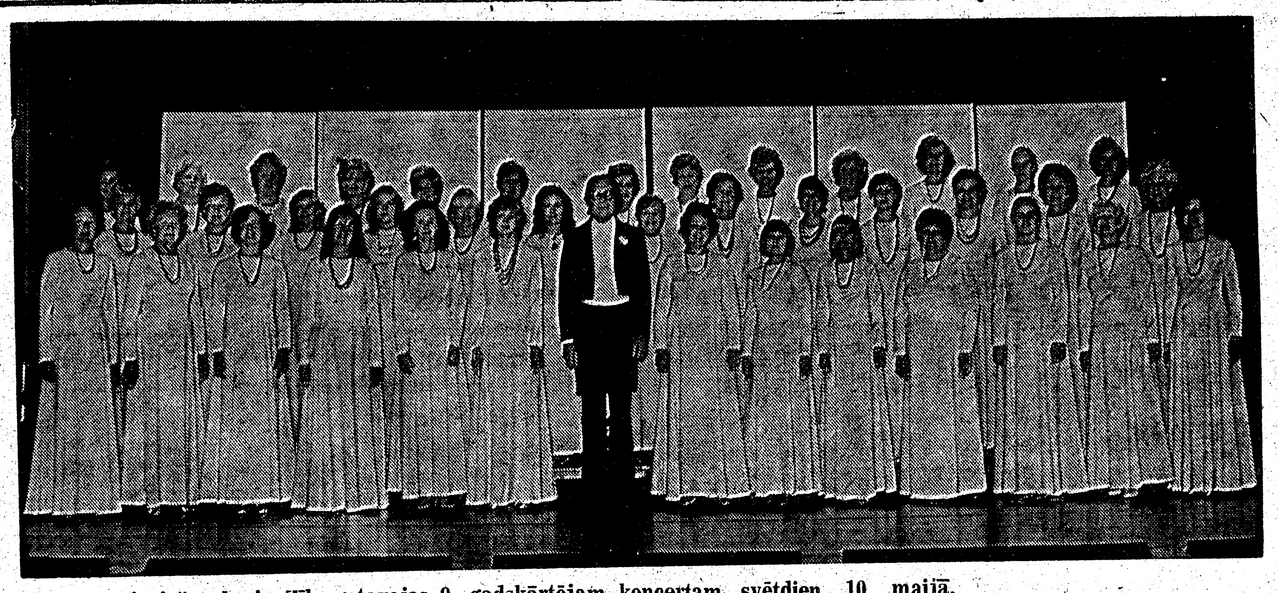

DV Toronto sieviešu koris Zile gatavojas 9. gadskārtējam koncertam svētdien, 10. maijā.

LPB AUSTRĀLIJAS KOPAI JAUNA VALDE

LPB Austrālijas kopu turpmāk vadīs Irīna Ozoliņa, 2-20 Pepper St., Magill, S.A. 5072, Australia. Bez viņas valdē vēl darbosies: Īrija Matinsone, Lonija Kukura, Hermīne Valtere un Jānis Ātrens. Vicepriekšsēdis Melburnā būs Inārs Brēdrichs un Sidnejā — Aleksandrs Zariņš. Revīzijas komisija: Irma Reinfelde, Elza Ābele un Voldemārs Mežaks. Latviešu preses biedrības (LPB) Austrālijas kopā ir 77 balstiesīgi biedri. Sidnejas preses biedrības biedri pulcējās Latviešu namā 15. februārī, lai noklausītos vēlēšanu rezultātus un iepazītos ar Pertas viešņu-rakstnieci Dainu Šķēli.

Referātu par D. Šķēli un viņas grāmatu Te un tur, ko 1979. gadā izdeva LPB Austrālijas kopas apgāds, lasīja Hugo Kaupmanis, salīdzinādams Dainu Šķēli gan ar K. Skalbi, gan J. Poruku, un atzinīgi izsakoties par viņas grāmatu Te un tur. Pēc tam rakstniece lasīja trīs savus jaunākos sacerējumus.

Noklausoties šos trīs D. Šķēles pēdējā laika sacerējumus, jākonstatē, ka autore pēc grāmatas iznākšanas ir spērusi soli uz priekšu valodas un izsmalcinātā stila ziņā.

LPB Austrālijas kopa dzīvi piedalījās ASV viešņas Sarmas Muižnieces sarīkojumu organizēšanā Adelaidē, Melburnā un Sidnejā, kuŗos dzejniece lasīja dzejoļus no nesen izdotā krājuma Izgērbies un vēl dažus nepublicētus. Sidnejā bez tam īsu referātu par dzejnieci lasīja kollēga — dzejniece Elga Leja, atzīstot, ka Sarmas Muižnieces dzejas valoda krasi atšķiras no poētiskās valodas un ka starp romantismu un ērotismu vēl nav novilktas robežas. Viņa pareģoja dzejniecei spožu nākotni. Pēc Sarmas klausīšanās publikā dzirdēja sakām: „Tai meitenei ir iekšā.".

Sarīkojuma otrā daļā, kas saucās „Nepiemirsīsim — mirkļi sejās un dzejās", Sarma Muižniece klausītājus iepazīstināja ar citiem jauniem un ne tik jauniem dzejniekiem un dzejniecēm, rādot tos krāsu uzņēmumos uz ekrāna, pastāstot par tiem un nolasot pa kādam viņu dzejolim. Tādējādi iepazināmies ar Jāni Sedliņu, Anitu Dzirni, Ritu Rumpēteri, Mārtiņu Grantu, Māru Gulēnu un c.

16 LPB Austrālijas kopas locekļu, gandrīz puse no apmeklētāju skaita, piedalījās arī 22. februārī literārajā vakarā Sidnejā, kad H. Kaupmanis referēja par okupētās Latvijas dzejnieci Skadrīti Kaldupi. Viņai sevišķi mīļa Latvijas daba un labā gaisma cilvēkā. Igors Aizstrauts lasīja S. Kaldupes pasakas un SLT aktrises — Vaira Dortiņa, Hilda Dukure, Zeltīte Nīce un Ina Rone — dzejoļus.

Šis bija pirmais literārais vakars 1981. gadā, un tagadējā literāro vakaru vadītāja (pēc Sp. Klauverta aiziešanas viņsaulē) E. Rodze-Ķīsele, vakaru atklājot, priecājās, ka pirmais literārais vakars šajā gadā ir labi apmeklēts un ka referātu lasa mūsu aktīvākais literāro vakaru referents Hugo Kaupmanis. Viņa izteica cerību, ka šis gads būs bagāts literāriem sarīkojumiem.

Rakstot par LPB Austrālijas kopas aktīvitātēm, jāpiemin arī kopas grāmatu apgāds, kas jau izdevis 15 Austrālijā dzīvojošo rakstnieku un dzejnieku grāmatas.

Ed. Šmugajs

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

● DV nodaļas rīkotāja Kalpaka piemiņas vakarā 7. martā Latviešu namā piedalījās ap 30 montrealiešu. Īsu uzrunu teica nod. valdes priekšs. J. Gributs, bet sekretārs I. Skrastiņš lasīja referātu par Kalpaka cīņām un to nozīmi. J. Vilnis deklamēja un Agrumu Pēteris piebilda par cīņu acu lieciniekiem, kas vēl dzīvo Montrealā. Vanadzes bija sarūpējušas cienastu.

P.A.

HAMILTONA

● Latviešu skola Hamiltonā 15. martā bija rīkojusi baznīcas lejas zālē Toronto latviešu ģimnazijas Drāmas pulciņa teātŗa izrādi — lietuviešu autora Vitauta Alanta komēdiju 3 cēlienos Grāmatvedības kļūda, Emīla Skujenieka tulkojumā. Izrādi sagatavojis Hugo Miķelsons, kostīmi un frizūras — Velga Jansone, mūzika — Pauls Legzdiņš. Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņš Hamiltonā jau agrāk viesojies vairākas reizes un ar savu priekšnesumu saistījis hamiltoniešu uzmanību. Pēdējo izrādi noskatījās turpat vai 100 skatītāju. Var droši teikt, ka mūsu trimdas teātris vēl ilgi darbosies, jo jauna maiņa ir klāt. Iepriecināja skaidrā un tīrā latviešu valoda, kā arī jauneklīgais tēlojums. Vislabāk patika Pēteris Rudzītis, Arnis Markitants un Daiņa Vagnere. Bija arī ziedi režisoram un aktieŗiem. Pirms izrādes skolas padomes vecāki bija sarūpējuši siltas pusdienas.

J.G.

KALGARIJA

● Kalgarijas latviešu biedrības Daugava gadskārtējā biedru pilnsapulcē februārī priekšniece Biruta Ozola ziņoja par pagājušā gada darbību. Daugava organizējusi Latvijas filmu izrādi, 18. novembŗa sarīkojumu un atbalstījusi ar ziedojumiem Madrides konferenci un Brīvības fondu. Lai arī turpmāk varētu sekmēt dažādus nacionāli politiskus pasākumus, pilnsapulce nobalsoja par biedru maksu pacelšanu. Par jauno priekšnieci ievēlēja Gunu Budrēvicu. Valdē Arni Budrēvicu, Lidiju Kornu, Birutu Ozolu un Lieni Ozolu. Revīzijas komisijā ievēlēja Edvīnu Kornu. Pirmais sarīkojums šajā darbības gadā būs maija balle ar Vankuveras DV teātŗa viesošanos.

MINEAPOLE

● Jaunatnes Teātris Minesotā izrādīs Astrīdas Jansones drāmu divos cēlienos „Atkal svešinieki" Mineapolē, sestdien 28. martā, plkst. 19 un svētdien, 29. martā, plkst. 14.30, Latviešu namā, 2337 Central Ave., N.E., bet Des Moinē sestdien, 4. aprīlī, plkst. 19, Latviešu namā.

KOLORADO

● Latviešu radio raidījumi no stacijas KCME FM notiek svētdienu rītos. Šo raidītāju var uztvert diezgan plašā apjomā, jo noraidīšanas tornis novietots 10.000 pēdu augstajā Rokiju kalnu grēdā. Latviešu raidījumos pirmajā gadā izmak sājis tikai 300 dol. Programmu kārto un raidījumu vada brīvmāksliniece Delle - Grāvīte.

Latviešu grāmatas un dzintara krelles pārdodamas.

Emma Putniņš 487-3075.

Jānis Irbe — jubilārs

Uz 85 mūža gadiem š.g. 12. februārī atskatījās viens no mūsu tautas krietnajiem dēliem — klusais patriots, kaŗavīrs un ievērojamais saimnieciskais darbinieks Jānis Irbe.

Gavilnieks dzimis 1896. g. lauksaimnieka ģimenē Ergļu pagastā Vēģeros. Vecākiem pārnākot uz Rīgu, viņš sāka savas izglītības gaitas Šnoras skolā un pēc tam beidza Rīgas pilsētas reālskolu. 1914. g. viņu uzņēma Rīgas politechniskā institūtā Tirdzniecības zinātņu fakultātē. Studiju laikā viņš pievienojās korporācijas Selonija saimei. Selonijas devīzēm Draugam un Tēvijai Jānis Irbe allaž palicis uzticīgs visā savā gaŗajā mūža tecējumā.

Pirmā pasaules kaŗa norisē Rīgas politechnisko institūtu evakuēja uz Maskavu, kur nonāca arī Irbe. 1916. gadā tur formēja trīs īpašas virsnieku skolas, kas komplektējās tikai no augstāko mācības iestāžu studentiem. Arī Irbe tiek iesaukts un tā paša gada vēlā rudenī paaugstināts leitnanta dienesta pakāpē.

Jubilārs pastāsta, ka tā bijusi liktenīga sagadīšanās, ka, par kaŗavīra karjēru nemaz nedomājot, viņam iznācis desmit mūža gadus pavadīt kaŗa mētelī. Kā virsnieks Irbe pārdzīvojis revolūcijas un pretrevolūcijas drāmatiskos un nežēlīgos notikumus, bijis arī aktīvs līdzdalībnieks Baltās armijas traģiskajās pēdējās cīņās. Atgriezies atpakaļ Latvijā 1920. gadā, viņš stājas Latvijas armijas rīcībā un vēlāk gandrīz divus gadus veic Rīgas pilsētas komandanta pulkveža Asmaņa adjutanta pienākumus. Vēl kaŗavīra tērpā Irbe atjauno pārtrauktās studijas Latvijas universitātē. 1921. g. decembrī viņš slēdz mūža draudzību ar Alīdi Liepiņu, pazīstamā latviešu celtnieka jaunāko meitu. H. Liepiņa

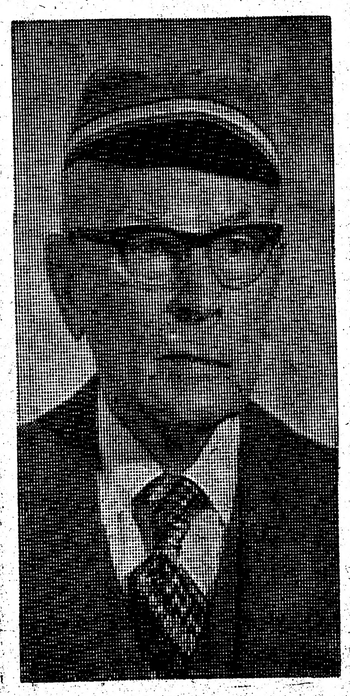

Jānis Irbe

Kongresa . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

nekā nedod. Varbūt daļa lasītāju par to nopriecājas, bet šādas rezolūcijas neaizkustina vietējo zemju politiķus, ne arī tautiešus, kas tās pēc izlasīšanas pārdomā. V. Klīve ir pašreizējais ārējās informācijas biroja vadītājs.

Var gadīties, ka pēc vēlēšanām nav vadītāja daudz kritizētam sporta birojam, kas apsevi pulcina jaunatni un varbūt ir vienīgais jaunatnes pievilkšanas spēks. Ne katrs, ko ievēl valdē, spējīgs vadīt sporta biroju. Bet pagājušā gadā valdē ievēlēja arī L. Ruperti, kas vairs nevēlējās vadīt kultūras biroju. Bija jānoorganizē speciāls birojs, lai varētu atrast piemērotu uzdevumu ievēlētam valdes loceklim. ALA valde savās sēdēs šo stāvokli pārrunājusi, bet nav spējusi atrast atrisinājumu.

Bija domāts, ka pēc U. Gravas pagājušajā gadā sāktās „reformas" ar jaunu valdes locekli radīs kustību, kas varētu nomainīt līdzšinējo priekšsēdi. Kā tagad vērojams, šī kustība nav spējusi izplatīties, kaut ideja nav atmesta. Ar J. Riekstiņa paziņojumu, ka viņš šogad kandidēs uz ALA priekšsēža amatu, atņemts pārsteiguma moments. ALA valdei un kongresam tomēr jādomā par balsošanas metožu uzlabošanu, lai tas atbilstu ASV latviešu vēlmēm un vajadzībām, ne atsevišķu cilvēku kombinācijām.

V. Irbe

firmai plaukstot, Irbem bija jāuzņemas lielā pasākuma administrātīvās daļas pārraudzība. Tā ar Irbes vārdu cieši saistīti daudzi Latvijas laika lielāko celtņu īstenošanas projekti, to starpā Ķemeŗu viesnīca, Jelgavas pils atjaunošana Armijas ekonomiskais veikals, Kaŗa mūzejs un daudzi citi. Atzīstot Irbes lielos nopelnus šajā darbā, valdība viņam piešķīra Triju zvaigžņu ordeni.

Brīnišķīgā kārtā pārlaidis Baigā gada briesmas, Irbe vācu okupācijas laikā veica atbildīgu amatu, kas viņu ierindoja neaizstājamo skaitā. Viņš tomēr sekoja iesaukšanas pavēlei un stājās latviešu leģiona rindās. Pēc kaŗa nonāca Beļģijas gūstekņu nometnē. Pēc atbrīvošanas no Cēdelgēmas Jānis Irbe līdz izceļošanai uz Kanadu 1949. gadā dzīvoja Oldenburgas nometnē.

Jaunajā zemē viņš pārcietis visas emigrantu grūtības, bet tās nav iedragājušas viņa ticību augstākiem ideāliem un taisnības uzvarai. Savā mūža novakarē viņš zīmīgi liecina: „Manā trauksmainā mūžā es esmu arvien bijis pateicīgs par savā studentu brālībā iegūtām morālām vērtībām — cieņu pret autoritāti atbildības sajūtu un cilvēkas personīgās skaidrības izpratni. Atskatoties uz manu aizvadīto mūža gājumu, man jāsaka: No Viņa pilnības mēs visi esam dabūjuši žēlastību un atkal žēlastību (Jāņa ev. 1.16)."

Jānis Irbe var būt par paraugu katram krietnam latvietim, tādēļ vēlam viņam veselību un gaišu dzīves novakari.

A. Kundrāts

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Labo visāda veida automašīnas
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
(416) 863-1166
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251.
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglington Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

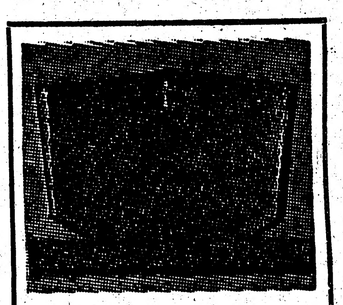
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot
ALCAN 20 gadu garantija

△ LIEŢUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *īpašnieks Artūrs Mime*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408
Thomas L. Morrison — Funeral Director
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

OPTICAL STUDIO
R. Šalmā Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodajas. Tel. 535-6252.

HELLO WORLD Travel Ltd.
1926 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

Skaistajā Pētersburgas dievnamā

Ir dzīvē brīži, kas mūs saviļņo līdz asarām. Tādu pārdzīvoju 26. janvārī skaistajā dievnamā, kuŗā altāri rotā uz zila fona liels, pār visu baznīcas *sienu mirdzošs zelta* krusts. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs Helmūts Lapiņš. Savai svētrunai par pamatu viņš bija izvēlējies svēto rakstu vārdus no Mateja evaņģelija 5. nod. 14. — 16. pantam: Jūs esat pasaules gaišums, pilsēta, kas stāv kalnā, nevar būt apslēpta. Iededzinājis sveci, neviens to neliek zem pūra, bet lukturī, lai tā spīd visiem, kas ir namā. Jūsu gaisma lai spīd ļaužu priekšā, kā tie godā Jūsu tēvu, kas ir debesīs. Viņš citēja profesora Adamoviča rakstītās garīgās dziesmas pirmo pantu, kas bija arī draudzes dziesma:

> Debess Tētīt, tava roka,
> Vada tautu likteņus —
> Varenos pie zemes loka,
> Saulē iecej sērdieņus.

Mēs esam šeit šinī saulītes apspīdētā svešajā malā, šinī liktenīgajā stundā pulcējušies, lai atcerētos divas latviešu tautai svarīgas dienas — 26. un 28. janvāri. 1919 gadā mūsu valdība bija spiesta atstāt Rīgu, *jo tur valdīja vara, kas arī šodien mūsu zemē dara savus* briesmu darbus. 1922. gada 26. janv., kad zemē vēl valdīja sarkanais terrors, mēs saņēmām *visu valstu atzīšanu, De jure* — noteikšanas tiesības, pār savu tautu un savas zemes robežām, izņemot Padomju savienību. *Vēl šodien pieminam* prezidenta Kārļa Ulmaņa 1935. g. 28. janv. „Draudzīgā aicinājuma" dienu. Tad simboliski it kā cēlās augšā Gaismas pils.

Te mums jāatceras viņa vārdi: „Latvijas vārdam, Latvijas idejai jādeg mūsu sirdīs ar gaišu liesmu!" Viss labs — agatos, pasaulē nāk no gara gaismas. Raksturīgi, ka savā lekcijā lasījām jau prāv. Ezaja stāstā, ka ir pasaulē tumsa. Tas rakstīts arī pirmajā bībeles lappusē Mozus grāmatā, ka tumsa bijusi pār zemes dziļumiem — kamēr Svētais Dievs to aizdzina — lika atspīdēt savai žēlastības gaismai. Mācoties dabzinības skolā, mēs zinām — gaismā neeksistē, to mēs nevaram pārnest no vienas vietas uz otru vai ielikt kabatā. Gara gaismas pirmavots ir Dievs — tā spīd cilvēku sirdīs. Šī gaisma mums jādod savai tautai — brāļiem un māsām. Dieva griba, viņa uz*devums ir to doť tālāk, lai visi kļūtu par gaismas bērniem.*

Jau atmodas laikā Krišjānis Valdemārs mēģināja savus brāļus vest gaismā ar savām „Pēterburgas Avīzēm". *Tur viņš* atgādināja latviešiem, kas ar Dieva žēlastību bija tikuši pie mantas un izglītības un bieži vien kaunējās no saviem mazākiem tautas brāļiem un māsām, satikties tautas mīlestībā un viņiem palīdzēt. Tēvzemes un tautas mīlestība mums ir vajadzīga arī šodien, tā lai mēs turamies pie savas tautas, ticības un runājam savu tēvu valodu, tāpat kā tas bija atmodas laikā. Mūsu mīļajā dzimtenē, tur saulīte nevarēja mūs tā sildīt — taču gara gaisma sildīja 28. janvāŗa aicinājuma zīmē: Atceries savu pirmo skolu! „Grāmatu, gleznu, mūzikas instrumentu, mācības līdzekļu plūdi sasniedza mūsu skolas un mācību iestādes. Šodien laika tecējumā sāk jau izbalēt viss labais, baltais. Lai atceramies to devumu — kā toreiz teica skaistajā dziesmā: lai es ilgi dzīvot varu sava tēva pagastā.

Mūsu lielais, nacionālais rakstnieks Ed. Virza šo dienu salīdzināja ar rozi, kas uzplauka janvārī ziemas aukstumā. To dienu salīdzina arī zelta ābeli pasakā, ar grāmatu puteni – (parafrazēts no A. Grīna „Dvēselu puteņa").

Grāmatai ir vislielākā nozīme tautas gara dzīvē. Līdzīgi mūsu tekstā runā Dieva vārds: lai jūsu gaisma spīd ļaužu priekšā, kā tie godā Jūsu tēvu, kas ir debesīs. Šodien mēs pieminam savu tautu — sērdienīti. Lai Dievs dod, ka to sirdī ieslēdzam. Dievs, svētī Latviju!

Lai žēlīgais Dievs dod, ka mums šāda veida dievkalpojumu būtu vairāk. Pateicība pienākas mācītājam H. Lapiņam.

E. Alka-Gaigala

Stabila draudze

Klīvlandes apvienotās draudzes pilnsapulci 8. martā atklāja un vadīja draudzes priekšnieks T. Berkulis, bet ievadīja māc. L. Grendze ar aizlūgumu. Ziņojumus iesāka draudzes mācītājs L. Grendze, pieminot, ka aizgājušā gadā draudzes dzīve bijusi sekmīga. Notikuši 53 dievkalpojumi, 2 kapu svētki un 30 draudzes skolu aizlūgumi. Organizētā veidā notiek palīdzības darbs, kas rūpējas par veco un slimo draudzes locekļu dzīves apstākļiem. Garīgās nodarbības nedaudz atslābušas — samazinājies dievlūdzēju un dievgaldnieku skaits.

Draudzes priekšnieks T. Berkulis runāja par draudzes saimnieciskajiem apstākļiem. Budžets izpildījies ar 2176 dol. atlikumu, no kuŗa daļu pārskaitīja rezerves fondā, palīdzībai aiz dzelzs aizkara, Latvijas brīvības fondā un Gaŗezera akciju iegādei. Tekošā gada budžets sabalansēts 64.000 dol apmērā. Atbalstīta LELBA un Gaismas akcija.

Par draudzes skolu darbību ziņoja pārzine M. Grendze. Viņa žēlojās, ka samazinājies skolēnu skaits, jo dzimstība maza un vairumā jauktas laulības. Pirms pāris gadiem skolas apmeklēja 100 un vairāk skolēnu, bet šinī mācību gadā vairs tikai 66 skolēni. Skolās darbojas 20 skolotāji ar 10.000 dol. budžetu gadā. Draudzes jaunatnes pulciņš Vīna koks iesaistās Latviešu jaunatnes dziesmu svētku rīkošanā.

Draudzes dāmu komiteja 1980. gadā rīkojusi referātus un citus sarīkojumus ar siltām pusdienām un kafijas galdiem, kas devuši 9000 dol. ienākumu. No šīs summas nodots draudzei 3500 dol., atbalstīta Minsteres ģimnazija, Gaisma Akcija, mācītāju pensiju fonds, apmeklēti slimie un vecie ļaudis. Draudzē vēl darbojas koris, Palīdzības fonds un kreditsabiedrība.

Draudze nopirkusi namu, kas atrodas baznīcas tuvumā, ar 10 dzīvokļiem par 186.000 dol. Dzīvokļus izīrēs draudzes locekļiem. Nams lielāko daļu samaksāts ar testamentāriem novēlējumiem, bankas un draudzes locekļu aizdevumiem. Parāds domāts samaksāt ar īres ienākumiem. Tie pašlaik ir 2040 dol. mēnesī. Pirkšanas darījumu apstiprināja draudzes locekļi kopējā nobalsošanā un draudzes padomē. Iegūstot atsevišķu draudzes namu, materiālā vērtība sasniegusi vienu milj. dolaru.

J. E.

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!
Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JAŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

5. aprīlī pl. 11 dievkalpojums.

12. aprīlī pl. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, māc. I. Gaide un draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā. Draudzes darbinieku ievešana amatā.

16. aprīlī pl. 19 Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļā soprāns Dzidra Egle.

17. aprīlī pl. 11 Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un bračists Arturs Jansons.

19. aprīlī pl. 6 un pl. 11 Kristus Augšāmcelšanās dievkalpojumi. Piedalās archib. A. Lūsis, māc. I. Gaide, Dainas koris diriģ. J. Beloglāzova vadībā. Pēc agrā dievkalpojuma agrās brokastis.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton *St. un Jarvis St. krustojumā*, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

5. aprīlī plkst. 13 dievkalpojums angļu valodā, dievgalds. pl. 15 dievkalpojums. Jaunāko jaun. sanāksme.

12. aprīlī plkst. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums. dievgalds. Vakarā plkst. 20 draudzes koŗa koncerts.

17. aprīlī plkst. 11 rītā Lielās piektdienas dievkalpojums, dievgalds. Dzied draudzes koris, dir. A. Purvs.

19. plkst. 6 rītā Kristus augšāmcelšanās svētdiena. Koris. Pēc dievkalpojuma kopīgas brokastis dāmu kom. izkārtojumā. Plkst. 9 rītā dievkalpojums angļu valodā.

26. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

5. aprīlī plkst. 13 Ciešanu laika dievkalpojums. Iesvētāmo mācības stundā.

12. aprīlī plkst. 13 Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Iesvētāmo mācības stunda.

17. aprīlī plkst. 17 Lielās Piektdienas dievkalpojums. Dievgalds, aizlūgšanas. Dievgaldniekus lūdz pieteikties un aizlūgšanās pieminamos lūdz pieteikt laikus ar izvēlētiem aizlūguma vārdiem.

19. aprīlī plkst. 6 Kristus Angšāmcelšanās saullēkta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma brokastis draudzes zālē.

26. aprīlī plkst. 13 Baltās svētdienas dievkalpojums. Iesvētāmo mācības stunda.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont., M4B 3C6, tālr. 757-2739.

17. aprīlī Lielā piektdienā plkst. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 628-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.
Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Krists Augšāmcelšanās (lietuviešu) *baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša* otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria *Ave. South. Māc. K. Kuškēvics*, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

5. aprīlī plkst. 13.30 dievkalpojums.

12. aprīlī plkst. 13.30 Pūpolu svētdienas ievkalpojums ar dievgaldu.

17. aprīlī plkst. 13.30 Lielajā Piektdienā dievkalpojums ar dievgaldu.

19. aprīlī plkst. 6 no rīta Lieldienu saullēkta dievkalpojums.

26. aprīlī dievkalpojums nebūs.

3. maijā plkst. 11 Ģimenes dienas svētrīts ar sekojošo sadraudzības stundu draudzes namā.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
radio raidījums
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu n o
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niegaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale
Ont. tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ikdienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

ĒRGĻU LIGZDAS

MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534 0563
S. Vasarājs

ALCAN

ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company

IERĪKO UN LABO

- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (Sofits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861 1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts

BALTIC Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Tālr. 531-3098

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469 2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva vasādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3

Tel. 537 1401

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dr. A. Alksnis — Hipokrats spīlēs	**$15.50**
Latvijas Māksla II	**$48.00**
Ed. Zirnītis — Andrejs Eglītis	**$35.00**
H. Celmiņa — Sievietes PSRS cietumos	**$14.00**
E. Aistars — Gaismu sauca, rom.	**$13.50**
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	**$12.00**
J. Jaunsudrabiņš — Kam dāvanas . . .	**$12.50**
I. Grebzde — Ziedi, mana vasara, rom.	**$11.50**
J. Klidzējs — Dzīvīte, dzīvīte, rom.	**$12.50**
I. Gubiņa — Sidrabkāzas, st.	**$11.00**
K. Puriņš — Trīs ziedošie koki	**$10.00**
J. Babre — Brīnišķā zvaigzne	**$ 8.00**
Jānis Veselis, apceres	**$16.50**
A. Dziļums — Viršu druvas, rom.	**$12.00**
A. Zemdega — Toreiz Lubes dzirnavās	**$10.50**
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st.	**$14.00**
A. Zemdega — Zem akmeņa zaļa zāle	**$ 8.00**
T. Zeltiņš — Septiņi saulrietā	**$11.50**
Dž. Barviks — Vilka čnā, rom.	**$13.50**
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	**$13.50**
Laiks, telpa, laudis I — III	**$55.00**
H. M. Grīvāns — Avju gans	**$ 7.50**
E. Zubeckis — Vīni	**$18.00**
E. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi	**$10.50**
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks	**$ 9.70**
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot	**$ 7.00**
A. Eglītis — Vai zini zemi	**$14.00**
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš	**$ 9.50**
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	**$ 9.00**
J. Lejiņš — Mana dzimtene	**$ 7.50**
V. Pelēcis — Malēnietis karā	**$ 5.00**
E. Spēks, M. T. Viktoria. rom.	**$ 7.00**
Dievs ir mīlestība, spredīķu krājums	**$ 7.00**
A. Dreimanis — Mana dzīve, atm.	**$10.00**
Okupētās Latvijas dienas gr. II	**$ 8.75**

DV GRĀMATNICA, 491 College Street Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNICAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Piedāvā dāvanām: gleznas, notas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus. kā arī citas mantas.

delikatesu veikals un maiznīca

PAVASARA

361 Roncesvalles Ave. Tel. 531 7353

Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

HAMILTONA

● Hamiltonas DV nodaļas vanadžu kopas izkārtojumā 8. martā First Place telpās notika ģen. J. Baloža 100. dzimšanas dienas atcere. Vakaru atklāja un ar galveno runātāju iepazīstināja Pēteris Immurs. Par pulkv. O. Kalpaku un ģen. J. Balodi referēja virspulkvedis A. Silgailis. Viņš pats, būdams Kalpaka un Baloža līdzgaitnieks, interesantā referātā izstaigāja Latvijas atbrīvošanas ciņu laukus, tuvāk pakavējoties pie ģen. J. Baloža dzīves gaitām. Pulkv. Oskars Kalpaks un ģen. Jānis Balodis ir mūsu varonības simboli. Sarīkojumu ar deklamācijām kuplināja Maija Upīte, ar solo dziesmām Skaidrīte Darkēvica, pie klavierēm Māra Alksne, kā arī Hamiltonas vanadžu koris 15 dziedātāju sastāvā dir. Skaidrītes Darkēvicas vadībā. Sarīkojumu vadīja Nora Pulciņa. Nobeigumā Hamiltonas DV nodaļas priekšnieks E. Dāvidsons pateicās visiem sarīkojuma izkārtotājiem un apmeklētājiem, kuŗu bija ap 80. Vanadzes bija sarūpējušas kafijas galdu.

● Hamiltonas DV nodaļas tautas deju kopa Vainadziņš un jaunatnes koris Jaunbalss rīko kopīgu vakaru sestdien, 25. aprīlī, pl. 19.00 Hamiltonā Polonia kluba telpās, Sherman un Barton ielu tuvumā. Uzvedumā piedalās koris un tautas deju kopa. Pēc uzveduma balle. Spelēs deju kapella Runči. Ar šo sarīkojumu tautas deju kopa Vainadziņš atzīmēs savas darbības 5 gadus. Deju kopas vadītāja Baiba Šmita-Kalēja. Korī Jaunbalss pašreiz dzied 35 dziedātāji no Hamiltonas un Toronto, un to vada Dace Šmita.

● Hamiltonas daudzkultūru padome un McMastera ūniversitāte rīko sestdien un svētdien, 28. un 29. martā, no pl. 13 — 17 daudzkultūru ekstravagnanci Fiziskās audzināšanas kompleksā universitātē.

Piedalās 20 tautības, to starpā arī latvieši. Nacionālie ēdieni un priekšnesumi. Piedalās DV Hamiltonas n. tautas deju kopa un Latviešu skolas Hamiltonā koklētāju ansamblis. Latviešu uzstāsies sestdien no pl. 17 — 17.30. Ieeja brīva.

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba valdes jaunais sastāvs: priekšnieks R. Mierkalns jun., kas vadīs arī māla baložu šaušanu, viņa vietnieks E. Šmits-Kalējs, sekretārs V. Kalva, kasieris Z. Upīte, biedrzinis Z. Lapuķis, kas ir arī kluba īpašuma Lielupes saimnieks. Makšķerēšanas sekcijas vadītājs T. Jansons, dāmu komitejas pārstāve Z. Mierkalne. Revīzijas komisijā darbojas R. Mierkalns sen., J. Vītols un S. Skrūzmanis. Kluba biedru līdaku un pikereļu žibulēšanas sacīkstēs 14. martā West Lake ezerā piedalījās 9 makšķernieki. Pirmo vietu ieguva T. Jansons, 2.v. Z. Upīte un 3.v. R. Mierkalns sen. Sacīkstes vadīja T. Jansons. Balvas pasniegs 4. aprīlī kluba gadskārtējā ballē „Šalc zaļais mežs" Polonia zālē.

J. G.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

PIE DZĪVĪBAS AVOTA

Dzīvais ūdens ir Dieva vārds, kas izverd no svētās grāmatas bībeles. Cilvēki, kas šo grāmatu lasa, atrod katrs savu ceļu — ceļa galu Jezū Kristū.

Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena sieviešu izkārtojumā notika 7. martā Sv. Jāņa baznīcas zālē Toronto. A. Kurses vadībā Dieva teikšanu iedziedājām ar visskaistāko dziesmu — Teici to Kungu to Godības Ķēniņu svēto. Kaut visa mūsu latviešu trimdas saime spētu to teikt!

Pēs daudzām nodziedātām dziesmām V. Kinslere nodeva liecību par cilvēku ciešanām, ko viņa gadu tecējumā vērojusi psīchiatriskā slimnīcā, un ka Dievs darbojas savā veidā šo cilvēku ciešanās. Viņiem jāiet kā rūdai degošā krāsnī, lai iznāktu atkal garīgā gaismā. Tas ir Jēzus darbs.

Dziesmas mainījās ar pateicības lūgšanām un bībeles pantu lasījumu. A. Kurse uzaicināja pieteikt kādu, par kuŗu būtu jālūdz. Pieteikumi ienāca, sekoja gaŗākas aizlūgšanas par slimniekiem.

Pēc nodziedātās galda lūgšanas A. Kurse aicināja pie azaida galda, ko sievietes pašas bija sarūpējušas.

Bija ieradušies arī vīrieši. Kā gan citādi tas varētu būt, jo mūsu vidū bija arī Pats kungu Kungs un ķēniņu Ķēniņš. Lai pateicība vīriešiem par laipnību, ko viņi parādīja pie azaida galda, ar tējas un kafijas kannām rokā apstaigājot galdus un vēl piedāvājot pa pappildus tasei. Nākošajā sanāksmē būtu skaisti, ka arī kāds no vīriešiem varētu nodot kādu liecību. Liecības ir svarīgas, tāpēc ka tās stiprina kopību Kristū.

Otrā daļā N. Ābele īsu uzrunu teica no sievietes viedokļa, nobeidzot ar lūgšanu. Prauliņa nolasīja R. Galenieces trīs svētcerē radušās dzejas, veltītas Kristīgās sadraudzības kopai. Sieviešu ansamblis nodziedāja trīs dziesmas Maijas Barušas klavieŗu pavadījumā. Pirms pēdējās dziesmas N. Ābeles siltā balss vēstīja: „Mēs dziedāsim dziesmu: visskaistākais vārds pasaulē, Jēzus!"

Māc. Gaides dzīvesbiedre lasīja no Dāvida dziesmām: „Es slavēšu Tevi, mans Dievs."

Irma Grebzde stāstīja par savu mīļāko grāmatu bībeli. Viņas stāstījums raits, visiem labi saprotams. Viņas veiklā valoda vienā rāvienā klausītāju izrāva cauri visai bībelei, to apvienoja Jēkaba vēstulē. Uz katru cilvēku evaņģeliji runājot citādi, viņai pašai saprotamāks esot Lūkasa ev. Tālāk viņa teica: Dievs cilvēku radījis ir individuālu, tāpēc arī katram citāda izpratne. Tam pievienojas arī šo rindu rakstītāja, manai sirdij mīļāks ir Jāņa ev.

N. Ābele beidza savu lūgšanu ar apustuļa Pēteŗa vārdiem — „Tev ir mūžīgās dzīvības vārdi".

Mācītājs I. Gaide teica svētīšanas vārdus.

Tā bija laba pēcpusdiena Kristus gaismā. Paldies visiem, kas bija atnākuši. Nākošā Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena notiks 9. maijā, bet par to vēl būs tuvāki paskaidrojumi. Visi mīļi gaidīti no visām draudzēm, no visām konfesijām un arī tie, kas nepieder pie draudzes.

Ar Dieva palīgu, uz redzēšanos!

Austra Vītoliņa

Ari jaunie apmeklē baznicas okupētajā Latvijā

VĒSTULES NO SVEŠUMA IR GAIDĪTAS

Vēstules rakstītāja dzimusi, kad mūsu tautas vairums devās svešniecības gaitās uz rietumiem. Akadēmisku izglītību viņa ieguvusi padomju vara laikā. Vēstulē cita starpā rakstīts: „Mājās pārnācu ļoti nogurusi pēc gaŗām darba stundām. Tava vēstule jau gaidīja, par ko bija liels prieks. Tad visai ģimenei tā ir kā svētku diena. Labi, ka grāmatu „Latviešu gleznieciba" esiet saņēmuši. Mums pēdējos gados nekas tāds interesants nebija iznācis un man liekas, ka šī ir izdevusies. Man gleznieciba ļoti labi patīk, un es domāju, ka varam lepoties ar saviem vecmeistariem, kā Rozentālu, Purvīti, Hunu u.c. Mēs, latvieši, arī varam būt lepni ar savām senām kultūras bagātībām, savu latvisko garu mēs cenšamies uzturēt un spodrināt. Pēc statistikas datiem 1978. gadā gan konstatēts, ka mūsu zemē palikuši tikai 40% latvieši un 60% cittautieši. Jaunās ģimenes arvien biežāk ir jauktas un tad kā likums — krievu gars šajās ģimenēs dominē. Ļoti bieži sabiedriskajos transportos vai sabiedriskās vietās latvietis ar latvieti runā lauzītā krievu valodā (drošs paliek drošs). Tas viss jau ir diezgan nožēlojami, bet fakts. Pie mums pašreiz drūmākais un tumšākais laiks. Visīsākās dienas. Ir drēgna, auksta, nemīlīga ziema, un tāda tā solas būt arī nākotnē. 1980. gads tomēr atkal bija neražas gads. Nākotnē pilsētniekiem būs grūti ar saknēm, pienu, gaļu. Jābūt optimistiem, ka kādreiz būs labāk. Ļoti gaidījām Ziemsvētkus, man ļoti patīk šo dienu noskaņa, jo tad rodas īsta svētvakara sajūta. Pa reizei, ja vien darba apstākļi atļauj, aizeju uz baznīcu paklausīties dziesmas, ērģeļu mūziku, kad jūtos tā, ka to nemaz nevaru aprakstīt. Šoreiz mājās svētku vakarā dedzinājam arī eglīti, tikai, diemžēl, tas bija darbdienas vakarā un man darbs bija atkal līdz pl. 7, mājās ierados tikai, lielā tumsā."

Kā redzams, okupētā dzimtenē apstākļi pavisam nav viegli, tam pievienojas pārtikas trūkums, apspiestība un neziņa par nākotne, kas vēl vairāk nomāc tautu.

V.Z.

Mūžība aizsaukts Šķaunes krājaizdevu sabiedrības grāmatvedis

Jānis Ilziņš

Dzimis 1901. gada 6. jūnijā Ceraukstē

Miris 1981. gada 7. martā Toronto

Cieņā pieminot

Mārtiņš un Viktorija Uskurs,
Pāvils Jermaks, Staņislavs Rampāns

Otto Driķis

dzimis 1905. gada 9. decembrī,

miris 1981. gada 18. martā Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Vilhelms Graudiņš

dzimis 1897. gada 16. maijā,

miris 1981. gada 16. februārī Montrealā.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Marija Svekris

dzimusi 1887. gada 14. novembrī,

mirusi 1981. gada 10. martā Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Franciska Vītols

dzimusi 1897. gada 20. jūnijā

mirusi 1981. gada 15. martā Toronto

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Daugaviņas 10 gadu darba atcere

DV Toronto nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa atzīmēja savus 10 nodejotos gadus ar sarīkojumu Senekas koledžā, piedaloties arī Diždancim, Diždancītim un Auseklītim. Uzņēmumā Daugaviņas vadītājs E. Kalviņš saņēma daudz apsveikumu un ziedu.

Foto V. Plampe.

Bišu dravu kopēji zina stāstīt par bišu nemainīgo paražu un tikumu: viena stropa iemītnieces nekad nemeklējot mājvietu citu saimju stropos, tikai savējā. Tāpat vienas saimes bites no ziedu medībām pļavās un mežos atgriežoties pa kopēju ceļu. Par stāstīto jādomā, zinot un redzot latviešus citu zemju gaitās ārpus dzimtās zemes.

Mēs labprāt skatāmies un klausāmies neredzēto un nedzirdēto, bet savas tautas gara mantas ne gribam, ne varam aizmirst. Visvairāk mīļotas ir tautasdziesmas un dejas. Tās, gadu gājumā izkoptas un variētas daudzējādā un plašā mākslas darbu kopojumā, tāpat vieno latviešus vairāk nekā citas mākslas nozares.

Viena no redzamākām tautas deju kopām ir Toronto DV deju kopa Daugaviņa Edvīna Kalviņa vadībā, kas nupat svin savu 10 gadu darbības atceri. Dejotāju skaits un sastāvs gadu gājumā mainījies, palielinājies, arī pamazinājies. Kāda patīkama īpatnība vienībai palikusi nemainīga. — Tas ir Daugaviņas respektējami koptais, visos darbības gados pastāvīgais un nesatricināmais — slīdošais pamatsolis. Sekojot vairāku gadu uzvedumiem un salīdzinot, manāms tīrījums ķermeņu stājā. — Tagad retāk redzama dejotāja (vīrieša) kādreiz nemainīgi iestingušā galva pieliekta pleca virzienā. Lai arī virzienam bija cits ceļš, galva palika nekustīga. Militārā stāja novērsta. Tas runā par labu deju iestudētājam, kas turas pie sava priekšraksta, kā pats saka: „Tā, lai būtu labi..." Varbūt ka E. Kalviņš atradīs izteiksmes dažādību, arī mainot vīriešiem vienmuļo un nemainīgo vairākām dejām nepiemēroto roku sakrustojumu plecu augstumā. Vieglo virkņu slīdējumu katrs iestindzinājums padara nedzīvu.

Tautasdejās jūtams un redzams kāds tautasdziesmā dziedāts notikums vai dabas parādības attēlojums. Saule, ūdeņi, zeme, darbs, darba veikums soļos ejot un „teciņiem", lai darbu ātrāk veiktu. Tautasdziesmās daudz traģisma, ko radījuši smagie tautas likteņi. Tai nodaļai deju iestudētāji nepieskaras. Vieta dejā galvenokārt atstāta priekam, rotaļai un darbam. Ne velti jubilejas svinības sauktas par Jaunības ceļu. Dejotāji neviens nav vecāks par 35 gadiem. Kas grib dejā atveidot bāru dziesmas?

Deju vakarā bija redzamas vairākas dejas, kur bez Edvīna Kalviņa aranžējumiem savu izdomu bija rādījuši viņa palīgi un labvēļi, citi choreografi. Viņu vidū lasāms arī Toronto vecākās tautas deju kopas Diždanča vadītāja-choreografa Zigurda Miezīša vārds. Viņa deja Māmiņas meitiņa, tāpat kā Edvīna Kalviņa Spīdeklis, ir iztēles un izpildījuma ziņā vienas no labākām programmā. Ja E. Kalviņa jaundeja, ko redzēja pirmo reizi (Viesulis) būtu sagatavota ar tempu maiņām mūzikā un soļos, tā savā gaisotnē būtu iespaidīgāka. Bet uzvedumos, diemžēl, illustrējumam tempi nemainās.

Noskaņojumu radītājs un iespaidīgs pievienojums deju priekšnesumiem ir koklētāju grupa A. Liepiņas vadībā. Būtu gribējies, kaut koklētāji iestarpinātu iederīgos pievienojumus arī dažu deju sākumā un beigās. Kokle latviešu folklorai ir gandrīz nepieciešama, sevišķi dejai. Bez tam Auseklītis izpildījumā nekur necenšas dominēt, bet smalkjutīgi illustrē un rada noskaņu.

Bija vairākas dejas, kam lieliska izdoma, arī labs izpildījums: Žandariņš (E. Kalviņa), Rotaļa (L. Krūmiņš), Vainagu deja (S. Dariuss). Labā izpildījumā (Diždancis) ir Sarabumbals (A. Ruja) ar vīru izaicinošo ķircinājumu soļos. Humoristiski radīta Zagļu deja (J. Rinka un J. Oss). Tikai dejotājiem jāpadomā, kā veikt grūstīšanos un kritienus, lai nevirzītos naturālā smagumā un mazliet uzbāztā joka meklējumā.

Priecīgo sarīkojumu vēl priecīgāku padarīja mazie Diždancīša dejotāji Z. Miezīša vadībā. Prātā atkal ar smaidu teiktais seno bitinieku vērojums par bišu saimi, kas nemaina ceļu uz savu stropu... Vai mazie dejotāji virzīs soļus pa citiem ceļiem, — kas zina. Latviešu tautas gara mantas vēl tālā nākotnē dos daudz ierosinājuma gan mūzikā, dziesmās un dejās.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Par rosīgāko DV nodaļu aizvadītajā gadā vērtēšanas komiteja atzina Sv. Katrīnu DV nodaļu. DV KV priekšsēdis V. Plūdons nodeva ceļojošo balvu DV Sv. Katrīnu nod. valdes priekšsēdim Jurim Eglītim un vanadžu kopas vadītājai Milijai Zvejniecei. **Foto J. Liģers.**

Kanadas DV 31. delegātu salidojuma kopskats DV namā Toronto. **Foto J. Liģers.**

DV Kanadas delegātu salidojuma svinīgais ievadījums 28. martā DV namā Toronto. Uzņēmumā no kreisās: virsp. A. Silgailis, Kanadas latv. gaidu jendas pr-ce I. Kalniņa, Kanadas latv. skautu jendas pr-ks S. Leimanis, māc. A. Arājs un LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs. Aizmugurē pie runātāja pults — DV KV pr-dis V. Plūdons. Foto J. Liģers.

Latviešu leģiona atceres sarīkojuma programmas izpildītāji Toronto 15. martā DV namā. No kreisās: rež. E. Jurševskis, H. Jurševska, virsp. A. Silgailis, E. Beitāne (soprāns), vakara norises vad. R. Norītis un referents E. Šķobe. **Foto Verners Cinis.**

Vācu vēsturnieki no jauna vērtē Hitlera un Staļina paktu

Divi pazīstami rietumvācu vēsturnieki, jaunlaiku vēstures profesori, Andreas Hillgrubers (Ķelnē) un Klauss Hildebrands (Minsterē) 1980. gada beigās prezentēja katrs savu studiju par Hitlera un Staļina paktu kopējā publikācijā ar virsrakstu „Aprēķins starp varu un ideoloģiju"°). Latviešus vairāk var interesēt pirmā — Hillgrubera studija.

Autoram nav jaunu, lielu atklājumu, bet viņš grib radīt sakarīgu kopainu, ieaužot arī vienu otru jaunu pavedienu, kas atklājies pēdējo gadu desmitu pētījumos. Kamēr latviešu vēsturnieku sacerējumi šai jautājumā tēlo galvenokārt notikumu norisi, vācu autori šai studijā uzsveŗ notikumu politisko izskaidrojumu.

Pirms pievēršamies pašam paktam, jāatceras notikumi pirms tam. Var jautāt, kad sākās Otrā pasaules kaŗa priekšvēsture. Hillgrubers sāk apskatu ar Versaļas miera līgumu, kuŗa rezultātā radušās neapmierinātās valstis (Have-nots) Vācija, Italija, Japāna un Krievija, kas padarīta par izstumto (outcast). Tāda situācija pati par sevi satur konflikta baciļus. Un baciļi kļuva aktīvi, kad mantīgās zemes — Anglija, Francija, ASV — pasaules saimnieciskajā krizē bija novājinātas un tām pietrūka spēka uzturēt Versaļā radīto sistēmu ar varu.

Izmantojot viņu vājumu, nemantīgās zemes sāka pamazām tiekties pēc iekaŗojumiem. Japāna guva panākumus Mandžūrijā, Italija — Abesinijā, Vācija atjaunoja militāro suverēnitāti Reinzemē, kopā ar Italiju piedalījās Spānijas kaŗā, pievienoja sev Austriju un Sudetiju. Pamazām nemantīgie ierosināja prasību pēc kolonijām, un Italija tīkoja pēc citām zemēm Afrikā un salām Vidusjūrā. Kad Hitlers, lauzdams Minchenes līgumu, pakļāva sev Čechiju un sāka pretendēt arī pēc Polijas, Anglijā un Francijā — sauksim tās par antantes valstīm — nobrieda pārliecība, ka kaŗš kļūst neizbēgams.

Meklējot sev sabiedrotos, antantes valstis 1939. gada pavasarī lika priekšā Padomju savienībai vienoties par kopēju rīcību, ja Hitlera Vācija no jauna vērstos pret kādu no saviem kaimiņiem. Krievi bija ar mieru uzsākt sarunas, tās notika Maskavā un ilga savus 5 mēnešus. Neatkarīgi no tā, Anglija vienpusīgi garantēja Polijas un Rumānijas robežu neaizkaŗamību.

Uzsākot sarunas, antantes valstīm bija nodoms demonstrēt kopīgas intereses pašreizējo stāvokli saglabāt un ar to atbaidīt Hitleru no uzbrukuma Polijai. Krievi sarunu tematu nemitīgi paplašināja un radīja arvien jaunas problēmas. Daudzu citu, sākumā neparedzētu, problēmu skaitā uzpeldēja arī jautājums, kas notiktu, ja Hitlers uzbruktu Krievijai caur Baltijas valstīm. Tā jautādami, krievi gribēja no rietumu sabiedrotiem iegūt sev tiesības vienā vai otrā veidā kontrolēt Baltijas valstu politiku. Ar to arī Baltija nonāca Otrā pasaules kaŗa priekšvakarā konfliktu katalogā.

Krievi vēlējās diskutēt arī par iespējamu t.s. indirekto uzbrukumu Baltijas valstīm. Ar to domāja toreiz praktizēto nacistu metodi panākt kādā zemē politisku pārmaiņu no iekšienes, kas pēc tam ietekmētu arī ārpolītiku. Lai ātrāk sasniegtu rezultātus, antantes valstis vairākos svarīgos jautājumos piekāpās krievu prasību priekšā. Cik tālu piekāpšanās gājusi Baltijas valstu jautājumā, par to vēsturnieki vēl arvien diskutē. Atbildi atrast nav viegli, jo tieši jautājumā par netiešo agresiju sarunas palika nenobeigtas, un sarunu partneŗi pārgāja uz militāriem jautājumiem. Šīs recenzijas autors domā, ka Baltijas valstu neatkarība toreiz netika upurēta, kaut gan Anglijā, un it īpaši Francijā, bija iespaidīgas balsis, kas sacīja, ka no tā nav jāvairās, ka vienošanās ar krieviem ir svarīgāka.

Ir interesanti lasīt Hillgrubera piezīmi. Viņš atsaucas uz vācu vēsturniekiem H. fon Rimšu un H. Rotfelsu un raksta: Pretēji viņiem, B. Meisners... turas pie savas 1952. gadā izteiktās tezes, gan modificētā formā, ka rietumvalstis 1939. g. sarunās ar Pad. savienību ir piekritušas dot tai vismaz priekšrokas stāvokli (Vormachtsstellung) pret Baltijas valstīm.

Kad Maskavā vēl arvien turpinājās militārās sarunas ar rietumiem, pasauli 1939. g. 23. augustā pārsteidza ziņa, ka Pad. savienība vienojusies ar Hitlera Vāciju un paraksta dokumentu, kas pazīstams ar nosaukumu Hitlera un Staļina pakts. Rietumu delegācijas devās mājās pievīltas.

Atsakoties no morāliskiem vērtējumiem un apsveŗot ar aukstu prātu, nav šaubu, ka Staļinam pakts ar Hitleru likās izdevīgāks nekā līgums ar antantes valstīm. Kamēr rietumi negribēja maksāt tikpat kā neko, Hitlers devīgi apsolīja lielu daļu no territorijas, kas Versaļas laikā tika saukta par „sanitāro kordonu". Un, saka Hillgrubers, Staļins būtu varējis dabūt vēl vairāk, ja vien iedomātos prasīt. Ribentropam dotajās pilnvarās, kā tagad atklājies, bijis teikts, ka Krievijas interešu joslā var ietilpināt arī Dienvidaustrumeiropu un Konstantinopoli. To visu Staļins varēja dabūt, apsolot draudzīgu neitrālitāti tai laikā, kad Vācija reālizēs savus plānus. Turpretim savienība ar antantes valstīm drīz vien varēja novest Krieviju kaŗā ar Vāciju.

Tā aprēķins varēja izskatīties paviršam novērotājam. Bet Hillgrubers ieved nolīdzinājumā vēl citus elementus. Viņš domā, ka Staļinam izšķirīgais tomēr nebija territoriālie ieguvumi, bet vēlēšanās ievirzīt visu attīstību noteiktā gultnē. Kādā? Jau 1925. gadā Staļins kādā runā iezīmējis taktiku, ko viņam radās izdevība reālizēt 1939. gadā. Viņš toreiz runāja par nepieciešamību stiprināt krievu bruņotos spēkus gadījumam, „ja izceltos sarežģījumi mums tuvumā esošās zemēs". Tas tomēr nenozīmējot, ka mums tādā gadījumā katrā ziņā aktīvi jāuzstājas. Ja sāktos kaŗš, mēs nevarēsim bezdarbīgi noskatīties, mums būs jāiejaucas, bet mēs to darīsim kā pēdējie, lai liktu savu izšķirīgo spēku svaru kausos tad, kad tam būs noteicēja nozīme. Kaŗš katrā ziņā neizcelsies rīt vai parīt, bet, ļoti iespējams pēc dažiem gadiem.

Šī izteiktā doma — ļaut, lai kapitālistiskās valstis vispirms kaŗā noasiņo, lai pēc tam padomju zeme varētu teikt izšķirīgu vārdu, pēc Hillgrubera ieskata bijusi noteicēja padomju rīcībai 1939. gadā. Vienošanās ar antantes valstīm bijusi nepiemērota, jo tad kaŗa vispār nebūtu vai arī, ja Hitlers tomēr uzbruktu, tas trāpītu vissmagāk Krieviju. Turpretim kaŗš starp Vāciju un rietumvalstīm, jādomā, ilgtu gadiem un izsmeltu spēkus abām pusēm. Staļins augstu vērtēja Hitlera spēku, bet lielu nozīmi viņš piedēvēja arī franču armijai un angļu flotei. Garā viņš redzēja atkārtojamies Pirmā pasaules kaŗa situāciju, kur pretinieki noasiņo nežēlīgās poziciju cīņās un aizmugurē valda bads un nemiers, tikai ar to starpību, ka Krievija stāvētu malā neskarta un nogaidītu savu laiku.

Staļins ticēja, ka Hitlers nolīgto līgumu turēs, jo citādi viņam iespējams kaŗš divās frontēs.

(Turpinājums sekos)

°) A. Hillgruber, K. Hildebrand „Kalkul zwischen Macht un Ideologie". Der Hitler-Stalin-Pakt: Parallelen bis heute? Edition Interform, Zurich, 198.

Latvijas bende

Vēsturnieki uzskata par lielākiem padomju slepkavām bez paša Staļina čekas priekšniekus Dzeržinski, Jagodu, Ježovu un Beriju. Bet bija vēl viens, kas dažreiz pat tos pārspēja, ilgus gadus būdams apsūdzības prokurors bēdīgi slavenajās Staļina laiku prāvās. Atstājis viņš ir savas asiņainās pēdas arī Latvijas vēsturē. Runa ir par Andreju Višinski, kuŗa simtgadi noteikti pieminēs padomju prese.

Viņš cēlies no poļu muižnieku ģimenes, un tēvs nodarbojās ar pavisam nemuižniecisku darbu — bija aptiekars. Dēls pabeidza Kiejevas universitātes juridisko fakultāti, bet jau studiju gados saistījās ar sociāldemokratiem, nevis ar boļševikiem—ļeņinistiem, bet ar viņu pretiniekiem — maziniekiem (menševikiem). Ar tiem viņš palika līdz 1920. g. Pie boļševikiem Višinskis pārgāja trīs gadus pēc oktobŗa apvērsuma. Liekas, Višinskis bija vienīgais, kas, tik ilgi palikdams menševiku rindās, nav cietis Staļina laikos. Gluži otrādi, kad bijušie viņa partijas biedri tūkstošiem bija apšauti vai cieta cietumos un Gulagā, Višinskis kāpa kalnā, ieņemdams arvien atbildīgākus amatus Staļina administrācijā.

Bez kādas žēlastības notiesādams uz nāvi visus, ar ko bija saistīts līdz 1920. g., Višinskis iekaŗoja padomju diktātora uzticību.

Divdesmito gadu sākumā viņš ir centrālkomitejas atbildīgais darbinieks, tad Maskavas universitātes rektors, atbildīgs darbinieks tieslietu komisariātā, beidzot Augstākās tiesas prokurors. Veicot savu misiju Latvijā 1940. g., viņam bija jāparāda ne vien bendes, bet arī politisko izrāžu režisora spējas. No 1941. g. viņš ir ārlietu ministra vietnieks un vēlāk PSRS pārstāvis Apvienotajās Nācijās. Šajā amatā būdams, viņš mira Ņujorkā 1954. g. novembrī.

Padomju lielajā enciklopēdijā rakstīts par dažām Višinska „juridiskām kļūdām un sociālistiskās likumības neievērošanas gadījumiem".

Kas tās par „kļūdām"?

Vēl 1928. gadā viņš parādīja sevi par „vērtīgu" cilvēku, uzstādamies valsts apsūdzētāja lomā Šachtu prāvā — falsificētā tiesas prāvā pret vadītājiem rūpniecības inženieŗiem un saimnieciskiem speciālistiem, kuŗus apsūdzēja kaitniecībā.

Sekoja trīsdesmito gadu prāvas. Višinska kā prokurora augstākais sasniegums bija trīs tiesas prāvas, kuŗās Staļins likvidēja savus eventuālos sāncenšus, vecos boļševikus — Ļeņina politisko gvardi. Viņš veiksmīgi tika galā ar uzdevumu teātrāli panākt Ļeņina favorītu — Rikova, Kameņeva, Zinovjeva, Pjatakova un daudzu citu iznīcināšanu.

Pēc Višinska radītā parauga notika tiesas prāvas daudzās padomju republikās un pilsētās. Tieši Višinskis izstrādāja teoriju, ka galvenais pierādījums ir vainīgā atzīšanās, tādējādi no teorētiski juridiskās puses pamatodams praksē plaši izplatītās zvērīgās spīdzināšanas.

Prāvas notika Maskavā Savienības nama Oktobŗa zālē. Tās bija tik labi sagatavotas un izmēģinātas, ka tam, kas notika un ko bija spiesti runāt apsūdzētie, noticēja daudzi ārzemju novērotāji. (Varbūt noticēja tādēļ, ka gribēja noticēt, jo, kaut arī rūpīgi sagatavotas, notika pārāk daudz neticamas un absurdas apsūdzības, īpaši komūnistu redzamākā teorētiķa Buharina prāvā, kā arī apsūdzēto epizodiski mēģinājumi pretoties prokurora spiedienam; tas varēja pavedināt uz domām par iepriekšējās izmeklēšanas varmācībām). Dažreiz apsūdzētos solīja apžēlot, ja viņi atzīsies „noziegumos", citreiz — draudēja izrēķināties ar ģimenēm. Protams, visi solījumi bija melīgi: visus iznīcināja.

Višinskis bija un palika bende arī kā diplomāts. Šajā laukā savus pirmos soļus viņš izmēģināja Latvijā. Daudzi dokumenti pašreiz nav pieejami objektīviem pētniekiem, bet domāju, nekļūdīšos, teikdams, ka tieši viņa ieteikumi bija galvenie, deportējot Kārli Ulmani uz Padomju savienību un vēl pirms formālās Latvijas aneksijas Ata Ķeniņa, Jāņa Baloža, Hugo Celmiņa apcietināšana un izsūtīšana.

Kā diplomāts Apvienotajās Nācijās Višinskis visādi mēģināja attaisnot agresīvo padomju politiku (tieši Korejas kaŗa laikā), kā arī centās graut šīs organizācijas darbību un sēt naidu pasaules tautu starpā. Viņš darīja to, ko pieaugušās komūnistu aģentūras aktīvitātes un pārējo vienaldzības dēļ dara tagadējie padomju diplomāti.

Viktors Kalniņš

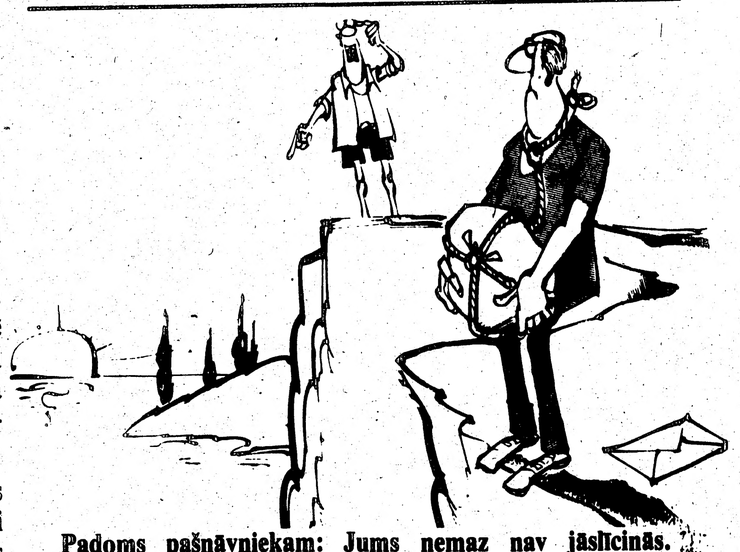

Padoms pašnāvniekam: Jums nemaz nav jāšļicinās. Iedzeriet glāzi piesārņotā ūdens, un būsit beigts uz galvošanu! (Amerikāņu humors.)

(15. turpinājums)

Kad Kalums to Stefānijai atgādināja, viņa tikai raustīja plecus. ,,Ak tagad tev ir gan interese par mani, bet visus šos gadus pat vēstuli nebiji atrakstījis. Vismaz būtu painteresējies par savu bērnu,'' viņa pārmeta.

,,Kur tu dabūji to nēģerēnu?'' Kalums strupi noprasīja.

,,Kā sieviete vispār iegūst bērnus!'' Stefānija jautri izsaucās.

,,Bet no nēģera?''...

,,So what?'' Stefānija lietoja šejieniešu iemīļoto teicienu.

,,Tā, tik vienkārši! So what, melns vai balts?'' Kalums neslēpa sašutumu.

,,Ja krāpj vīru, vai nav vienalga, ar ko? Man nav aizspriedumu pret melno rasi,'' Stefānija likās pārsteigta par šādu jautājumu. ,,Pirmo reizi es piekrāpu Žirbinski ar tevi.''...

,,Tu pati vēlējies viņam dāvināt kāroto dēlu un ievilki mani šinī dēkā. Es tev tikai palīdzēju Žirbinski iepriecināt. Tu to man lūdzi. Atminies mūsu sarunu mākslinieka Pēteŗa Ceriņa gleznu izstādē.''

,,Bet man piedzima meita... Tagad Žirbinskim ir arī dēls.''

,,Nožēlojamā ciniķe!'' Kalums iešņācās un pagrieza muguru. Viņš lieliem soļiem devās uz Žirbinska mājas dārza izeju.

Stefānija brīdi palika samulsusi stāvot kā nerātna meitene, kas attapusies, ka izdarījusi ko nelabu. Viņa padzinās Kalumam pakaļ.

,,Pagaidi! Neej, es tev visu izstāstīšu,'' viņa teica, novilkdama Kalumu sev līdzās uz sola, kur Žirbinskis pēc savām dienas gaitām vienmēr mīlēja atpūsties un pārlapot avīzi.

,,Žirbinskis mazajai Alvīnītei bija labs tēvs,'' Stefānija iesāka savu stāstu. ,,Viņš pirmo gan labprāt būtu vēlējies zēnu, kas nestu tālāk viņa slavenās poļu ģimenes vārdu un reiz saņemtu atstāto mantojumu, bet dēlu nesagaidīja. Kā tu jau zini, mana māte bija poliete, no Polijas iecelojusi laukstrādniece, bet tēvs — viņas darba devējs, turīgs Zemgales lauksaimnieks. Ja mūsu laulības dzīve nebija svētīta bērniem, Žirbinskis vainoja mani, jo vērtīgajām poļu asinīm man esot piejauktas mazvērtīgas latviešu asinis, lai gan mūsu ģimenes ārsts, abus izmeklējot, atzina Žirbinska vainu, viņam to neizpaužot. Tāpēc mana nākošā bērna tēvs man bija jāuzmeklē pašai. Tā radās mūsu dēka,'' Stefānija satvēra Kaluma roku un turpināja:

,,Pēc mūsu Alvīnītes piedzimšanas Žirbinskis vēl joprojām gaidīja dēlu. Izcietu daudz pārmetumu to pašu jaukto asiņu dēļ. Tad viņš pēkšņi pārmainījās un kļuva pret mani sevišķi labs. Tas noskaidrojās, kad Žirbinskis man kādu dienu izteica gluži neparastu jautājumu: vai man nebūtu iebildumu, ja viņš iegūtu sev dēlu no kādas citas sievietes un es to apliecinātu ar savu parakstu? Sākumā likās, ka viņš jokojas, bet tad pavisam nopietni apgalvoja, ka uzmeklējis kādu žīdu ārstu, kas arī iecelojis no Polijas, kuŗam varot uzticēties, jo abi esot no vienas zemes, un kas šādu iespēju ieteicis, ja vien es tam piekristu un ar savu parakstu to apliecinātu. Biju tiešām ļoti uztraukusies, bet es jau pati arī nebiju labāka, Žirbinskis to tikai nezināja. Apliecinājumu parakstīju.

,,Kad Žirbinskis prasījis ārstam, vai atradīsies kāda sieviete, kas viņa bērnu vēlēsies laist pasaulē un vēlāk to atdot, ārsts paskaidrojis, ka daudzi bezbērnu pāŗi tādā veidā kļuvuši laimīgi — Francijā, Vācijā, Meksikā, Grieķijā un citur. Ārsts arī paskaidrojis, ka bērna iegūšana šādā ceļā izmaksājot tikai desmit tūkstoš dolaru, bet kopā ar ārsta pakalpojumiem nedaudz pārsniegtu divdesmit tūkstošus. Žirbinskis bijis ar mieru šo summu maksāt. Kādu laiku viņš staigāja, priecīgi svilpodams kadriļu, bet tad pēkšņi apklusa,'' Stefānija stāstīja.

,,Izrādījās, ka Niks gatavojies medus mēnesim un laimīgajam ceļojumam, bet tad ārsts pateicis, ka lietošot homo inseminăciju, un viņa klients varēšot ietaupīt vismaz savus pāris tūkstoš dolaru, ko būtu nolēmis kāzu ceļojumam. — Ģenētiski jūs būsit īstais tēvs, šinī gadījumā nebūs nekādu šaubu, — ārsts vēl paskaidrojis. Taču gadījusies kļūda, jo inseminācijā samainīts vai nu tēvs, vai māte, no kuŗiem viens bija nēģeris. Tā radās mūsu ģimenē tas melnais zēns,'' Stefānija nobeidza savu neparasto stāstu.

,,Un kā jutās Žirbinskis, kad piedzima melnais zēns?'' Kalums interesējās.

,,Viņš bija pārliecināts, ka samainītas mātes un ka tēvs ir viņš. Bez tam nēģeriete viņa dzīvē nekad neesot gadījusies. Par to priecājās! Tas man bija gandarījums, jo patiesībā Žirbinskis laulību nebija pārkāpis. Nēģerēns bija gluži svešu vecāku bērns. Tikpat labi to varēja arī adoptēt, bet Nikam palika tēva illūzija,'' Stefānija skumji pasmaidīja.

13

Linards pēdējā laikā bija kļuvis arvien klusāks. Viņš izturējās kā nelaimīgi iemīlējies, un ar savām domām kavējās kaut kur citur. Viņš vairs nebija šeit. Tas bija tikai Linarda attēls, kas palaikam sēdēja pie sava darba galda un rakstīja spredikus vai kārtoja savas universitātes lekciju piezīmes, gatavojoties ārsta karjērai. Viņu kaut kas smagi nospieda. Vai tā bija lielā darba nasta, kuŗu viņš vēl bija palielinājis ar savām studijām, vai kāda garīga trauma, kas sevi vienmēr atgādināja un sāpēja?

Kalums atklāja, ka Linards sācis slepeni lietot arī alkoholu, no kuŗa sava amata laikā bija vairījies. Plauktā aiz grāmatām un svētrunu uzmetumu kladēm viņš nejauši atrada kādu aizsāktu pudeli ar krietnu kritumu. Saldumu kastes uz mācītāja galda sen vairs neredzēja. Linards vairs nevēlējās bojāt zobus. Varbūt viņš lietoja vēl kādus stiprākus stimulētājus, jo katru dienu satiekoties ar citiem medicīnas studentiem un jau gataviem mediķiem, varēja rasties iespēja legālā ceļā iegūt dažādas nervu indes. Kā pēdējā kursa medicīnas students Linards labi pārzināja šīs indes un zināja mēru, lai lietotu tās ar sātu. Taču šis mērs vecajiem narkotiķiem kļūst arvien lielāks. Bet varbūt Linards tāds nemaz nebija? Kalums tomēr pamanīja viņa biežās garastāvokļa maiņas. Ja tās parādītu kādā uzzīmētā līknē, tad tā būtu izveidojusies ar asiem kāpumiem un kritumiem.

,,Es gaidu savu studiju beigas, kad varēšu kādā slimnīcā nostrādāt interna gadu un uzsākt ārsta privātpraksi,'' Linards ieminējās.

,,Tev ir cienījams amats, tu vari darboties pašu cilvēku vidē, tev ir labākie dzīves brieduma gadi,'' Kalums mēģināja viņu pārliecināt.

,,Es nezinu, varbūt tev taisnība,'' Linards nopūtās. ,,Varbūt citu tas apmierinātu. Es nespēju būt arī mācītājs, kad savu amattērpu noģērbju. Man taču drīkst būt arī sava privātā dzīve, atšķirīga no ieņemamā amata. Vai tas tik nesaprotami?''

,,Es domāju, ka arī mācītājam ir tādas pašas tiesības uz savas dzīves privāto daļu kā ikvienam citam. Ja tu pats no tās atsakies, tā ir tava brīvā izšķiršanās,'' Kalums sprieda.

,,Skolotājs ir skolotājs un audzinātājs arī tad, kad viņš no klases izgājis. Uz viņu visu laiku raugās ne tikai bērnu un jauniešu acis, bet arī to vecāki. Vēl vairāk tas ir mācītāja darbā, kur uz viņu skatās visa draudze, visa sabiedrība, kuŗā viņš darbojas.''

,,Vai ārsta amatā tu būsi brīvāks?'' Kalums jautāja.

,,Ārsts, ja vēlies piemēra, varētu skriet puspliks un kopt veselību, staigāt pa bērnu vasaras nometni augu dienu īsās biksītēs, nospalvotām krūtīm un lieliem, dejot zaļumballēs kaut vai rokenrolu, smaržot pēc Sīgrama vai Volfšmita.

(turpinājums sekos)

7. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā no 1. līdz 5. jūlijam Toronto

tiksimies

ar :

Arvīdu Purvu

Daci Štauveri-Aperāni

Ingrīdu Vīksnu

Melitu Mičuli

Alfrēdu Štrombergu

Gunāru Vērnieku

* * *

Arvīds Melliņš

Ingrīdai

Dziļi zemē meklē zeltu.
Bet nupat,
tikai nupat
manā klēpī iekrita bagātība:
man pieder nu
pašai sava saule
ar acu spoguļiem,
kas dienai atveŗ durvis.

Man pieder zelta trauks,
no kuŗa dzeŗu,
no kuŗa laimi dzeŗu
un šodiena
un rītdiena
man ziedu pumpuros
plaukst!

Man klēpī iekrita
brīnuma smarža,
un manus krastus
sveic sudraba ausma.

Neviens to nezina,
bet tomēr tā ir.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Noslēpu savu augumu egles tumšzaļā ēnā. Mani neviens nepamanīja. Bet es varēju redzēt nasko un priecīgo kustību kluba gaiteņos. Vienā no tiem sienu greznoja lielā izmērā gleznots Viljama portrets. Tas tur bija novietots svētku pārsteigumam, un neviens par to neko iepriekš nebija zinājis. Jā gan. Viņš šādu atzinību bija pelnījis: ozolu pakalnes iekārtojums, skaistums un pievilcība bija vecā dakteŗa izdomas meistardarbs.

Bet tanī pašā mirklī viņš bija piemirsis solījumus cilvēkiem. Un svētku naktī tas smeldza ar dziļas rētas sāpi.

Mājās pletās miers. Kad pārnācu, veltīgi mani izgaidījušies, visi saldi gulēja. Necentos nevienu modināt, bet mazo aploksnīti ar pēdējo Viljama izmaksāto algu noglabāju atvilktnē.

Mazajā eglītē bija izdzisušas četras dzīvas svecītes ar baltiem pilieniem brūnajā aptverī.

Torņa iela Rīgā bija pretīga, kaut nekad tajā nenācās iegriezties. Tur bija tādas kā milzīgas liellaivas, zem kuŗām pabēguši ļaudis, lai izslaistītos no darba vai arī tādu negribīgi sameklētu. Ne jau ilgākam laikam, bet tauriņa mūžam. Druscin pastrādāja, tad atkal lūdzās pabalsta maizi, jo dziļākā pārliecība nebija tā, lai nodrošinātu kaut ko ilgākam laikam. Vai gan nav patīkamāk ar patukšu vēderu paslaistīties pa laivas apakšu, neko nedarot, nekā iejūgties ilgstošā darbā? Ar tādu dzīves apziņu bija daudzi, un laika tecējumā šie parazīti pieauga — ar vērmeļu rūgtumu tajos, kas darbu uzskatīja par dzīves stūŗakmeni.

Kur gan nebija šādas Torņa ielas — ar neapmierinātiem, negribīgiem darba meklētājiem? Ja vien varēja saņemt pietiekamu devu dienišķai iztikai, arī citur ļaudis daudz netaujāja pēc darba, un viņu prasības bija vismazākās. Tikai tādēļ, ka paši izvairījās no ilgstošas nodarbošanās un necentās kaut ko vairāk atļauties dzīves ērtībām. Dzīvotāji no rokas mutē.

Bet es tā nevarēju: man tas derdzās līdz pašapziņas sīkākai šķipsnai.

Svešais plašums kā draudīgs posta tuksnesis katram, kas tajā nebija dzimis. Šaudīgā, svārstīgā dzīve sita vilni — vienu augstāku par otru, pārbaudot cilvēka sīkstumu un izturību.

Man vēl atlika svešā Torņa iela. Pret paša gribu. Bet apstākļi to izvirzīja par pagaidu bruņām.

Tā bija pelēka, trokšņaina ēka. Likās, te nekad nebija miera. Cilvēki kā skudras ložņāja no vienas telpas otrā, taujādami darbu vai visnepiecie šamāko atbalstu ikdienai. Pēdējo bija visvairāk: vai tad nebija patīkamāk noteiktās reizēs ierasties pēc pabalsta nekā pilnu laiku nostrādāt piedāvātā nepiemērotā darbā? Šai grupā bija daudz prātvēderu, kas savos aprēķinos gāja vēl soli tālāk: mācīja citus un paši to darīja. Pieņēma īslaicīgu darbu un pēc tā izbeigšanas atkal atkrita nīcējos. Viņi bija noskaidrojuši, ka tādā kārtā tie parādījuši labu gribu, vai uz īsu laiku, un tiem nīkšana Torņa ielas istabās, sētā vai telpu trepēs nodrošināta turpmākam laikam.

Man šī nīkuļošanas citadele cirtās nervos. Es izvēlējos citu ceļu: varbūt palaimēsies, kaut ik solī līdzi turējās Maiks ar Viljamu. Bet visi jau nav vienādi — sevi mierināju, lūkodams uzpūst cerības dzirksteli.

(turpinājums sekos)

Latviešu Kaŗa Invalidu apvienības Kanadā jaunā valde: pirmā rindā no kreisās: priekš. v. V. Zikmanis, dāmu kom. priekšn. H. Bulova, bij. apv. priekšn. J. Grīnvalds, apvienības priekšn. G. Krustiņš, dāmu kom. priekšn. palīdze E. Ozoliņa un valdes loc. A. Eglītis. Otrā rindā — valdes loc. E. Ozoliņš, M. Bulovs, rev. kom. loc. V. Krūgers, E. Svīte, K. Blumbergs un valdes loc. A. Grunte. Foto V. Plampe.

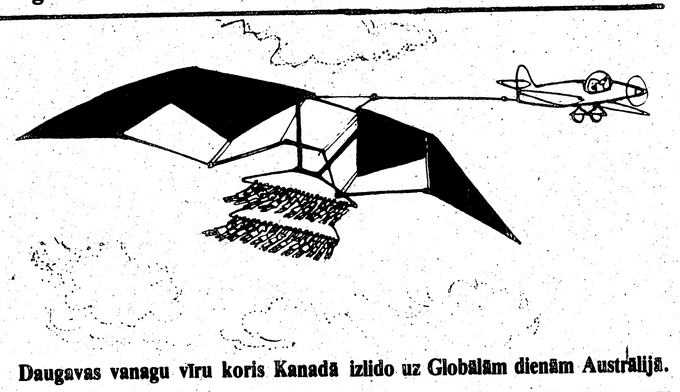

Daugavas vanagu vīru koris Kanadā izlido uz Globālām dienām Austrālijā.

10. ANGLIJAS LATVIEŠU DZIESMU DIENAS LESTERĀ

no 1981. g. 23. līdz 26. jūlijam.

NORISE

Ceturtdien, 23. jūlijā,

pl. 20 teātŗa izrāde — H. Gulbja ,,Kamīnā klusu dzied vējš''. YMCA teātrī, East Street. Ieeja: £2.50 (£2.00).

Piektdien, 24. jūlijā,

pl. 15. Anglijas latviešu mākslinieku un daiļamatnieku kopas izstādes atklāšana YMCA mājā, East Street (General Purpose Room 1). Ieeja pret ziedojumiem. Atvērta piektdien no plkst. 15.—22., sestdien no 10.—18. un svētdien no 10.—15.; pl. 16. teātŗa izrāde — H. Gulbja ,,Kamīnā klusu dzied vējš'' YMCA teātrī. Ieeja: zālē un balkonā — £4.00, £3.00 (£2.00); pl. 20. jaunatnes koncerts YMCA teātrī. Ieeja: zālē un balkonā — £3.00 (£2.00), £2.00 (£1.00). Bērniem un skolniekiem līdz pilniem 16 gadiem ieeja brīva.

Sestdien, 25. jūlijā,

pl. 10.30 latviešu deju uzvedums De Montfort aulā. Ieeja: zālē un balkonā — £3.00 (£1.50). Bērniem un skolniekiem līdz pilniem 16 gadiem ieeja brīva. Pl. 14 rakstnieku pēcpusdiena YMCA teātrī. Ieeja: zālē un balkonā — £2.00 (£1.50). Pl. 16.30 latviešu mūzikas koncerts De Montfort aulā. Ieeja: zālē un balkonā — £5.00, £4.00 (£3.00), £3.00 (£2.00). Pl. 20. dziesmu dienu balle De Montfort aulā. Ieeja: £3.00.

Svētdien, 26. jūlijā,

pl. 10. teātŗa izrāde — H. Gulbja ,,Kamīnā klusu dzied vējš'' YMCA teātrī. Ieeja: zālē un balkonā — £4.00, £3.00 (£2.00). Pl. 14. apvienotais dievkalpojums St. James the Grouter baznīcā; pl. 16. kopkoŗa koncerts De Montfort aulā. Ieeja: zālē un balkonā — £6.00, £4.50 (£3.00), £3.00 (£2.00). Pl. 20. noslēguma balle universitātē. Ieeja: £1.50.

Sākot ar 1981. g. 31. martu biļetes pieprasāmas Astrīdei Balodei, 126 Lytton Road, Leicester LE2 3BX, atsūtot apmaksātu, sev adresētu aploksni. Čeki un naudas pārvedumi rakstāmi Latvian Song Festival in Great Britain Committee.

Rīcības komiteja

DŪNU SEGAS

Pērciet tieši no rūpnīcas dūnu segas, gultas, spilvenus un palagus. Spilvenu pārvalki. Labo, pārveido, gatavo pēc mēra.

MASTER DOWN PRODUCTS

Marta izpārdošana

Dūnu segām, spilveniem un palagiem — 10 līdz 30 proc. atlaide.

Atvērts: darbdienās no pl. 10 — 6, ceturtdienās no 10 — 9, sestdienās no 10 — 4.

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview, Ont. (dienvidos no Finch). Tel. (416) 638-2255.

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

TRĪSREIZTRĪS JŪS GAIDA!

Gaŗezerā no 16.—23. augustam.

Pieteikšanās līdz 15. maijam un informācija:

Dr. Arnolds Ruperts
2141 Brunsink N.E.
Grand Rapids, Mi. 49503
Tel.: (616) 456-8023

Jauno latviešu komponistu konkurss

7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja izsludinājusi dziesmu konkursu latviešu komponistiem brīvajā pasaulē, kas dzimuši 1946. gadā vai arī jaunāki.

1.) TEMATI UN GODALGAS:

a) Koŗa dziesmai sieviešu, vīru vai jauktam korim: 1. godalga 300 dol. (Kanadas), 2. godalga 200 dol.

Dziesma var būt: a capella korim, ar klavieŗu, ērģeļu vai kokļu pavadījumu, tautas dziesmu apdare, oriģināldziesma ar latviešu autoru vai dainu tekstu.

b) Solo dziesmai: 1. godalga 300 dol. (Kanadas), 2. godalga 200 dol.

Dziesma var būt: ar klavieŗu, ērģeļu vai kokles pavadījumu, tautas dziesma, oriģināldziesma ar latviešu autora vai dainu tekstu.

2.) Kompozicijas iesūtāmas ne vēlāk kā ar 1981. gada 15. aprīļa gaisa pasta zīmogu apzīmogotā sūtījumā rīcības komitejas konkursa daļai:

Latvian music contest
c/o Mrs. I. Bulmane
23 Markland Drive
Etobicoke, Ontario
M9C 1M8
Canada

Kompozicijas apzīmējamas ar moto. Tas pats moto rakstāms arī uz kompozicijām pievienotās slēgtās aploksnes, kuŗā jāievieto autora vārds, uzvārds, dzimšanas gads un adrese.

3.) Viena autora iesūtīto dziesmu skaits nav ierobežots, bet iesūtītiem darbiem jābūt līdz šim nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.

4.) Žūrijas komisijā darbosies pazīstami latviešu komponisti ar prof. T. Ķeniņu kā komisijas priekšsēdi. Žūrijas komisija tiesīga godalgas sadalīt pēc saviem ieskatiem attiecīgas katēgorijas līdzekļu robežās. Vienai sacensības grupai paredzētā summa nav izmantojama citai grupai. Žūrijas komisijas lēmumi ir galīgi un negrozāmi.

5.) Godalgoto un ieteikto darbu pirmatskaņošanas un pirmpublicēšanas tiesības pieder dziesmu svētku rīcības komitejai.

Šogad pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas vairogu saņēma korp. Selonijas sen. Guntis Sukse. Saņemot vairogu no Toronto korporāciju kopas seniora V. Pētersona, G. Sukse uzsvēra, ka tas ir simbolisks pagodinājums korporācijai Selonijai par 100 gadu uzticīgu kalpošanu savai tautai un tēvzemei. Foto V. Plampe.

Sekot ...

(nobeigums no 2. lp.)

saimnieciskās sankcijas pret Padomju savienību, visu kultūras sakaru izbeigšanu. Tāpat ALA aicina rīkot attiecīgas demonstrācijas. Būsim gatavi cīņai pret brīvības apspiedējiem!

MUMS JĀBŪT GATAVIEM ĀTRI RĪKOTIES :

- Invāzijas gadījumā tūlīt organizēt telegrammu un vēstuļu akciju pie ASV valdības, prezidenta, lai tie spertu visstingrākos soļus pret Pad. savienību.
- Ilgstošu brīvības cīņu gadījumā aicināt tautiešus rakstīt uz Latviju par brīvu arodbiedrību kustību iespējamību. Latvijā ir jau zināma interese, un tā mums ir jāveicina.
- Rakstīt vēstules laikrakstos, uzsverot to, ka arī Latvijā strādniekiem nav brīvības.

Ārpus šiem jautājumiem par Poliju, mums ir aktīvi jāturpina vākt materiālus par cilvēku tiesību pārkāpumiem Baltijas valstīs. Drīz sanāks Apvienoto Nāciju Cilvēku tiesību komisija Ženēvā, kur mums būs nepieciešami jauni un iespaidīgi materiāli (notikumi pēdējos gados). Visi materiāli sūtāmi uz ALA biroju."

WHITE elna

Piedāvājam augstākās kvalitātes šujammašīnas un putekļu sūcējus. Izdarām labojumus un pārdodam papildus piederumus. Uzasinām šķēres, nažus un šuvēju šķēres (pinkings shears). White-Elna Sewing Centre, 2235 Bloor St. West — Tel. (416) 766-2740.

Izīrējamas 2 istabas un virtuve klusā mājā vienai personai. Atsevišķa ieeja un auto novietošana. Tel.: 461-4069.

Bez piecām..

(Turpinājums no 1. lp.)

Pēdējo notikumu attīstība Polijā liecina, ka politiskais likteņa pulkstenis patiesi jau rāda tikai piecas minūtes pirms liktenīgās divpadsmitās stundas. Polijas kompartijai pagājušā nedēļā sev par lielu pārsteigumu bija jākonstatē, ka piektdienas četru stundu ilgajā simboliskajā protesta streikā, kas paralizēja visu valsti, kopā ar Solidāritāes arodbiedrības biedriem piedalījās arī daudzi pašas komūnistu partijas biedri. Samulsums bija tik liels, ka paklīda valodas par visa politbiroja demisiju, un neapšaubāmi uz spēles atrodas kā tagadējā valdības galva Jaruzeļska, tā arī kompartijas vadoņa Kanias tālākais liktenis, pie tam jāievēro, ka abi šie komūnistu funkcionāri pieder pie tā dēvētā mērenā politbiroja spārna, kas būtu ar mieru panākt stāvokļa izkārtojumu kompromisa sarunu veidā.

Sarkanās imperijas cars Leonīds Brežņevs ļoti labi apzinās, ka Valesas arodbiedrības prasības jau sen pārsniedz strādnieku stāvokļa uzlabošanu vien. Solidāritāte ir nedaudzos mēnešos izveidojusies par politisku faktoru, aiz kuŗa stāv visas poļu tautas vairākums.

Izvestijas asie uzbrukumi ,,noziedzīgiem pretsociālisma elementiem" Solidāritātes rindās tikai liecina par Maskavas nevarīgām dusmām. No otras puses, Solidāritātes triumfs nozīmētu komūnistu uzspiestās diktatūras galu stratēģiski svarīgajā Sarkanās imperijas perifērijā. To Kremlis nevar atļauties, jo tie būtu reizē arī bēŗu zvani visai komūnisma ideoloģijai.

Kādēļ gan Kremlis, tāpat kā Ungārijā un Čechoslovakijā, vēl neliek svaru kausos savu vareno militāro mašīnēriju un neokupē Poliju?

Pasaule jau ir piemirsusi, cik smagu morālu triecienu Pad. savienība piedzīvoja tā dēvētajā Ziemas kaŗā Somijā. Varonīgā somu saujiņa izmisīgā cīņā aizturēja austrumu ordas, un uzbrucējam bija jāsamaksā sava dēka ar lieliem asins upuŗiem.

Ir zināms, ka poļu tauta nemaz neizslēdz sarkanarmijas invāzijas iespēju. Tie paši poļu patrioti, kas Otrā pasaules kaŗa norisē tā dēvētās ,,Armija Krajova" rindās cīnījās pret Hitlera okupantiem, jau tagad esot paveikuši visus militāros priekšsoļus pretestībai pret varbūtējo iebrucēju. Runa ir par stratēģisko satiksmes ceļu, tiltu un noliktavu mīnēšanu. Dota pavēle krievu iebrukuma gadījumā sagrozīt visas ceļa zīmes un pilsētās novākt ielu uzrakstus. Reizē izstrādāts mobilizācijas plāns, kuŗā visiem ieroču spējīgiem vīriešiem būtu jādodas saņemt ieročus un municiju zināmās izdales vietās.

Pagājušā nedēļā sanākušā Eiropas saimniecisko lietpratēju konference konstatēja, ka Polijas pārtikas rezerves pietiekamas tikai 12 dienu patēriņam. Pieminētā konference piešķīrusi vairāku biljonu dolaru aizdevumu, bet Polijas pilsētās sācies iepirkšanās drudzis, kas līdzīgs tam, kas uzliesmoja Otrā pasaules kaŗa priekšvakarā.

Vatikānā pats pāvests Jānis Pauls pagājušā svētdienā no jauna brīdināja svešas varas neiejaukties Polijas iekšējās lietās. Viņš aizlūdza par Poliju un izteica cerību, ka katastrofu izdosies novērst. Tanī pašā laikā Varšavā Polijas katoļu baznīcas galva kardinālis Višinskis satikās ar turienes valdības un partijas funkcionāriem un norādīja, ka atrisinājums meklējams taisna kompromisa ceļā.

Valesas autoritāte tautā ir neapstrīdama, un viņš lielā piesardzībā negrib dot tiešu iemeslu Brežņevam samīdīt Poliju. Tāpat kā visi poļi, Valesa ir dziļi reliģiozs katolis, bet reizē arī patriots, kam savas tautas un valsts liktenis stāv pāri personiskām ambīcijām. Viņš nav augsti skolots politiķis, bet vēsturisko notikumu izvirzīts poļu tautas patiesais pārstāvis, kam varbūt Dievs uzticējis vienreizēju sūtību. Čeka varētu Valesu fiziski iznīcināt, bet viņa iededzināto kluso revolūciju, strādnieku sacelšanos pret komūnistu sludināto melīgo proletāriāta diktatūru apslāpēt vairs nav nevienas varas spēkos.

Piecas minūtes pirms divpadsmitiem Kremlis var histeriski saukt: ,,Polijai atlikušas tikai divas dienas izšķirties..! vai, varbūt, pat ,,Polijai atlikušas divas dienas dzīvot." Aiz šiem sarkanā fašisma saukļiem ir saskatāmas pāniskas bailes par turpmāko komūnistiskās sistēmas pastāvēšanu, jo tā sagrīļojusies pašos pamatos.

Vai tā nav likteņa ironija, ka draudu zobenu Polijā savā rokā satvēris vienkāršais strādnieks — Less Valesa? Viņa pusē ir taisnība un poļu tautas nacionālā pašapziņa. Paturēsim prātā, ka savu vareno roku svētībā pacēlis arī pasaules lielākā morālā autoritāte — pats pāvests Jānis Pauls. Divpadsmitā stunda Polijai var aiztaupīties. Kopā ar Latviju lai savās lūgšanās šajās liktenīgajās dienās pieminam mūsu likteņbiedrus — poļu tautu.

Aleksandrs Ķegumnieks

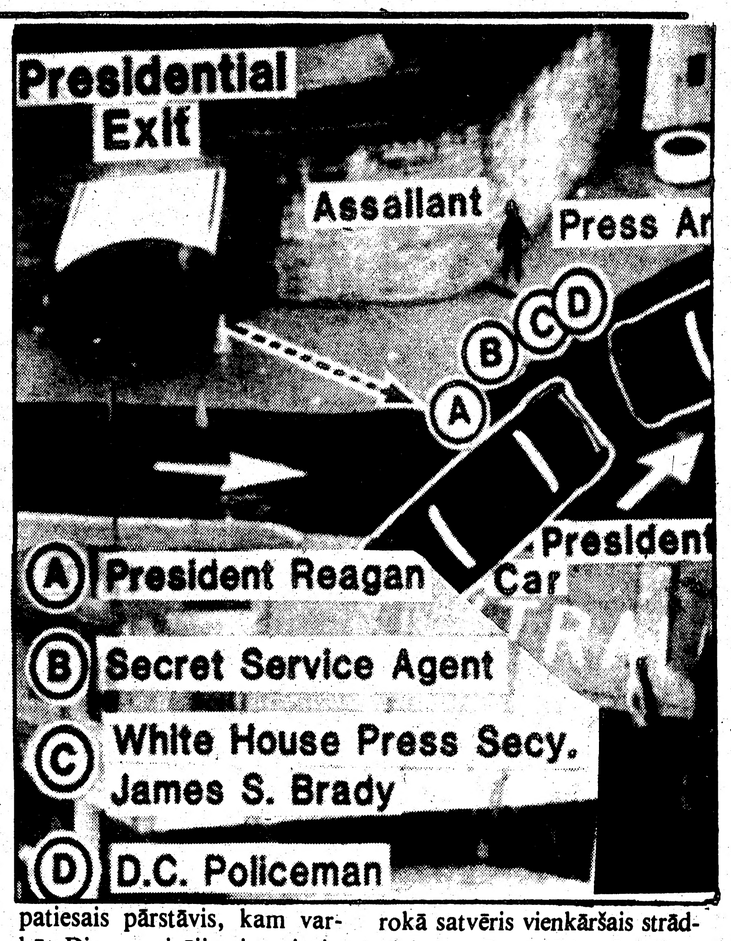

Apcietinātais Džons Hinklijs.

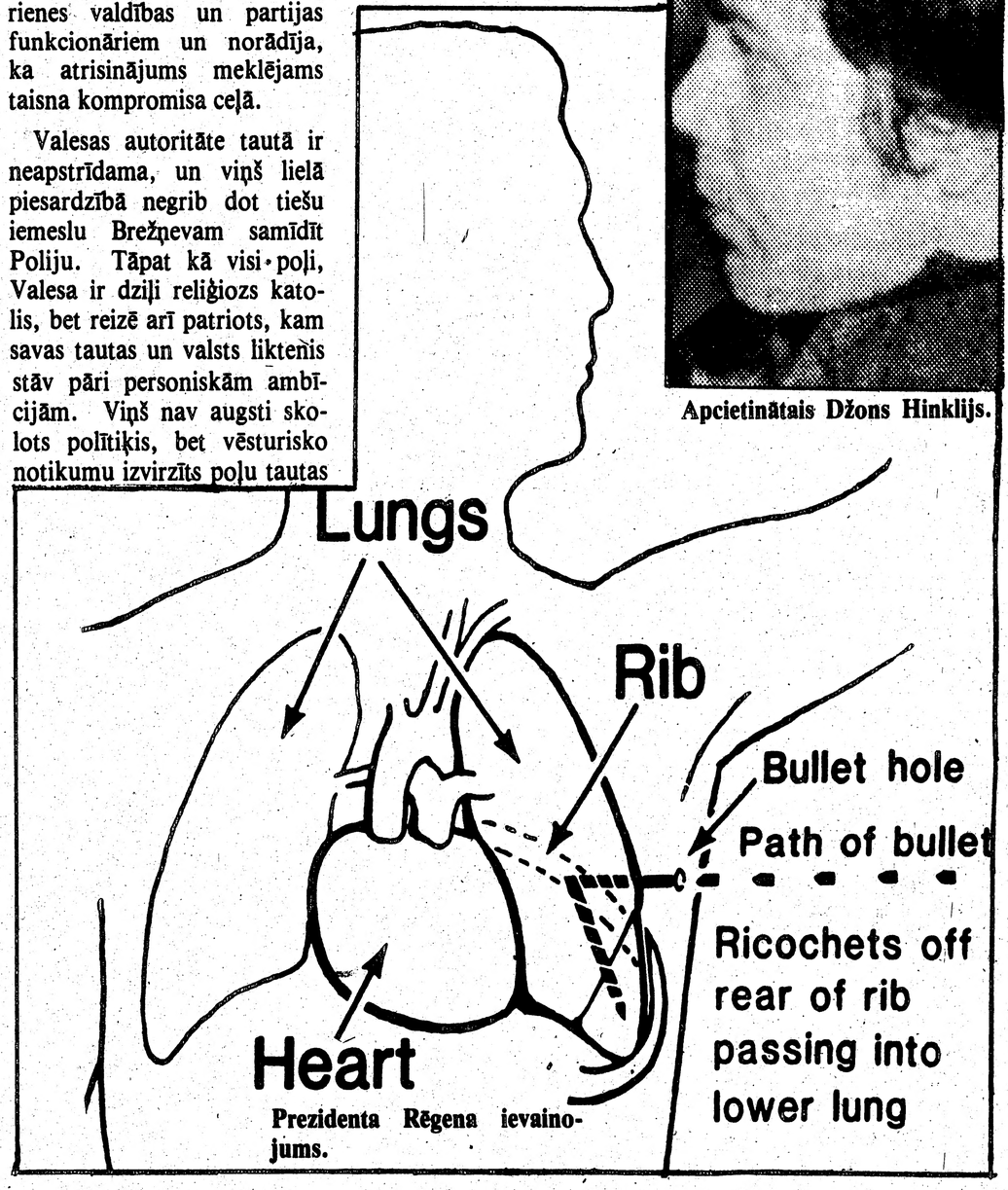

Prezidenta Rēgena ievainojums.